

57

EST. 1967

DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION

สถาบันกรมส่งเสริมการเกษตร

อำเภอวิหารแดง

อำเภอวิหารแดง

แผนพัฒนา การเกษตรระดับอำเภอ ปี 2566 - 2767

สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง

คำนำ

เอกสารแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสำหรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาด้านการเกษตรของอำเภอ โดยเกิดขึ้นจากการจัดทำตามกระบวนการแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบล อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจในการกำหนดแผนพัฒนาพื้นที่ ภายใต้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และวิถีชีวิตของคนในชุมชน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานของแต่ละตำบลมาใช้ในการประกอบการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตร โดยมุ่งเน้น การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพชีวิต การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นร่วมกัน และการฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในการพัฒนาการผลิตด้านการเกษตร ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่ และศักยภาพของชุมชน และเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า และได้ประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ เกษตรและสหกรณ์ระยะ ๒๐ ปี โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพ ภาคการเกษตรมั่นคง และทรัพยากรมีความยั่งยืน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างคุ้มค่า มีความสมดุล

สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการดูแล ให้คำปรึกษา และเป็นผู้ขับเคลื่อนภาคการเกษตรระดับตำบลและอำเภอ รวมถึงคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทุกตำบลในอำเภอวิหารแดง เป็นส่วนหนึ่งในการประสานงาน ระหว่างส่วนราชการ องค์กร และเกษตรกรในตำบล ต้องขอขอบคุณที่ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง
ประจำปี ๒๕๖๔

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑	ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑	ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒	อาณาเขต	๑
๑.๓	การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒	ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๒.๑	สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒	ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๕
๒.๓	ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๗
๓	สภาพภูมิอากาศ	
๓.๑	ลักษณะภูมิอากาศ	๑๓
๓.๒	ฤดูกาล	๑๓
๓.๓	สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๔
๓.๔	อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๕
๔	เส้นทางคมนาคม	
๔.๑	เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๖
๔.๒	ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๑๖
๕	แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑	แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๗
๕.๒	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (โครงการชลประทาน)	๑๘
๖	สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๖.๑	โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๙
๖.๒	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๒๑
๖.๓	รายได้ประชากรรวม รายได้ต่อหัว	๒๐
๖.๔	จำนวนครัวเรือน	๒๑
๖.๕	การศึกษา	๒๓
๖.๖	สาธารณสุข	๒๔
๖.๗	ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๔
๗	การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๔
๘	ข้อมูลด้านการเกษตร/พืชเศรษฐกิจสำคัญ	๒๖
๙	องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๒๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	๓๔
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๓๔
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๔๔
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๔๘
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๔๘
๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว	๔๘
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๔๘
๒) ปริมาณการผลิต	๕๒
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๕๓
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	
๕) ต้นทุนการผลิต	๕๔
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๕๕
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๕๖
๑.๔.๒ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน	๕๗
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๕๗
๒) ปริมาณการผลิต	๖๑
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๖๒
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	
๕) ต้นทุนการผลิต	๖๓
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๖๔
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๖๖
๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง	๖๖
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๖๖
๒) ปริมาณการผลิต	๗๑
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๗๒
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	
๕) ต้นทุนการผลิต	๗๒
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๗๓
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๗๔
๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๗๕
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๗๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ ทิศทางแนวทางการพัฒนา	
๑. แนวทางการพัฒนา	๗๙
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า	๗๙
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๘๐
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๘๒
๒. สรุปรโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๘๓
บรรณานุกรม	๘๘
ภาคผนวก	๘๙
โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ข้าวตำบลบ้านลำ	๙๐
โครงการส่งเสริมและควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน ตำบลหนองหมู	๙๒
โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรตำบลหนองสรวง	๙๔
ประจำปี ๒๕๖๖	
โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรตำบลวิหารแดง	๙๖
ประจำปี ๒๕๖๖	
โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ข้าวตำบลเจริญธรรม	๙๘
โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรตำบลคลองเรือ	๑๐๐
ประจำปี ๒๕๖๖	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงเขตการปกครอง จำแนกรายตำบล อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๒
๒ สรุปเขตการปกครอง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓
๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔
๔ แสดงพื้นที่ลาดชัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕
๕ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๑๒
๖ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑๔
๗ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๕
๘ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอวิหารแดง ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๙
๙ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๒๐
๑๐ ข้อมูลด้านประมง	๒๐
๑๑ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๖๐	๒๑
๑๒ แสดงจำนวนประชากรในอำเภอวิหารแดง	๒๒
๑๓ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๒๕
๑๔ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอวิหารแดง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖	๒๖
๑๕ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๒๗
๑๖ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๓๑
๑๗ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอวิหารแดง	๓๑
๑๘ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๓๔
๑๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓๔
๒๐ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓๔
๒๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓๕
๒๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓๕
๒๓ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓๖
๒๔ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓๗
๒๕ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอวิหารแดง	๓๗
๒๖ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓๘
๒๗ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓๘
๒๘ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอวิหารแดง	๓๙
๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลเจริญธรรม จังหวัดสระบุรี	๔๒
๓๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านลำ จังหวัดสระบุรี	๔๒
๓๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๓
๓๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลหนองหมู จังหวัดสระบุรี	๔๔
๓๓ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๔
๓๔ แสดงทรัพยากรดินอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๔
๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๘

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๐
๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๑
๓๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๒
๓๙ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๔
๔๐ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๔
๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๗
๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๗
๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๘
๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๐
๔๕ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๑
๔๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๓
๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๔ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๔
๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๖
๔๙ แสดงเขตความเหมาะสม สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๗
๕๐ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๘
๕๑ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๙
๕๒ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๗๑
๕๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๗๒
๕๔ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๓ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๗๓
๕๕ แสดง Smart ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๗๔
๕๖ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๗๕
๕๗ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๗๗

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
๑ แสดงอาณาเขตติดต่อ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๑
๒ แผนภูมิแสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔
๓ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕
๔ แผนภูมิแสดงความลาดชัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖
๕ แผนที่แสดงความลาดชัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖
๖ แผนที่ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ตำบลคลองเรือ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๑๒
๗ แผนภูมิแสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๑๓
๘ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๑๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๑	๑๔
๙ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๕
๑๐ แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๑๖
๑๑ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๑๗
๑๒ แสดงแหล่งน้ำ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๑๗
๑๓ แผนที่แสดงแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๑๘
๑๔ แผนภูมิแสดงสินเชื้อและภาวะหนี้สินเกษตรกรแยกตามแหล่งสินเชื้อ	๒๑
๑๕ แผนภูมิแสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๒๒
๑๖ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๒๕
๑๗ แผนภูมิแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๒๖
๑๘ แผนภูมิแสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอวิหารแดง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖	๒๗
๑๙ แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ	๓๔
๒๐ แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๓๕
๒๑ แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๓๖
๒๒ แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๓๖
๒๓ แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและศูนย์เครือข่าย อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๑
๒๔ แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๕
๒๕ แผนที่แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๕
๒๖ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๖
๒๗ แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๗
๒๘ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๗
๒๙ แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๘
๓๐ แผนภูมิแสดงเขตความเหมาะสม สำหรับปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๙
๓๑ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม สำหรับปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๔๙

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
๓๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๐
๓๓ แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๑
๓๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๒
๓๕ แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๓
๓๖ วิธีการตลาดข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๕
๓๗ แผนที่แสดงโรงสีข้าวชุมชน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๖
๓๘ แผนภูมิแสดงเขตความเหมาะสม สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๘
๓๙ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๕๘
๔๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๐
๔๑ แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๐
๔๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๑
๔๓ แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๒
๔๔ วิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๕
๔๕ แผนที่แสดงลานรวบรวมและสหกรณ์รับซื้อปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๕
๔๖ แผนภูมิแสดงเขตความเหมาะสม สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๗
๔๗ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๘
๔๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๖๘
๔๙ แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๗๐
๕๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๗๐
๕๑ แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๗๑
๕๒ วิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๗๓

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอวิหารแดง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเทพมหานคร ระยะทางประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร เป็นอำเภอ ๑ ใน ๑๓ อำเภอของจังหวัดสระบุรี อยู่ห่างจากจังหวัดสระบุรีประมาณ ๓๐ กิโลเมตร มีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ และมีเขตภูเขาและป่าดงดิบทางทิศเหนือและตะวันออก โดยมีพื้นที่ทั้งหมด ๒๐๔.๕ ตารางกิโลเมตร (๗๙.๐ ตารางไมล์) หรือ ๑๑๕,๓๖๐.๙๖ ไร่

๑.๑.๒ อาณาเขต

อำเภอวิหารแดงตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอเมืองสระบุรีและอำเภอแก่งคอย
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอบ้านนา (จังหวัดนครนายก) และอำเภอหนองเสือ (จังหวัดปทุมธานี)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอบ้านนา (จังหวัดนครนายก)
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอหนองแค

แผนที่แสดงขอบเขตติดต่อ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น ๖ ตำบล ๕๕ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเทศบาลตำบลจำนวน ๒ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๖ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง จำแนกรายตำบล อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล หมู่ที่	คลองเรือ	หนองสรวง	บ้านลำ	วิหารแดง	หนองหมู	เจริญธรรม
๑	เกาะกลาง	บ้านเกาะประตู	บ้านโคก กระต่าย	บ้านวิหารแดง	บ้านหนองหมู เหนือ	บ้านหนองโพธิ์
๒	บ้านหนองไทร เหนือ	บ้านหนองรี	บ้านป่าม่วง	บ้านคลองยาง	บ้านหนองหมู ใต้	บ้านขุยปู
๓	บ้านหนองไทรใต้	บ้านคลองใหม่	บ้านป่ายาง	บ้านคลองยาง	บ้านคันลำ	บ้านหนองไผ่
๔	บ้านห้วยกรด	บ้านหนองสรวง	บ้านหนองตา บุญ	บ้านเนินทราย	บ้านสหกรณ์	บ้านสมาน มิตร
๕	บ้านยางคู้	บ้านลำ	บ้านหนองมน	บ้านเกาะขาม	บ้านสร้างบุญ	บ้านเจริญ ธรรม
๖	บ้านหนองไทร	บ้านดอน	บ้านดอน	บ้านเกาะเชิง หวาย	บ้านคลอง สามสิบสาม	บ้านราษฎร์ เจริญ
๗	บ้านใหม่	บ้านหนอง ช่างเหล็ก	บ้านหนองฟ้า เลื่อน	บ้านเกาะสมอ	บ้านหนองหมู เลือด	บ้านห้วยสิบ บาท
๘	บ้านหนอง สะอากค์	บ้านป่าบอน	-	บ้านโรงหลวง	บ้านหนอง สามขา	บ้านหนอง ปรือ
๙	บ้านคลองไทร	บ้านหนองฟ้า เลื่อน	-	บ้านบางกง	-	-
๑๐	บ้านคลองหัวช้าง	บ้านหนองโพธิ์	-	สกุตแพบ	-	-
๑๑	-	บ้านวังขอน	-	-	-	-

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ (ไร่)	อบต.	ทม./ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
หนองหมู	๒๗,๙๕๑	๑	๑	๘	๑,๖๒๕
บ้านลำ	๒๕,๓๒๙	๑		๗	๒,๙๔๖
คลองเรือ	๒๔,๘๙๗	๑		๑๐	๒,๖๔๑
วิหารแดง	๑๒,๙๙๖	๑	๑	๑๐	๒,๔๕๒
หนองสรวง	๑๒,๙๙๖	๑		๑๑	๓,๒๔๗
เจริญธรรม	๑๔,๙๘๔	๑		๘	๒,๗๓๖
รวม	๑๑๙,๑๕๓	๖	๒	๕๔	๑๕,๖๔๗

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม และมีเขตภูเขาและป่าดงดิบทางทิศเหนือและทิศตะวันออก ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ เป็นที่ราบส่วนหนึ่งของแม่น้ำเจ้าพระยา เกิดจากการทับถมกันของตะกอนลำน้ำ พื้นที่ความลาดเทจากทิศเหนือไปทิศใต้

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

พื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอวิหารแดง เป็นพื้นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนา ทำไร่ ทำสวน ด้านทิศเหนือมีภูเขาเตี้ยๆ หลายลูก ตั้งสลับซับซ้อนกัน เช่น เขาแผงม้า เขาช่องลิง เขาทางวัว เขาน้อย เขาแก้ว เป็นต้น ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีพื้นที่เหมาะสำหรับการทำไร่และเลี้ยงสัตว์ ตอนกลางของพื้นที่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับการทำนามีคลองธรรมชาติไหลผ่าน ส่งผลให้บางพื้นที่สามารถทำนาได้ตลอดทั้งปี

พื้นที่สาธารณะประโยชน์

ได้แก่ พื้นที่สำหรับตำบลและหมู่บ้านใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น สระน้ำสาธารณะ แม่น้ำลำคลอง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและวัด คิดเป็นพื้นที่ประมาณร้อยละ ๕.๘๖

พื้นที่ป่า

อำเภอวิหารแดง มีพื้นที่เป็นป่าสงวนอยู่ทางตอนเหนือของอำเภอ จำนวน ๑๓,๒๖๘.๙๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ป่ามากที่สุด คือตำบลบ้านลำ จำนวน ๗๘๘๐.๑๓ ไร่ รองลงมาคือตำบลคลองเรือ จำนวน ๒,๙๑๓.๕๒ ไร่ และตำบลเจริญธรรม จำนวน ๒,๔๗๕.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

- ตำบลบ้านลำ มีพื้นที่ป่าไม้เขตอุทยานแห่งชาติซับปลากั้ง

- ตำบลเจริญธรรม มีสภาพพื้นที่เป็นป่าอยู่บริเวณหมู่ที่ ๖ และหมู่ที่ ๗ ซึ่งติดกับตำบลห้วยแห้ง อำเภอแก่งคอย เป็นที่ราบเชิงเขา

- ตำบลคลองเรือ มีสภาพพื้นที่เป็นป่าอยู่บริเวณหมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๑๐ ซึ่งติดกับตำบลห้วยแห้ง อำเภอแก่งคอย เป็นที่ราบเชิงเขา

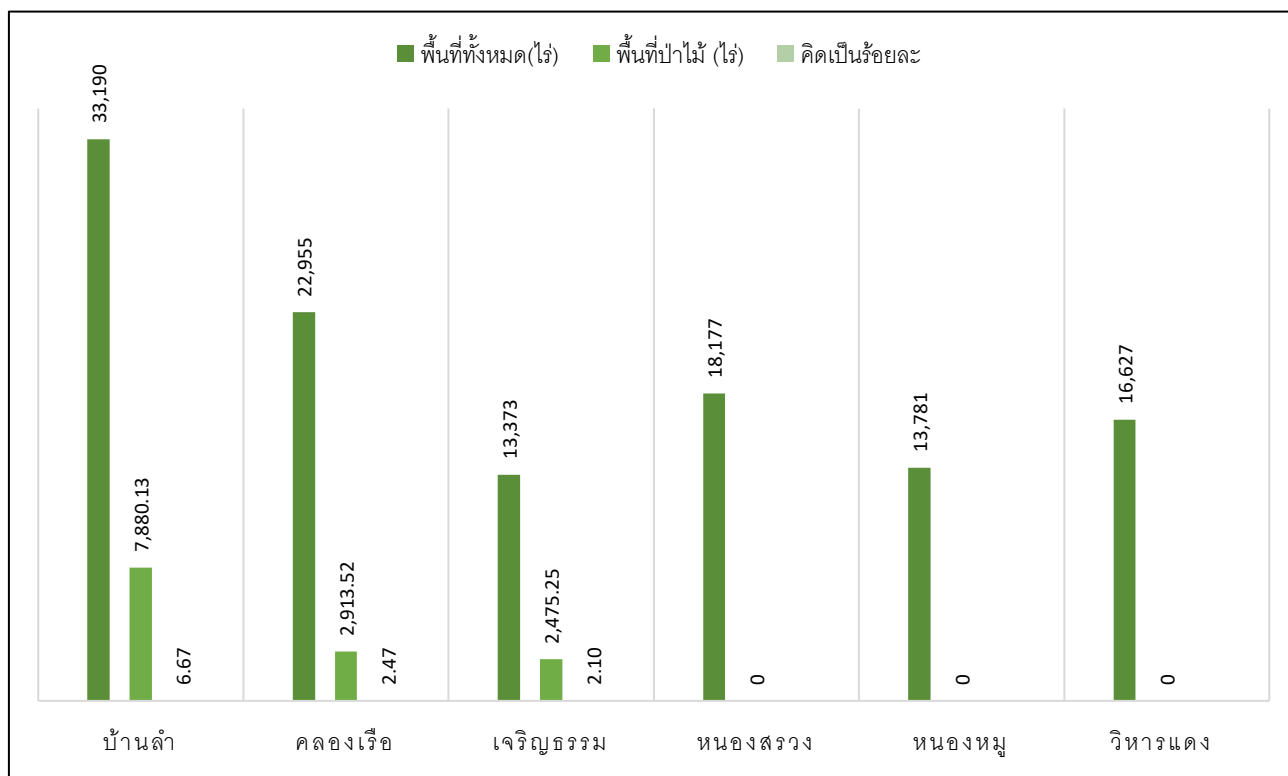
- ตำบลหนองหมู ตำบลหนองสรวง และตำบลวิหารแดง ไม่มีพื้นที่ป่า ส่วนมากจะเป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะกับการทำการเกษตร

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
บ้านลำ	๓๓,๑๙๐	๗,๘๘๐.๑๓	๖.๖๗
คลองเรือ	๒๒,๙๕๕	๒,๙๑๓.๕๒	๒.๔๗
เจริญธรรม	๑๓,๓๗๓	๒,๔๗๕.๒๕	๒.๑๐
หนองสรวง	๑๘,๑๗๗	-	-
หนองหมู	๑๓,๗๘๑	-	-
วิหารแดง	๑๖,๖๒๗	-	-
รวม	๑๑๙,๑๕๓	๑๓,๒๖๘	๑๑.๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

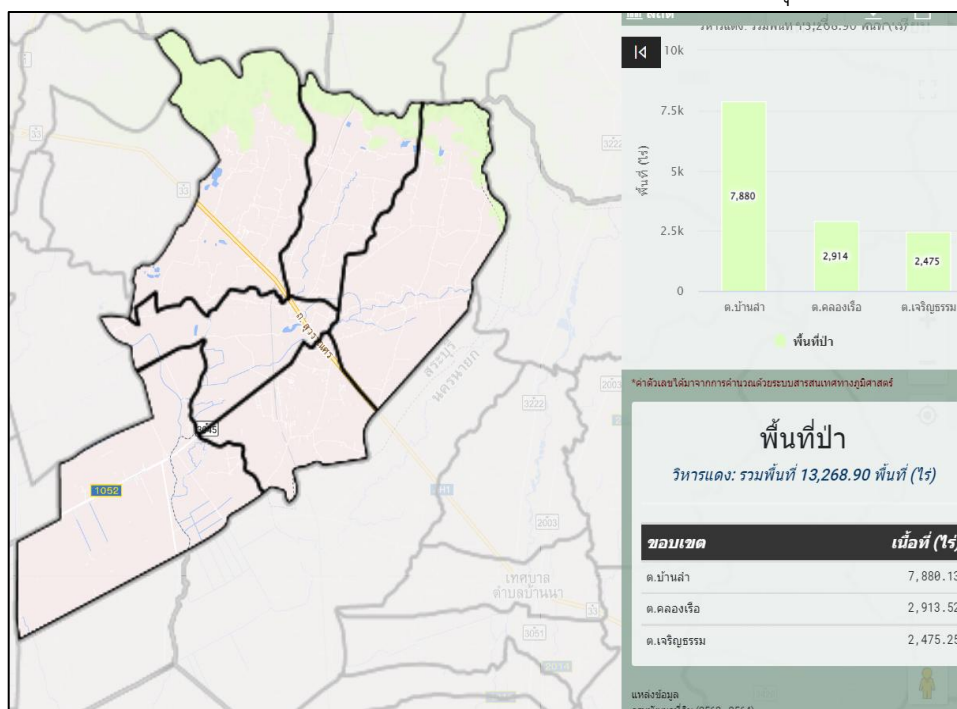
แผนภูมิแสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

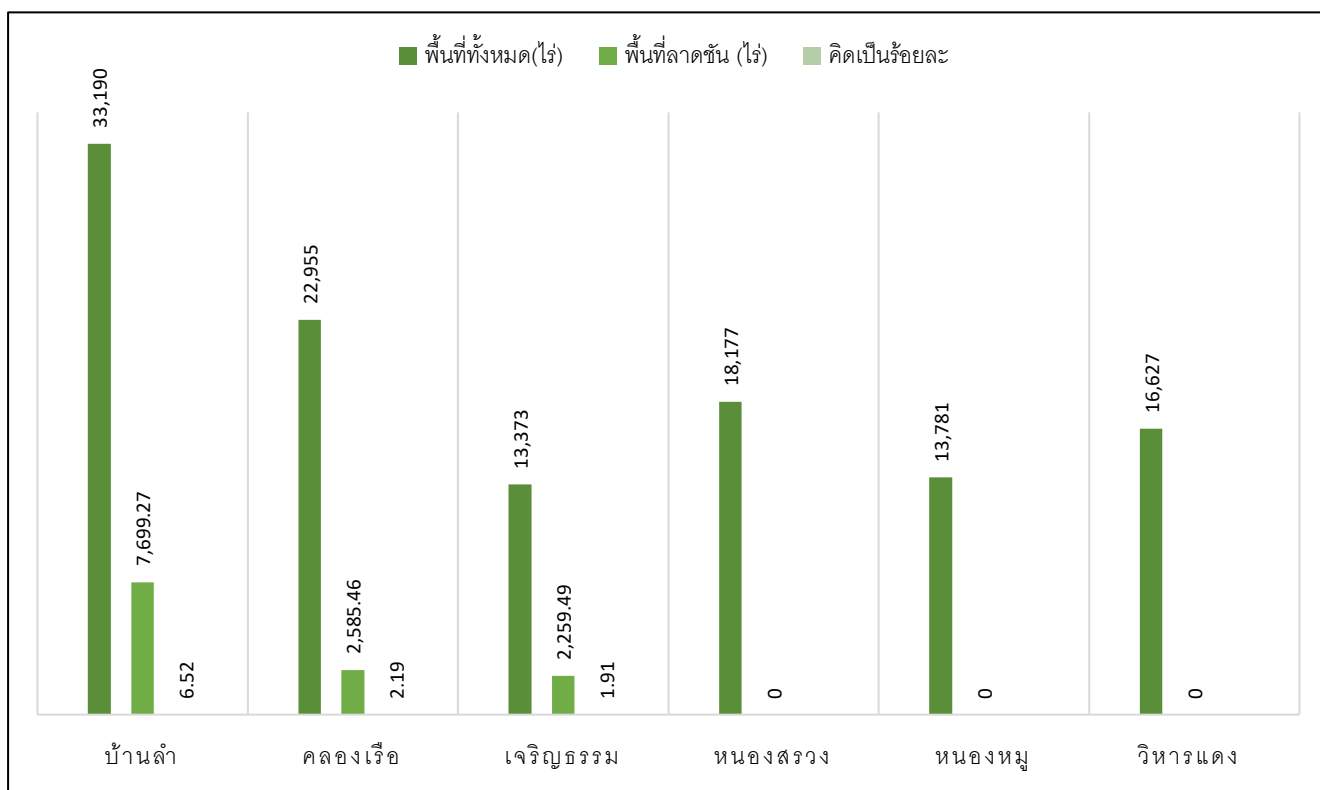
อำเภอลำลูกเกด มีสภาพพื้นที่ความลาดชันทั้งหมด จำนวน ๑๒,๕๔๔.๒๒ ไร่ โดยตำบลที่มีพื้นที่ลาดชันมากที่สุดคือ ตำบลบ้านลำ จำนวน ๗,๘๘๐.๑๓ ไร่ รองลงมาคือตำบลคลองเรือ จำนวน ๒,๙๑๓.๕๒ ไร่ และตำบลเจริญธรรม จำนวน ๒,๔๗๕.๒๕ ไร่ ตามลำดับ โดยตำบลหนองหมู ตำบลหนองสรวง และตำบลวิหารแดง ไม่มีสภาพพื้นที่ลาดชัน เนื่องจากเป็นที่ราบลุ่ม

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่ลาดชัน อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ลาดชัน (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
บ้านลำ	๗,๘๘๐.๑๓	๗,๘๘๐.๑๓	๖.๖๗
คลองเรือ	๒,๙๑๓.๕๒	๒,๙๑๓.๕๒	๒.๔๗
เจริญธรรม	๒,๔๗๕.๒๕	๒,๔๗๕.๒๕	๒.๑๐
หนองสรวง	๑๘,๑๗๗	-	-
หนองหมู	๑๓,๗๘๑	-	-
วิหารแดง	๑๖,๖๒๗	-	-
รวม	๑๑๙,๑๕๓	๑๒,๕๔๔.๒๒	๑๐.๖๒

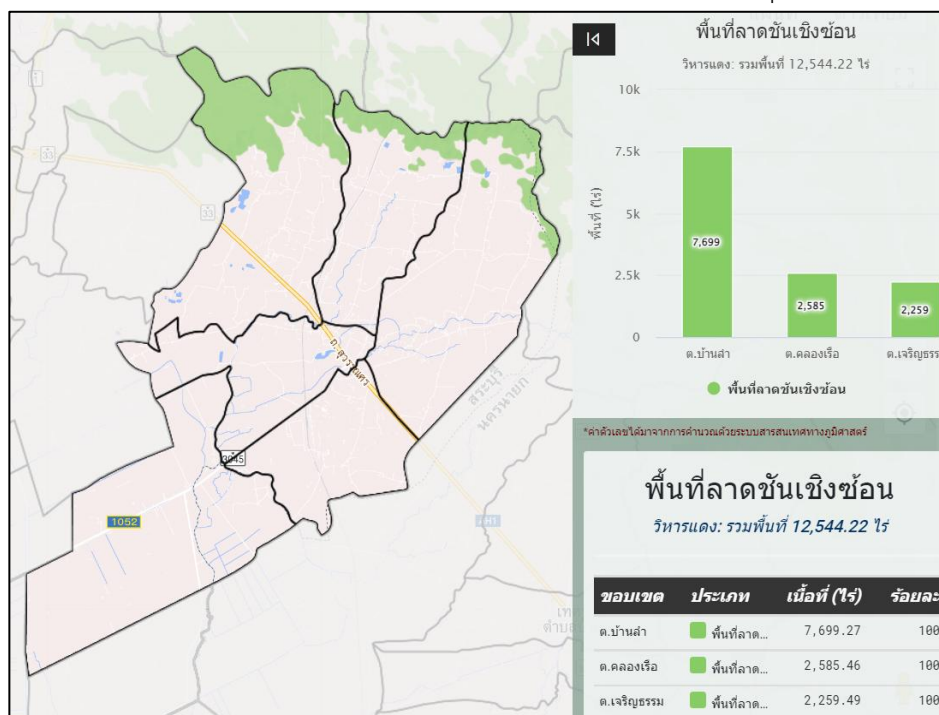
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกเกด จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงความลาดชัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔ แสดงความลาดชัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

แผนที่แสดงพื้นที่ลาดชัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๕ แสดงพื้นที่ลาดชัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอเวียงเหนือ มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืช โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะโดยทั่วไป

ชุดดิน : ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc)

ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ปัญหา : มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ :

ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

ลักษณะโดยทั่วไป

ชุดดิน : ชุดดินลาดหญ้า และโพนงาม ภูสะนา

ลักษณะเด่น : เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย วัตถุต้นกำเนิดดินพวกหินตะกอนเนื้อหยาบ มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร pH ๕.๐-๖.๐

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย โอกาสขาดแคลนน้ำในฤดูการเพาะปลูก

แนวทางการจัดการ :

พืชไร่ ปัญหาดินค่อนข้างเป็นทราย มีอินทรีย์วัตถุและความชื้นในดินต่ำ เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินโดยหว่านปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑ - ๓ ตัน/ไร่ หรือใช้ปุ๋ยพืชสด โดยหว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดตระกูลถั่ว ได้แก่ โสน อฟริกัน ปอเทืองหรือปอเทืองเตี้ย ถั่วพราง หรือถั่วพุ่ม อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กก./ไร่ ควรหว่านโรย หรือต้นฤดูฝน กลางเดือนเมษายน หรือต้นเดือนพฤษภาคม เมื่อพืชปุ๋ยสดออกดอก ๕๐% หรืออายุ ๖๐ วัน จึงทำการไถกลบหรือสับกลบลงดิน ก่อนปลูกพืช ดินเกิดการชะล้างพังทลาย ปลูกพืชไร่ตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ หรือใช้ระบบการปลูกพืชโดยปลูกพืชตระกูลถั่วหมุนเวียน หรือแซมในระหว่างแถวของพืชหลักปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ข้าว ไร่ ใส่ปุ๋ยเคมี แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรก ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือสูตรอื่นที่มีธาตุอาหารใกล้เคียงกัน อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ ใส่หลังข้าวออก ๒๐-๓๐ วัน ครั้งที่สอง ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตหรือ แอมโมเนียมคลอไรด์ อัตรา ๑๕-๓๐ กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย ๗-๑๕ กก./ไร่ ใส่ระยะกำเนิดช่อดอกหรือประมาณ ๓๐ วัน ก่อนข้าวออกดอก

ไม้ผล ปัญหาดินลึกปานกลาง ชุดหลุมให้มีขนาด ๗๕ x ๗๕ x ๗๕ ซม.เป็นอย่างน้อย ปัญหาดินเป็นทรายความชื้นในดินต่ำ เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินโดยใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกหรือเศษใบไม้แห้ง อัตรา ๓-๕ กก./หลุม ตอนเตรียมหลุมปลูก ปัญหาดินเป็นกรด ใส่ปูนขาว อัตรา ๓-๕ กก./ต้น คลุกเคล้ากับดินในหลุมให้ดี ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มะม่วง ใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี โดยใส่ทุกปี ปีละ ๔ ครั้ง ในช่วงเดือนมีนาคม พฤษภาคม สิงหาคม และ

ตุลาคม โดยใส่ปุ๋ยคอกอัตรา ๒๐-๕๐ กก./ตันร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ กก./ตัน/ปี จะมีอัตราเฉลี่ยเท่ากับครึ่งหนึ่งของอายุมะม่วงถึงเท่ากับอายุมะม่วง การใส่ปุ๋ยให้ใส่โดยหว่านให้รอบรัศมีทรงพุ่ม ปุ๋ยคอกให้โรยรอบรัศมีทรงพุ่มแล้วพรวนดินกลบ

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ลักษณะโดยทั่วไป

ชุดดิน : ชุดดินหินกอง (Hk) ชุดดินเกาะใหญ่ (Koy) ชุดดินลำปาง (Lp) ชุดดินพานทอง (Ptg) ชุดดินศรีเทพ (Sri) และชุดดินตากใบ (Ta)

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มดินทรายแป้งสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : หน้าดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หว่านวัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ ต้น/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน การปักดำข้าวควรเพิ่มจำนวนต้นตอกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ลักษณะโดยทั่วไป

ชุดดิน : ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิจิตร (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิบัติการดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้

ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๖

ลักษณะโดยทั่วไป

ชุดดิน : ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินเชียงราย (Cr) ชุดดินสุโขทัย (GK) ชุดดินแก่ง (KL) ชุดดินคลองขุด (Kut) ชุดดินมโนรมย์ (Mn) ชุดดินนครพนม (Nn) ชุดดินปากท่อ (Pth) ชุดดินพะวง (Paw) ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินสตูล (Stu) ชุดดินท่าศาลา (Tsl) และชุดดินวังตง (Wat)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๑๑

ลักษณะโดยทั่วไป

ชุดดิน : ชุดดินดอนเมือง (Dm) ชุดดินรังสิต (Rs) ชุดดินเสนา (Se) และชุดดินธัญบุรี (Tan)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแวง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจัด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน ๖ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการด่างเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๑๐

ลักษณะโดยทั่วไป

ชุดดิน : ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi) ชุดดินมูโนะ (Mu) และ ชุดดินองครักษ์ (OK)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเปรี้ยวจัดต้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินเป็นกรดรุนแรงมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดต้นภายในความลึก ๕๐ ซม.จากผิวดิน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดรุนแรงมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจัด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร หรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูนบนสันร่องและร่องคูน้ำ ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน ๗ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการด่างเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๒๑

ชุดดิน : ชุดดินเพชรบุรี (Pb) และชุดดินสรรพยา (Sa)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าในส่วนต่ำของพื้นที่ริมแม่นํ้า ปฏิบัติการดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนนํ้านาน บางพื้นที่อาจได้รับอันตรายจากนํ้าไหลบ่าท่วมขังและนํ้าท่วมขังในฤดูฝน ให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบนํ้า

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว เลือกระยะเวลาปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล ปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบ และทำคันดินเพื่อช่วยกักเก็บนํ้า ไกล่กลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไกล่กลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกล่กลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน มีระบบการให้นํ้าในช่วงที่ข้าวขาดนํ้า หรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คู่นํ้ากว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันนํ้าท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไม่ให้เสื่อมโทรมลง ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต พัฒนาแหล่งนํ้าชลประทานและจัดระบบการให้นํ้าในแปลงปลูก

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ชุดดิน : ชุดดินลี (Li) ชุดดินมวกเหล็ก (MU) ชุดดินนครสวรรค์ (Ns) ชุดดินโป่งนํ้าร้อน (Pon) ชุดดินสบปราบ (So) และชุดดินท่าลี่ (TL)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิบัติการดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินต้นถึงชั้นหินพื้น ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนนํ้าและเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่มีเศษหินหรือหินพื้นผิวที่โผล่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ :

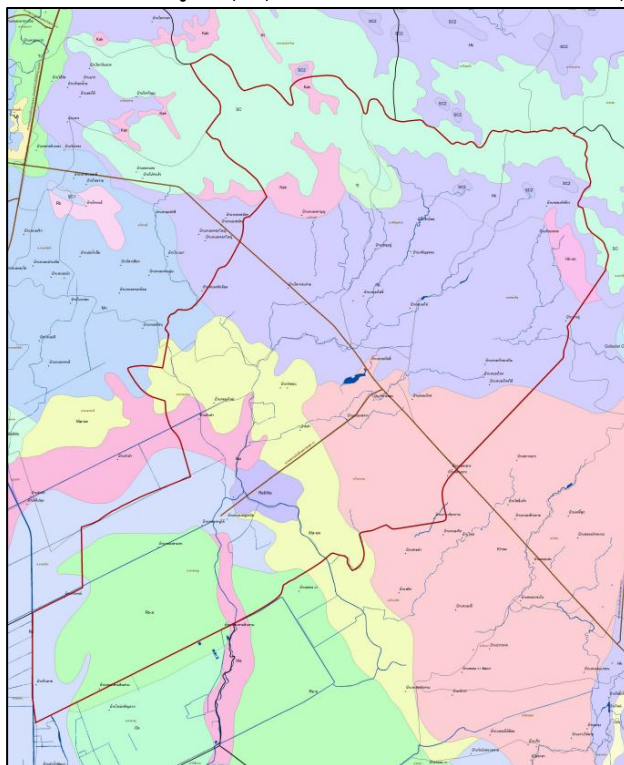
พื้นที่ที่เป็นดินต้นมาก มีเศษหินหรือหินพื้นผิวมาก ไม่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่า หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓ - ๔ ตัน/ไร่ หรือไกล่กลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพริ้ว ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกล่กลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งนํ้าและจัดระบบการให้นํ้าในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือชุดหลุมขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ควรมีไม้ค้ำยันและเอาหน้าดินบริเวณใกล้เคียงมาผสมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกพูนโคนอยู่เป็นประจำ มีระบบอนุรักษ์ดินและนํ้า เช่น ปลูกพืชคลุมดิน

มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

แผนที่แสดงข้อมูลกลุ่มชุด อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

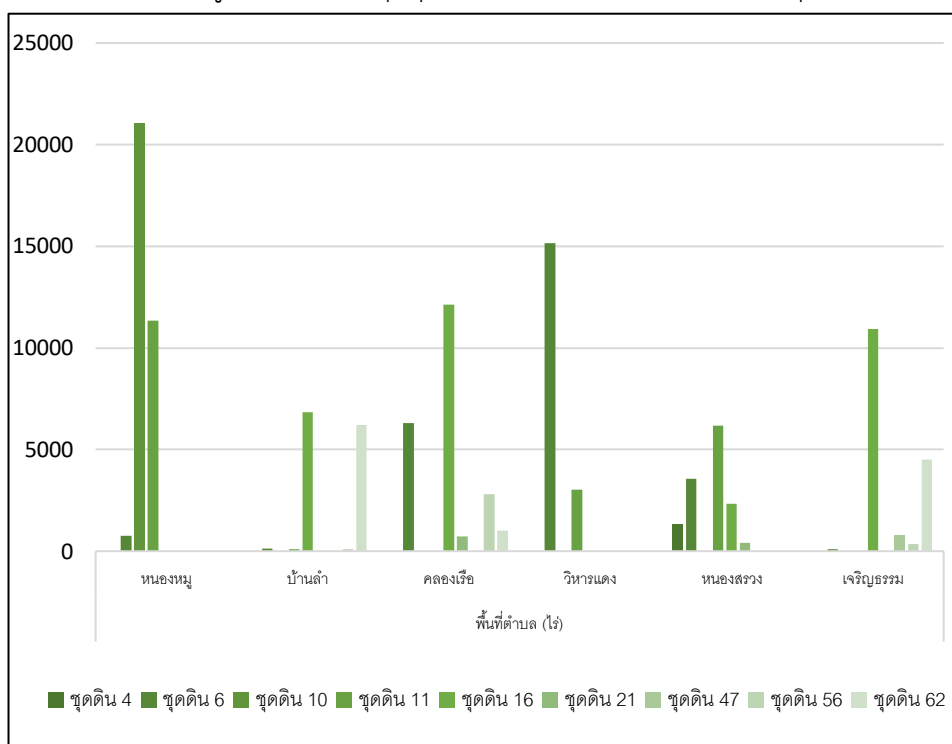
ภาพที่ ๖ แสดงข้อมูลกลุ่มชุดดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)						รวมทั้งหมด
	หนองหมู	บ้านลำ	คลองเรือ	วิหารแดง	หนองสรวง	เจริญธรรม	
๔	-	-	-	-	๑,๓๒๑	-	๑,๐๒๑
๖	๗๖๑	๑๑๕	๖,๒๙๖	๑๕,๑๔๔	๓,๕๕๐	๘๗	๒๒,๖๑๐
๑๐	๒๑,๐๘๑	-	-	-	-	-	๑๖,๐๘๑
๑๑	๑๑,๓๔๘	๙๑	-	๓๐๓๓	๖,๑๖๕	-	๑๖,๖๑๕
๑๖	-	๖,๘๔๘	๑๒,๑๒๑	-	๒,๓๓๔	๑๐,๙๓๔	๓๔,๒๒๕
๒๑	-	-	๗๒๘	-	๔๑๑	-	๙๓๙
๔๗	-	-	-	-	-	๗๕๓	๗๕๓
๕๖	-	๑๐๓	๒,๗๙๔	-	-	๓๔๒	๓,๕๖๖
๖๒	-	๖,๒๑๖	๑,๐๑๖	-	-	๔,๕๑๑	๑๕,๖๕๓
รวม	๓๓,๑๙๐	๑๓,๓๗๓	๒๒,๙๕๕	๑๘,๑๗๗	๑๓,๗๘๑	๑๖,๖๒๗	๑๑๘,๑๐๓

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอวิหารแดง สภาพอากาศทั่วไป มีลักษณะสภาพอากาศร้อนชื้น ได้รับอิทธิพลของลมมรสุม ๒ ชนิด โดยพัดจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว ทำให้อากาศหนาวเย็นและแห้ง โดยทั่วไปอยู่ระหว่าง ๒๑ - ๓๗ องศาเซลเซียส และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ เป็นส่วนใหญ่ในฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม - กันยายน ทำให้ฝนตกทั่ว และมักเกิดมรสุมจากพายุฤดูร้อนช่วงฤดูร้อน

๓.๒ ฤดูกาล

ลักษณะอากาศมีลักษณะร้อนชื้น อากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดู ซึ่งมี ๓ ฤดู ดังนี้

๑) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนและแห้งแรง แต่บางครั้งอาจมีอากาศเย็น บางครั้งเกิดพายุฝนฟ้าคะนอง และลมกระโชกแรงหรืออาจมีลูกเห็บตกก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนทุกปี เรียกว่า "พายุฤดูร้อน" อากาศร้อน จะมีอุณหภูมิระหว่าง ๓๕ - ๓๙.๙ องศาเซลเซียส ร้อนจัด มีอุณหภูมิประมาณ ๔๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป

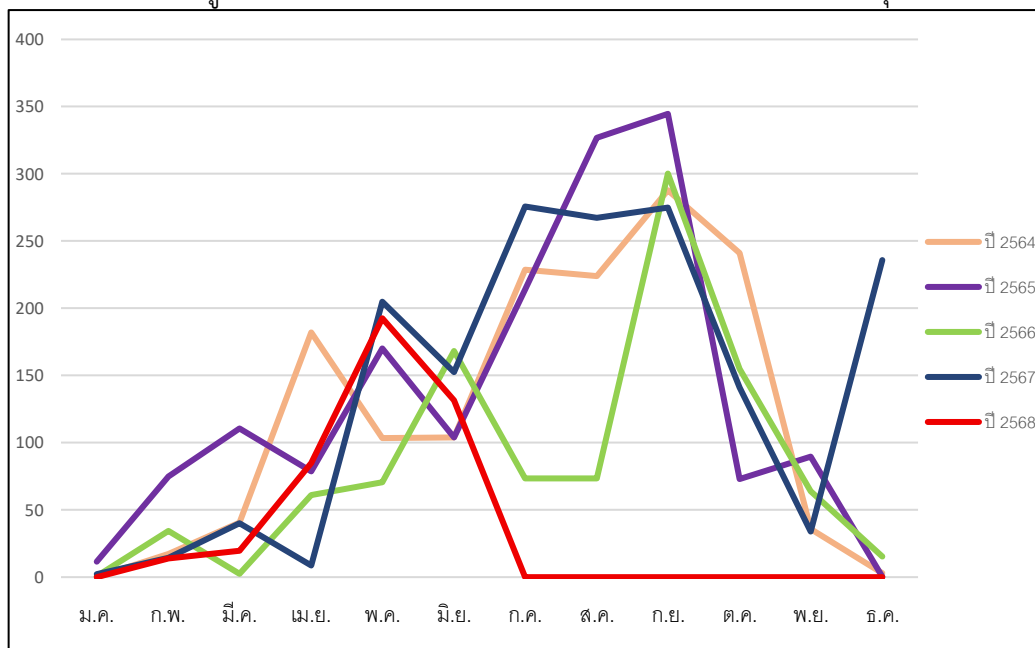
๒) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ฝนตกมากในช่วงเดือน พฤษภาคม - ตุลาคม แต่อาจเกิด "ช่วงฝนทิ้งตัว" ซึ่งอาจนานประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์ หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝนน้อยนานนับเดือน ในเดือนกรกฎาคม แต่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เคยเกิดอุทกภัยรุนแรง

๓) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงกลางเดือนตุลาคมนานประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ ๒๔ - ๒๗ องศาเซลเซียส

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอวิหารแดงมี จากข้อมูลพบว่าปริมาณสะสม ๖ เดือนแรกในปี ๒๕๖๘ มีปริมาณน้ำฝนสะสมอยู่ที่ ๗๓.๘๐ มิลลิเมตร ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำฝนปี ๒๕๖๗ ปริมาณอยู่ที่ ๗๐.๔๔ มิลลิเมตร และมีเฉลี่ยปริมาณฝนมากที่สุดเป็นลำดับที่ ๒ เมื่อเทียบกับ ๔ ปีก่อน และจากข้อมูลการคาดการณ์ปริมาณน้ำฝนในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ พบว่า จะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรวมทั้งปีมากที่สุดเป็นลำดับที่ ๒ เมื่อเทียบกับ ๔ ปีก่อน

แผนภูมิแสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๘ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

(ที่มา: <https://data.go.th/dataset/spatial-rain>, พ.ศ.๒๕๖๘)

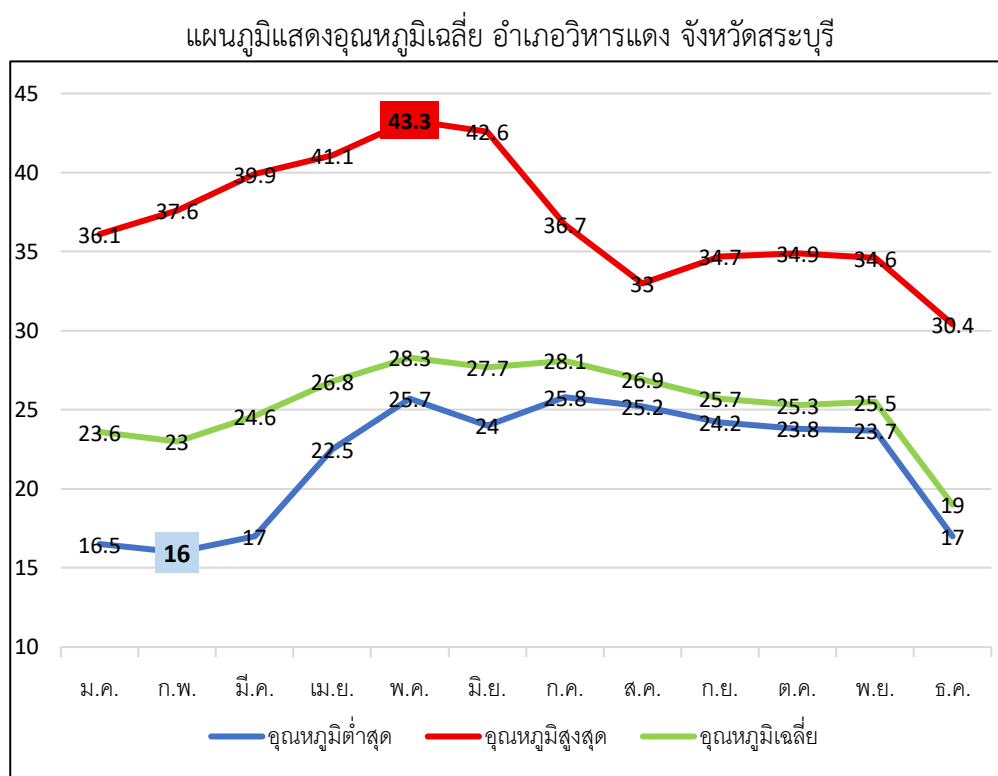
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)				
	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘
มกราคม	๐.๐๐	๑๑.๖๗	๐.๖๙	๒.๒๓	๐.๐๐
กุมภาพันธ์	๑๗.๔๗	๗๕.๐๐	๓๔.๔๖	๑๔.๓๖	๑๔.๑๔
มีนาคม	๔๐.๕๗	๑๑๐.๘๒	๒.๓๕	๔๐.๐๒	๑๙.๘๓
เมษายน	๑๘๒.๐๖	๗๘.๖๖	๖๐.๙๘	๘.๖๗	๘๔.๖๘
พฤษภาคม	๑๐๓.๔๑	๑๗๐.๑๔	๗๐.๖๒	๒๐๔.๗๐	๑๙๒.๕๗
มิถุนายน	๑๐๓.๘๕	๑๐๓.๘๔	๑๖๘.๔๑	๑๕๒.๖๘	๑๓๑.๗๖
กรกฎาคม	๒๒๘.๕๗	๒๑๔.๑๕	๗๓.๒๔	๒๗๕.๗๑	-
สิงหาคม	๒๒๓.๙๔	๓๒๖.๙๘	๗๓.๔๗	๒๖๗.๔๙	-
กันยายน	๒๘๗.๘๑	๓๔๔.๖๓	๓๐๐.๒๐	๒๗๔.๗๒	-
ตุลาคม	๒๔๑.๓๒	๗๓.๑๗	๑๕๕.๐๔	๑๔๐.๘๕	-
พฤศจิกายน	๓๕.๘๙	๘๙.๘๐	๖๓.๘๑	๓๓.๗๐	-
ธันวาคม	๓.๐๗	๐.๓๓	๑๕.๕๖	๑.๑๓	-
รวม	๑๒๒.๓๓	๑๓๓.๒๗	๘๔.๙๐	๑๑๘.๐๒	

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๘

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอวิหารแดง มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ย ปี ๒๕๖๗ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๑๖ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ๔๓.๓ องศาเซลเซียส

ภาพที่ ๙ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

(ที่มา: https://data.go.th/dataset/tmax-tmin?is_fullscreen=๑, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอวิหารแดง ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

เดือน	อุณหภูมิ ประจำปี ๒๕๖๗ (องศาเซลเซียส)		
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย
มกราคม	๑๖.๕	๓๖.๑	๒๓.๖
กุมภาพันธ์	๑๖	๓๗.๖	๒๓
มีนาคม	๑๗	๓๙.๙	๒๔.๖
เมษายน	๒๒.๕	๔๑.๑	๒๖.๘
พฤษภาคม	๒๕.๗	๔๓.๓	๒๘.๓
มิถุนายน	๒๔	๔๒.๖	๒๗.๗
กรกฎาคม	๒๕.๘	๓๖.๗	๒๘.๑
สิงหาคม	๒๕.๒	๓๓	๒๖.๙
กันยายน	๒๔.๒	๓๔.๗	๒๕.๗
ตุลาคม	๒๓.๘	๓๔.๙	๒๕.๓
พฤศจิกายน	๒๓.๗	๓๔.๖	๒๕.๕
ธันวาคม	๑๗	๓๐.๔	๑๙

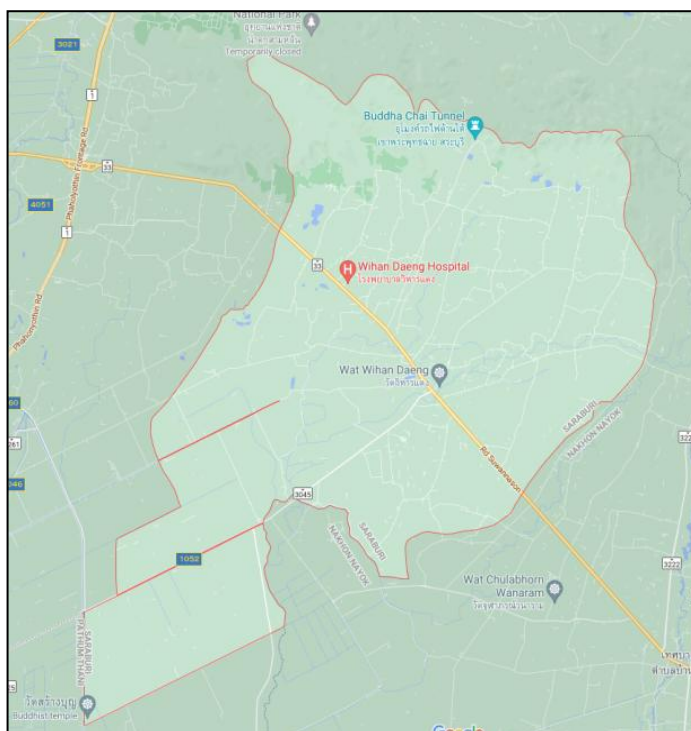
ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอวิหารแดง มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางหลวงชนบท ทางหลวงแผ่นดิน เช่น ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๓ ทางหลวงชนบท ๓๐๔๕ นอกจากนี้ยังมีถนนลาดยางและถนนคอนกรีตในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๐ สาย เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๐ แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ที่มา : <https://www.google.com/maps/place/Wihan+Daeng+District,+Saraburi>, พ.ศ. ๒๕๖๘

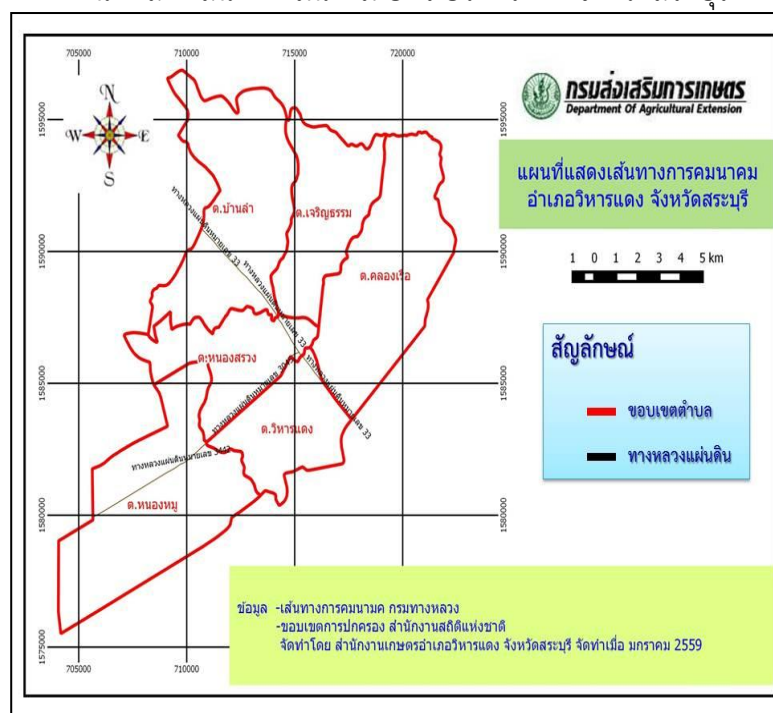
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้ การคมนาคม มีถนนหลักในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง ๒ สาย คือ

๑.สายสุวรรณศร ติดต่อกับถนนพหลโยธิน บริเวณสี่แยกหินกอง ผ่านจังหวัดนครนายก ไปสิ้นสุดที่จังหวัดปราจีนบุรี ระยะทาง ๗๐ กิโลเมตร

๒. สายเศรษฐกิจสูนทร ติดต่อกับถนนสุวรรณศร บริเวณสามแยกตลาดวิหารแดง ระยะทาง ๗ กิโลเมตร ทางรถไฟ เป็นเส้นทางเดินรถบรรทุกสินค้า/ขนส่งสินค้า จากสถานีสระบุรี- จังหวัดฉะเชิงเทรา ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือมีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ วิหารแดง - สระบุรี, สระบุรี - อรัญญประเทศ, สระบุรี - นครนายก, สระบุรี - ปราจีนบุรี

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘)

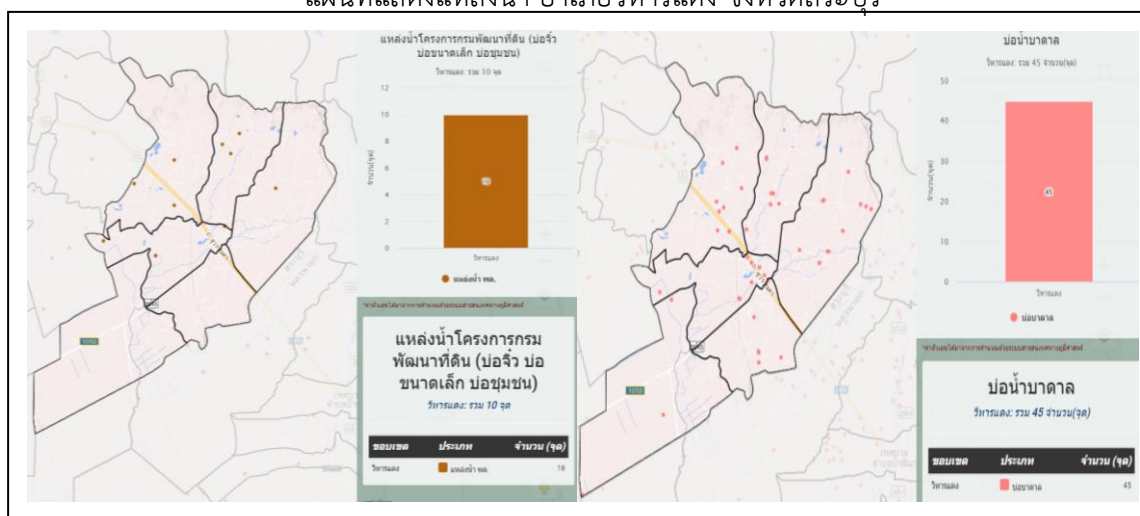
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอวิหารแดง เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง แหล่งน้ำธรรมชาติ

อำเภอวิหารแดง มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ คลองระพีพัฒน์ ซึ่งเป็นคลองสายหลักของอำเภอวิหารแดงและไหลเข้าผ่านบึงและคลองสายย่อยต่างๆ เช่น อ่างเก็บน้ำเขาแก้ว บึงหนองโพธิ์ คลองเรือ คลองสมเด็จ คลองหกวา และคลองหนองหมู นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำผิวดิน (บ่อ) จำนวน ๑๐ จุด และแหล่งน้ำบาดาลจำนวน ๔๕ จุด

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๒ แสดงแหล่งน้ำ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (โครงการชลประทาน)

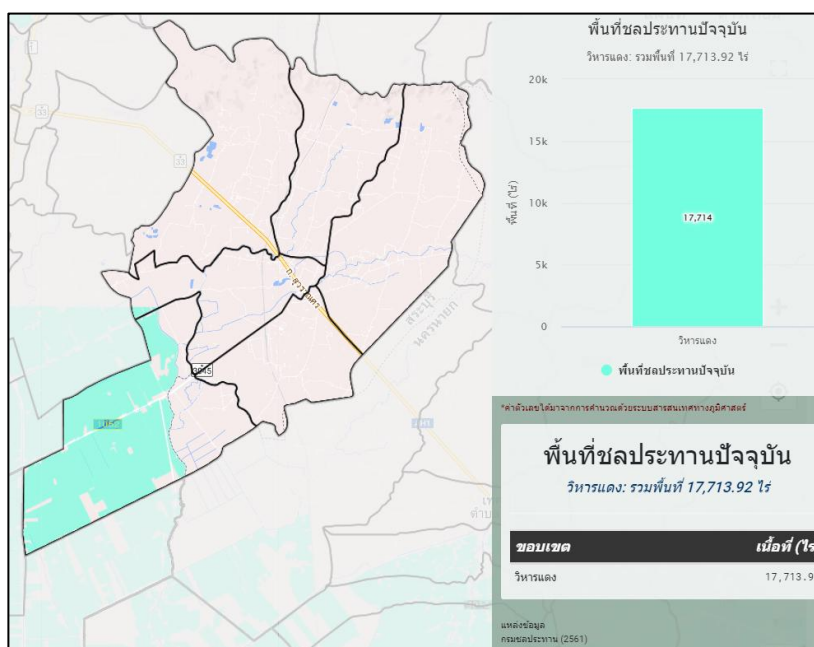
คลองระพีพัฒน์ เป็นคลองชลประทานสายใหญ่รับน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกตอนล่าง โดยเขตชลประทานจะครอบคลุมตำบลบ้านลำ ตำบลหนองหมู ตำบลหนองสรวง และตำบลวิหารแดง ส่วนตำบลคลองเรือและตำบลเจริญธรรม อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรอย่างเดียว มีคลองแยกสำหรับระบายน้ำให้เกษตรกรเพื่อใช้ในการเกษตรที่สำคัญในแต่ละตำบล ดังนี้

- คลองเรือ ต้นคลองอยู่ที่ตำบลหนองหมู ไหลผ่านไปยังตำบลคลองเรือ บ้านลำ หนองสรวง
- คลองสมเด็จ (บ้านลำ) แตกแขนงมาจากคลองเรือเป็นคลองขนาดเล็ก ไหลผ่านตำบลบ้านลำ
- คลองใหม่ ต้นคลองมาจากคลองระพีพัฒน์ โดยไหลผ่านตำบลหนองสรวง
- คลองหกวาและคลองหนองหมู ต้นคลองมาจากคลองระพีพัฒน์ ไหลผ่านตำบลหนองหมู
- บึงหนองโพธิ์ เป็นบ่อเก็บน้ำในตำบลหนองสรวง
- อ่างเก็บน้ำเขาแก้ว ตั้งอยู่ตำบลคลองเรือ

ในเขตชลประทาน เป็นสามารถใช้น้ำในการเกษตรได้ตลอดทั้งปี แต่มีบางปีน้ำในคลองชลประทานมีน้อย จึงมีผลกระทบบ้าง พื้นที่ในเขตชลประทานที่ทำกิจกรรมทางการเกษตรมีการทำนาปี นาปรัง สวนผลไม้และประมง ซึ่งครอบคลุมในหมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลหนองหมู หมู่ที่ ๓, ๗, ๙ ตำบลหนองสรวง และบางส่วนของหมู่ที่ ๖, ๗ ตำบลบ้านลำ

เขตอาศัยน้ำฝน คิดเป็น ๒ ใน ๓ ของพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอ พื้นที่ส่วนนี้เสี่ยงมากต่อการทำกิจกรรมทางการเกษตร ซึ่งต้องอาศัยน้ำฝน ส่วนฤดูแล้ง เกษตรกรมีการประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น การปลูกพืชผักฤดูแล้ง การเพาะเห็ดฟาง โดยอาศัยน้ำจากคลองธรรมชาติ บ่อน้ำตื้นที่เกษตรกรขุดไว้ ซึ่งเป็นตัวจำกัดการขยายพื้นที่การเกษตรในฤดูแล้งเป็นอย่างมาก

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ (โครงการชลประทาน) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอวิหารแดง ประชากรมีอาชีพหลักคือรับจ้างทั่วไป อาชีพด้านการเกษตรเป็นอันดับที่ ๒ มีพื้นที่การเกษตร ๒๘,๘๗๔.๑๕ ไร่ (ร้อยละ ๒๕.๐๓ ของพื้นที่อำเภอ) โดยมีทั้งอยู่พื้นที่เขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน (ที่มา: สำนักงานปกครองอำเภอวิหารแดง พ.ศ. ๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

อำเภอวิหารแดง มีกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตร ดังนี้

- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๔ กลุ่ม
- กลุ่มยุวเกษตรกร ๓ กลุ่ม
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๓๗ กลุ่ม
- กลุ่มแปลงใหญ่ ๔ กลุ่ม
- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและศูนย์เครือข่าย ๑๒ ศูนย์
- กลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๘ กลุ่ม

การประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยปลูกข้าว จำนวน ๑,๑๕๖ ราย พื้นที่ ๒๓,๑๒๒ ไร่ รองลงมาคือปาล์มน้ำมัน ๓๓ ราย พื้นที่ ๑,๘๘๒ ไร่ ถั่วเหลือง จำนวน ๔๓ ราย ๑,๐๑๘ ไร่ ไม้ผล จำนวน ๔๐๙ ราย จำนวนพื้นที่ ๔,๔๔๒.๐๗ ไร่ ไม้ยืนต้น จำนวน ๓๒๓ ราย จำนวนพื้นที่ ๓,๘๑๑.๕ ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน ๕๐ ราย พื้นที่ ๑,๖๔๐ ไร่ และ พืชผัก จำนวน ๔๔ ราย พื้นที่ ๕๕๐ ไร่

ตารางที่ ๘ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอวิหารแดง ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)						
		ข้าวนาปี	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก
หนองหมู	๓๕,๔๓๗.๖๓	๒,๑๕๗.๐๐	๑๕๐	๐	๑,๕๙๗	๒,๓๐๖	๗๔๕	๑๙๒
บ้านลำ	๑๘,๓๖๔.๓๕	๓,๙๙๐.๐๐	๓๐๐	๖๐	๓๕	๑๔๒	๔๐๑	๖๐
คลองเรือ	๒๔,๗๑๒.๓๕	๓,๔๙๕.๐๐	๖๐๐	๑๑๐	๓๐	๓๒๙	๓๗๓.๒๕	๑๒๐
วิหารแดง	๑๙,๔๒๙.๓๕	๓,๔๙๘.๐๐	๗๐	๐	๖๐	๑๔๘	๒๕๑	๔๓
หนองสรวง	๑๕,๒๓๘.๖๐	๕,๕๔๗.๐๐	๕๐	๐	๖๐	๓๐๒.๒๕	๒๕๑	๖๒
เจริญธรรม	๑๔,๖๓๐.๘๕	๔,๔๓๕.๐๐	๔๗๐	๑๕๐	๑๐๐	๒๑๕	๗๙๐.๒๕	๗๓
รวม	๑๒๗,๘๑๓.๑๓	๒๓,๑๒๒.๐๐	๑,๖๔๐.๐๐	๓๒๐.๐๐	๑,๘๘๒.๐๐	๓,๔๔๒.๒๕	๒,๘๑๑.๕๐	๕๕๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
หนองหมู	๑๕	๖๗	-	๔	๘,๑๔๐	๑,๕๕๔,๐๐๐	-	๓๖	-
บ้านลำ	๑๑๕	๑๓๘	๒๓	๔๘๙	๙๑๘	๑๗๐,๐๐๐	๒๑	๑๗๗	-
คลองเรือ	๒๐๑	๑๓๔	๓๖	๑,๐๗๔	๑๓,๗๖๓	๓๔,๔๑๐,๖๕๒	๑๔๐	-	-
วิหารแดง	๖๕	๖๖	-	๓๒๐	๑๓,๖๓๑	๓๘๑,๖๒๕	๑๕๔	-	-
หนองสรวง	๑๓๕	๑๑๙	๔๘	๗๕	๒,๕๒๐	๑๗๙,๓๒๑	๒๐๒	๑๕๐	-
เจริญธรรม	๕๑๔	๗๐๐	๗๓	๒,๖๖๖	๑,๙๖๒	๘๘๐,๘๓๙,๔๑๔	๒๔๓๔๒	๙๓	-
รวม	๑,๐๔๕	๑,๒๒๔	๑๘๐	๔,๖๒๘	๔๐,๙๓๔	๙๑๗,๕๓๕,๐๑๒	๒๔,๘๕๙	๔๕๖	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ไม่มี.....แห่ง คือไม่มี.....
ชื่อโรงงาน.....ไม่มี..... ที่ตั้ง.....ไม่มี.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐานไม่มี.....แห่ง คือ.....ไม่มี.....
ชื่อโรงงาน.....ไม่มี..... ที่ตั้ง.....ไม่มี.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่..ไม่มี.....จำนวน คือ
ชื่อฟาร์ม.....ไม่มี.....ที่ตั้ง.....ไม่มี.....

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลด้านประมง

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
คลองเรือ	๓	-	-	-	๓	-	-
เจริญธรรม	๒๖	-	-	-	๒๖	-	๑
บ้านลำ	๓๑	-	-	-	๓๑	-	-
วิหารแดง	๖	-	-	-	๖	-	-
หนองสรวง	๔๕	-	-	-	๔๕	-	-
หนองหมู	๓๒	-	-	-	๓๒	-	-
รวม	๑๔๓	-	-	-	๑๔๓	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

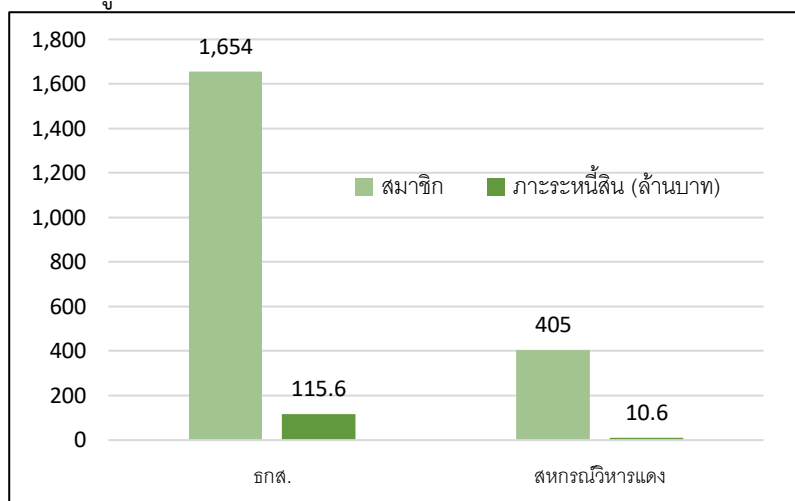
- เกษตรกรอำเภอวิหารแดง มีรายได้เฉลี่ยในภาคการเกษตร ประมาณ ๒๑๓,๙๖๙ บาทต่อปี และมีรายได้เฉลี่ยนอกภาคการเกษตร ประมาณ ๓๐,๗๗๐ บาทต่อปี
- เกษตรกรอำเภอวิหารแดง มีรายจ่ายเฉลี่ยในภาคการเกษตร ประมาณ ๖๕,๙๑๗ บาทต่อปี และมีรายจ่ายเฉลี่ยนอกภาคการเกษตร ประมาณ ๖๓,๖๑๘ บาทต่อปี

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

อำเภอวิหารแดง ครึ่งเรือนเกษตรกรมีแนวโน้มที่จะเป็นหนี้เพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๖๗ ครึ่งเรือนเกษตรกรเป็นหนี้ ร้อยละ ๗๘.๑ และเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๑.๑ ในปี ๒๕๖๗ ในขณะที่มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนกลับมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สามารถแยกตามแหล่งสินเชื่อได้ดังนี้

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวนสมาชิก ๑,๖๕๔ ราย ภาวะหนี้สิน $\approx$ ๑๑๕.๖ บาท
- สหกรณ์วิหารแดง จำนวนสมาชิก ๔๐๕ ราย ภาวะหนี้สิน $\approx$ ๑๐.๖ บาท

แผนภูมิแสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินเกษตรกรแยกตามแหล่งสินเชื่อ

ภาพที่ ๑๔ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรตำบลวิหารแดง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาวิหารแดง และสหกรณ์วิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๖๖,๑๘๙.๙๒ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๕) มีมูลค่า เท่ากับ ๒๖๒,๓๔๒.๔๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๕,๘๔๗ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑.๔๗

๖.๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๓๔๗,๐๖๑.๔๔ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๕) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๓๔๒,๓๔๔ บาท จำนวน ๔,๗๐๗.๔๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๘

ตารางที่ ๑๑ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ภาคการเกษตร	๖๔,๖๑๔	๖๕,๐๔๐	๕๒,๒๑๒	๕๒,๙๖๖	๖๒,๘๙๓
ภาคบริการ	๒๙๒,๓๓๐	๒๙๘,๒๔๙	๒๙๒,๑๓๓	๒๙๘,๘๕๕	๓๐๖,๑๑๖
ภาคอุตสาหกรรม	๘๐๙,๑๖๖	๘๐๔,๗๖๘	๗๘๔,๑๙๔	๘๓๑,๐๒๖	๘๓๘,๗๘๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๘๗๓,๗๘๐	๘๖๗,๘๐๘	๘๓๖,๕๐๖	๘๘๓,๘๔๑	๙๐๗,๖๙๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด/หัว(บาท)	๒๗๕,๐๔๙	๒๗๓,๘๕๑	๒๖๓,๔๓๘	๒๗๘,๕๕๖	๒๘๔,๔๐๘
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๓,๑๗๗	๓,๑๗๖	๓,๑๗๕	๓,๑๗๓	๓,๑๗๐

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, พ.ศ. ๒๕๕๖)

๖.๔ จำนวนครัวเรือน

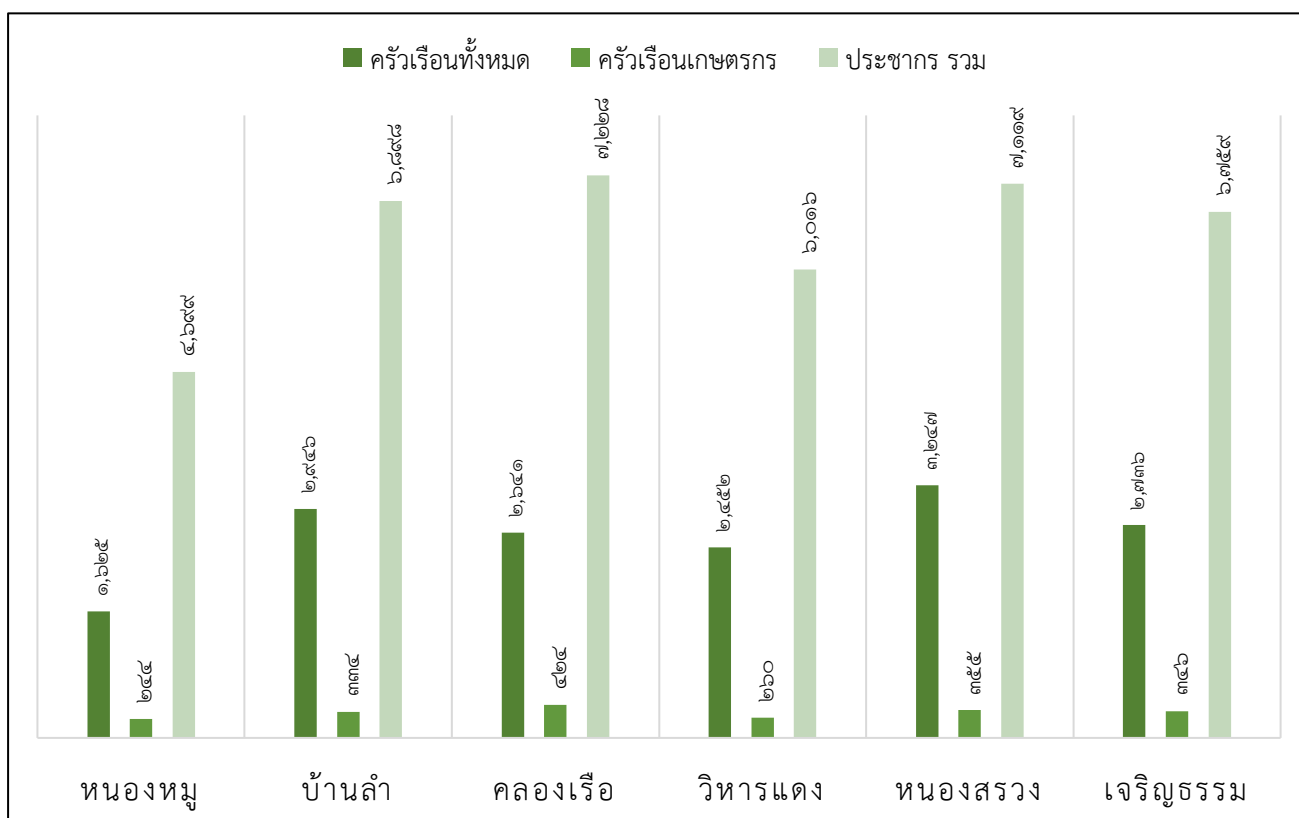
อำเภовิหารแดง มีประชากรทั้งสิ้น ๓๘,๗๑๙ คน จำนวน ๑๕,๖๔๗ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑๘,๙๑๓ คน หญิง ๑๙,๘๐๖ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๑๒ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภовิหารแดง

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	หนองหมู	๑,๖๒๕	๒๔๔	๒,๓๐๑	๒,๓๙๘	๔,๖๙๙
๒	บ้านลำ	๒,๙๔๖	๓๓๔	๓,๓๘๒	๓,๕๑๖	๖,๘๙๘
๓	คลองเรือ	๒,๖๔๑	๔๒๔	๓,๕๖๑	๓,๖๖๗	๗,๒๒๘
๔	วิหารแดง	๒,๔๕๒	๒๖๐	๒,๙๑๐	๓,๑๐๖	๖,๐๑๖
๕	หนองสรวง	๓,๒๔๗	๓๕๕	๓,๕๓๓	๓,๕๘๖	๗,๑๑๙
๖	เจริญธรรม	๒,๗๓๖	๓๔๖	๓,๒๒๖	๓,๕๓๓	๖,๗๕๙
รวม		๑๕,๖๔๗	๑,๙๖๓	๑๘,๙๑๖	๑๙,๘๐๖	๓๘,๗๑๙

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภовิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๕ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖.๕ การศึกษา

อำเภอวิหารแดง มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๒๙ แห่ง แยกออกเป็นระดับการศึกษา

๑. โรงเรียนอนุบาล อำเภอวิหารแดงไม่มี โรงเรียนอนุบาล

มีศูนย์เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๖ แห่ง

๒. โรงเรียนชั้นประถมศึกษาและขยายโอกาส สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๒

จำนวน ๒๓ แห่ง คือ

๒.๑ โรงเรียนชุมชนวัดคลองไทร (ฉัตรราษฎร์บำรุง)

๒.๒ โรงเรียนวัดเขาแก้วมุขตาราม

๒.๓ โรงเรียนวัดสมานมิตรมงคล

๒.๔ โรงเรียนวัดหนองไทร

๒.๕ โรงเรียนบ้านราษฎร์เจริญ

๒.๖ โรงเรียนวัดเขาน้อยจอมสวรรค์

๒.๗ โรงเรียนวัดหนองหมูใต้(ไพบูลย์วิทยาการ)

๒.๘ โรงเรียนวัดเจริญธรรม

๒.๙ โรงเรียนวัดศรีสัจจาวาส

๒.๑๐ โรงเรียนวัดโคกกระต่าย(วารราษฎร์อุปถัมภ์)

๒.๑๑ โรงเรียนวัดบ้านดอน

๒.๑๒ โรงเรียนวัดหนองตาบุญ

๒.๑๓ โรงเรียนชุมชนวัดวิหารแดง(วรมิตรภัทรายุวราษฎร์ประดิษฐ์)

๒.๑๔ โรงเรียนวัดเกาะเชิงหวาย

๒.๑๕ โรงเรียนวัดหนองสรวง (ถิรอุทิศ)

๒.๑๖ โรงเรียนบ้านบางกง

๒.๑๗ โรงเรียนวัดบ้านลำ(บ้านลำวิทยาการ)

๒.๑๘ โรงเรียนวัดสหกรณ์รังสรรค์

๒.๑๙ โรงเรียนวัดหนองโพธิ์

๒.๒๐ โรงเรียนอนุบาลวิหารแดง

๒.๒๑ โรงเรียนบ้านหัวถนน

๒.๒๒ โรงเรียนวัดคลองใหม่

๒.๒๓ โรงเรียนวัดสร้างบุญ

๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มี

๔. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ

๔.๑ โรงเรียนประเทียบวิทยาทาน

๖.๖ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๓๐ เตียง ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๗ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์-...แห่ง
- ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล ๙ แห่ง
- ๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๑๐ แห่ง
- ๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ.....-...แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๗ คน
- ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๓ แห่ง
- ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๓ คน
- ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๔๓ คน
- ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๓๖ คน
- ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๕๔ คน

๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรในอำเภอเวียงเหนือ ๙๕% นับถือศาสนาพุทธ ๕% นับถือศาสนาอิสลาม มีการประกอบพิธีทางศาสนาการทำบุญประเพณีประจำปีเดือนต่าง ๆ สืบต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ หน่วยงานของทางราชการ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการอนุรักษ์และสืบสานประเพณีทุกปี

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ลักษณะของชุมชนอำเภอเวียงเหนือ อยู่แบบกระจายไปตามเส้นทางคมนาคมและแหล่งน้ำคูคลอง ประชากรหนาแน่นตามถนนและคันคลอง ซึ่งเป็นทำเลที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพและสะดวกสบาย แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์กันแบบพี่น้องให้ความเคารพนับถือผู้อาวุโส มีภาษาพูดที่เหมือนกัน ภาษาในท้องถิ่นมีทั้งภาษาลาวทางอีสานและภาษาไทยภาคกลาง ชาวบ้านมีการปฏิบัติตามประเพณีดั้งเดิมต่าง ๆ ได้แก่ ประเพณีในการทำบุญในวันสำคัญประเพณีทำบุญกลางบ้านประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่แต่งงาน บวชนาค ฯลฯ วันพระหรือวันสำคัญทางศาสนาจะไปทำบุญ ที่วัด สืบต่อกันมาจากรุ่นบรรพบุรุษ

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

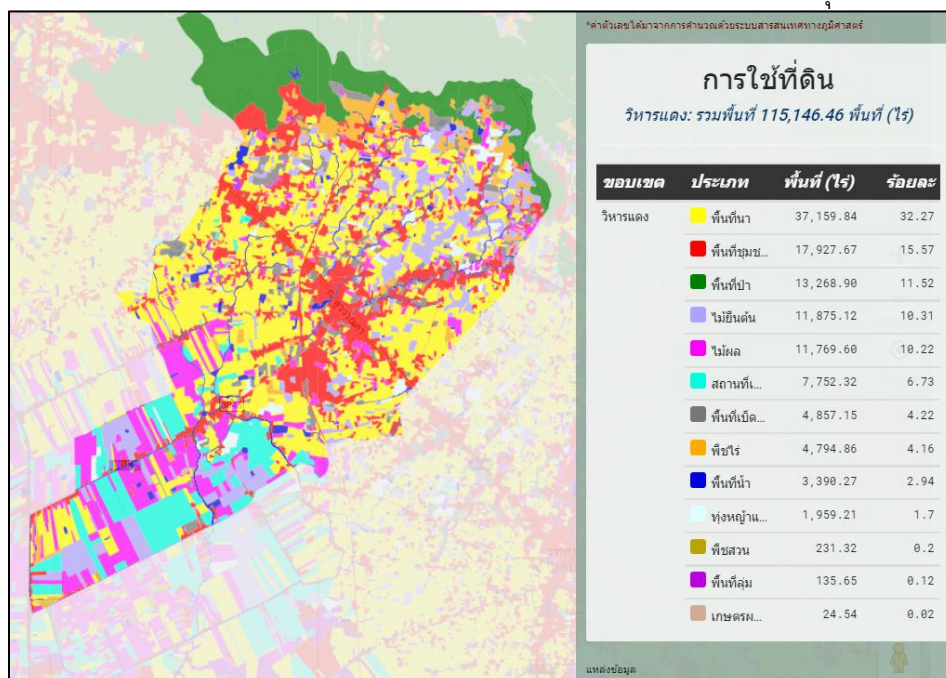
อำเภอเวียงเหนือ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินจำนวน ๑๑๕,๑๔๖.๔๖ ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๓๗,๑๕๙.๘๔ ไร่ ร้อยละ ๑๙.๑๓ รองลงมาคือพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๗,๙๒๗.๖๗ ไร่ ร้อยละ ๑๕.๕๗ และพื้นที่ป่า จำนวน ๑๓,๒๖๘.๙๐ ไร่ ร้อยละ ๑๑.๕๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑๓,๒๖๘.๙๐	๑๑.๕๒
พื้นที่พืชไร่	๔,๗๙๔.๘๖	๔.๑๖
พื้นที่ไม้ยืนต้น	๑๑,๘๗๕.๑๒	๑๐.๓๑
พื้นที่ไม้ผล	๑๑,๗๖๙.๖๐	๑๐.๒๒
พื้นที่พืชสวน	๒๓๑.๓๒	๐.๒๐
พื้นที่นา	๓๗,๑๕๙.๘๔	๓๒.๒๗
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๗,๗๕๒.๓๒	๖.๗๓
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๑,๙๕๙.๒๑	๑.๗๐
พื้นที่ลุ่ม	๑๓๕.๖๕	๐.๑๒
พื้นที่น้ำ	๓,๓๙๐.๒๗	๒.๙๔
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๗,๙๒๗.๖๗	๑๕.๕๗
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔,๘๕๗.๑๕	๔.๒๒
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๒๔.๕๔	๐.๐๒
รวม	๑๑๕,๑๔๖.๔๕	๑๐๐

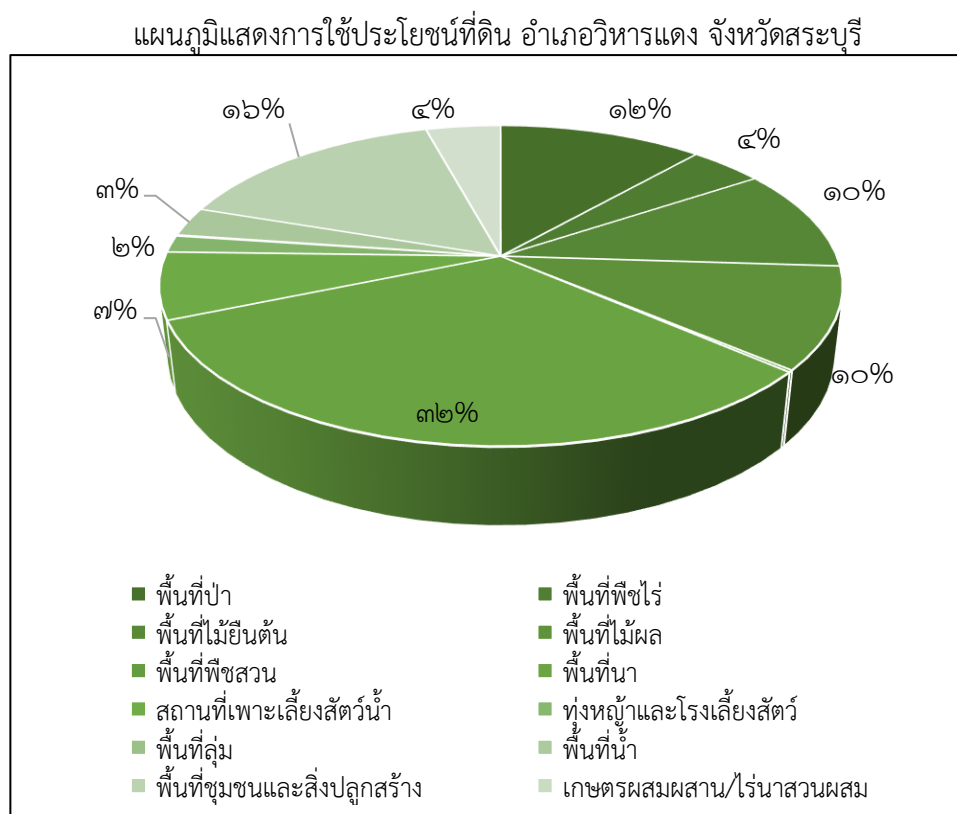
(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๖ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๗ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเวียงแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

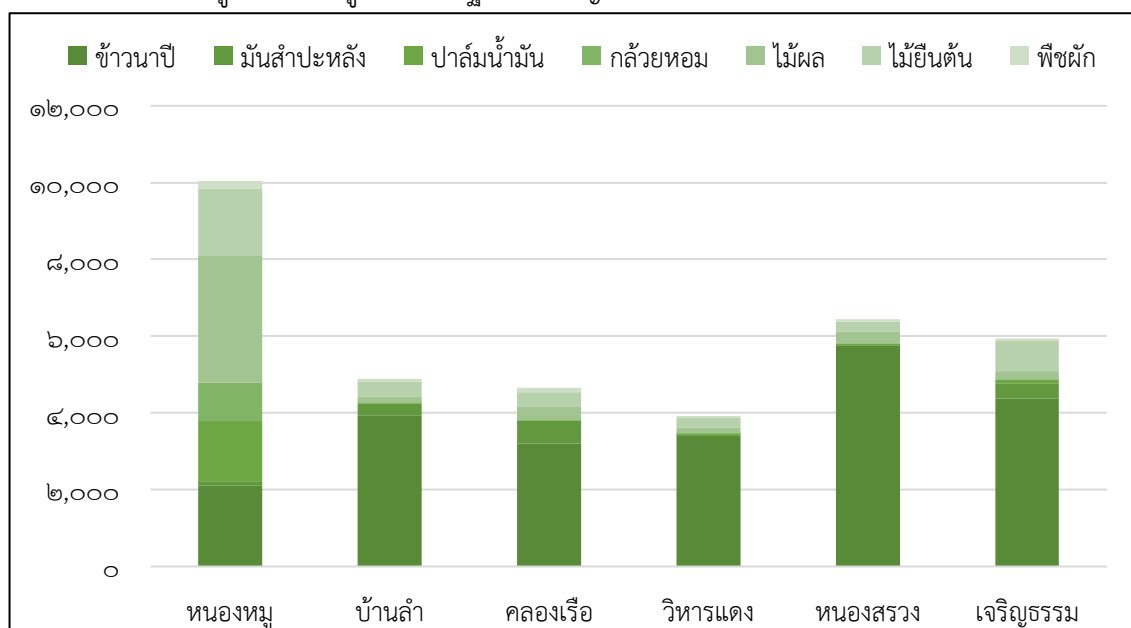
อำเภอเวียงแดง พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๒๒,๘๕๕.๐๒ ไร่ รองลงมาคือ ปาล์มน้ำมัน มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑,๖๓๓.๕๔ ไร่ และ มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๙๒๔.๓๘ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูก ไม้ผล จำนวน ๖,๐๙๑ ไร่

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเวียงแดง ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							รวม
		ข้าวนปี	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม่ยืนต้น	พืชผัก	
หนองหมู	๓๕,๔๓๗.๖๓	๒,๑๕๗.๐๐	๑๕๐	๐	๑,๕๙๗	๒,๓๐๖	๗๔๕	๑๙๒	๗,๑๔๗.๐๐
บ้านลำ	๑๘,๓๖๔.๓๕	๓,๙๙๐.๐๐	๓๐๐	๖๐	๓๕	๑๔๒	๔๐๑	๖๐	๔,๙๘๘.๐๐
คลองเรือ	๒๔,๗๒๒.๓๕	๓,๔๙๕.๐๐	๖๐๐	๑๑๐	๓๐	๓๒๙	๓๗๓.๒๕	๑๒๐	๕,๐๕๗.๒๕
วิหารแดง	๑๙,๔๒๙.๓๕	๓,๔๙๘.๐๐	๗๐	๐	๖๐	๑๔๘	๒๕๑	๔๓	๔,๐๗๐.๐๐
หนองสรวง	๑๕,๒๓๘.๖๐	๕,๕๔๗.๐๐	๕๐	๐	๖๐	๓๐๒.๒๕	๒๕๑	๖๒	๖,๒๗๒.๒๕
เจริญธรรม	๑๔,๖๓๐.๘๕	๔,๔๓๕.๐๐	๔๗๐	๑๕๐	๑๐๐	๒๑๕	๗๙๐.๒๕	๗๓	๖,๒๓๓.๒๕
รวม	๑๒๗,๘๑๓.๑๓	๒๓,๑๒๒.๐๐	๑,๖๔๐.๐๐	๓๒๐.๐๐	๑,๘๘๒.๐๐	๓,๔๔๒.๒๕	๒,๘๑๑.๕๐	๕๕๐.๐๐	๓๓,๗๖๗.๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอวิหารแดง ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๘ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอวิหารแดง มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๕ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง	
				หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มตัดเย็บผ้าบ้านเนินทราย	นางสาวสำเนียง เสือสุริยะ	กระเป๋าคาด	๔	วิหารแดง
๒	กลุ่มสตรีชุมชนวัดวิหารแดง	นางสาวชุตติกาญจน์ จงโชติชัชวาลย์	กระเป๋าสานพลาสติก	๔	วิหารแดง
๓	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้านหนองรี	นางกรรณิการ์ เรืองคำ	กล้วยฉาบ	๒	หนองสรวง
๔	นางวาสนา แจ่มใส	นางวาสนา แจ่มใส	กล้วยอบ	๓	หนองหมู
๕	กะหรี่ปั๊บบรรคแตก	นางสาวชนิดา พันธุ์เกษมธนาเดช	กะหรี่ปั๊บบรรคแตก	-	-
๖	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	กำไลข้อมือ	๗	เจริญธรรม
๗	กลุ่มอนุรักษ์วิถีไทย	นายไพโรจน์ บุญมี	ขดลวดรูปต่างๆ	๓	หนองหมู
๘	นางลัดดา ลักษณะพระธรรม (อีฟเบเกอร์)	นางลัดดา ลักษณะพระธรรม	ขนมปังกรอบ	-	-
๙	Milk Hut มิลค์ฮัท	นายธนัช ประสิทธิ์เพียรชัย	ขนมปังสังขยา	๑๐	หนองสรวง
๑๐	กลุ่มทำขนมบ้านสมานมิตร	นางวันเพ็ญ เวชสิทธิ์	ขนมปั้นขลิบ	-	-

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของ กิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง	
				หมู่ที่	ตำบล
๑๑	ขนมเทียนแก้วบ้านทุ่งขุยปู	นางสาวพรรณทิพา ฤทธิ์แก้ว	ขนมเทียนแก้วบ้านทุ่งขุยปู	๒	เจริญธรรม
๑๒	Milk Hut มิลค์ฮัท	นายธน์ช ประสิทธิ์เพียรชัย	ขนมเปียะนมสด	๑๐	หนองสรวง
๑๓	นายสุรียา ฉิมพาลี	นายสุรียา ฉิมพาลี	ขนมไทย	๗	เจริญธรรม
๑๔	กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน คลอง เรือ	นายคมกริช ธิโสภา	ข้าวกล้อง	๑๐	คลองเรือ
๑๕	กลุ่มข้าวกล้องหอมนิลเพื่อ สุขภาพบ้านห้วยกรวด	นางสุภารัตน์ กรอกแก้ว	ข้าวกล้องหอมนิล	๔	คลองเรือ
๑๖	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	ข้าวกล้องหอมนิล	๗	เจริญธรรม
๑๗	นายอำนาจ สันโคตร	นายอำนาจ สันโคตร	ข้าวกล้องหอมปทุม	๓	หนองหมู
๑๘	สวนครูเดือนห้องเรียน ธรรมชาติ	นางสาวดารณี บุบผาชาติ	ข้าวกล้องหอมมะลิแดง	-	-
๑๙	นางสาวกรุณีย์ สุ่มศรี	นางสาวกรุณีย์ สุ่มศรี	ข้าวหลาม	๙	คลองเรือ
๒๐	กลุ่มเกษตรกรคลองเรือ	นายคมกริช ธิโสภา	ข้าวหอมนิล	๑๐	คลองเรือ
๒๑	กลุ่มเด็กสร้างป่า	นางรัตนา บุญวงษ์	ข้าวหอมมะลิ	๗	เจริญธรรม
๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรหนองสรวง	นางสาวศิริรัตน์ กัญจนา	ข้าวแต่น้ำแดงโม	-	-
๒๓	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	ข้าวไรซ์เบอร์รี่	๗	เจริญธรรม
๒๔	น.อ.ดาวเรือง ภูซังค์	น.อ.ดาวเรือง ภูซังค์	ข้าวไรซ์เบอร์รี่	-	-
๒๕	น.อ.ดาวเรือง ภูซังค์	น.อ.ดาวเรือง ภูซังค์	ข้าวไรท์เบอร์รี่ ชนิดข้าวกล้อง	-	-
๒๖	สวนครูเดือนห้องเรียน ธรรมชาติ	นางสาวดารณี บุบผาชาติ	ครีมหมักผสมมะกรูดเข้มข้น	-	-
๒๗	สวนครูเดือนห้องเรียน ธรรมชาติ	นางสาวดารณี บุบผาชาติ	ครีมหมักมะกรูดเข้มข้น(เพิ่ม ย่านาง)	-	-
๒๘	นางลัดดา ลักษณะพระธรรม (อีฟเบเกอร์)	นางลัดดา ลักษณะพระธรรม	คัพเค้ก	-	-
๒๙	นางลัดดา ลักษณะพระธรรม (อีฟเบเกอร์)	นางลัดดา ลักษณะพระธรรม	คุกกี้	-	-
๓๐	จักสานไซ	นางสาวนวลศรี ตันจัน	จักสานไซสวยงาม	-	-
๓๑	กลุ่มจักสานบ้านห้วย สืบบาท	นายถาวร ทาसान	จักสานไม้ไผ่	๗	เจริญธรรม
๓๒	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป บ้านหนองโพธิ์	นางสาวสายทอง สีขุนทด	ชุดกิโมโนเด็ก	๑๐	หนองสรวง
๓๓	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป บ้านหนองโพธิ์	นางสาวสายทอง สีขุนทด	ชุดจีนชายาว	๑๐	หนองสรวง

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของ กิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง	
				หมู่ที่	ตำบล
๓๔	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป บ้านหนองโพธิ์	นางสาวสายทอง สีขุนทด	ชุดมิสป่าตอง	๑๐	หนองสรวง
๓๕	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป บ้านหนองโพธิ์	นางสาวสายทอง สีขุนทด	ชุดเด็กหญิง ขาสั้น	๑๐	หนองสรวง
๓๖	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป บ้านหนองโพธิ์	นางสาวสายทอง สีขุนทด	ชุดเบบี๋สบายเดย์	๑๐	หนองสรวง
๓๗	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป บ้านหนองโพธิ์	นางสาวสายทอง สีขุนทด	ชุดเบบี๋มีม็อค	๑๐	หนองสรวง
๓๘	นางลัดดา ลักษณะพระธรรม (อีฟเบเกอร์)	นางลัดดา ลักษณะพระธรรม	ช็อกโกเลต ช็อกบอล	-	-
๓๙	สยามเฮอร์เนลชั่นเตอร์เทรด	นางสาวปวิศา ศรีวิเศษ	ดอกเกลือสปาสำหรับแช่	๗	เจริญธรรม
๔๐	สยามเฮอร์เนลชั่นเตอร์เทรด	นางสาวปวิศา ศรีวิเศษ	ดอกเกลือสปาสำหรับแช่ (Aroma Bath Salt Spa)	๗	เจริญธรรม
๔๑	กลุ่มอาชีพบ้านเจริญธรรม	นางสาวพรปวีณ์ เข็มนาท	ดอกไม้จันทน์	๕	เจริญธรรม
๔๒	กลุ่มสตรีชุมชนวัดวิหารแดง	นางสาวชุตติกาญจน์ จงโชติ ชีขวาลย์	ตะกร้าเชือกมัดฟาง	๔	วิหารแดง
๔๓	เกตุแก้ว อโรมา	นางสาวกาญจนา เกตุแก้ว	ตะเกียงน้ำมันหอมชุดใหญ่	-	-
๔๔	กลุ่มจักสานบ้านคันลำ	นายอำนาจ สันโคตร	ตะแกรงไม้ไผ่	๓	หนองหมู
๔๕	เกตุแก้ว อโรมา	นางสาวกาญจนา เกตุแก้ว	รูปหอมชุดเล็ก	-	-
๔๖	เกตุแก้ว อโรมา	นางสาวกาญจนา เกตุแก้ว	รูปหอมชุดใหญ่	-	-
๔๗	บริษัท เนทีฟ ฟู้ด จำกัด	นาย สิวพงศ์ สัจจะวัฒนนิมล	น้ำปลาร้าต้มสุกเข้มข้น ตรา ปลายจวัก	๔	คลองเรือ
๔๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปายาง หมู่ ๓ ตำบลบ้านลำ	นาง ปราณา คำสะอาด	น้ำพริกนรกเห็ดนางฟ้า	๓	บ้านลำ
๔๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปายาง หมู่ ๓ ตำบลบ้านลำ	นางปราณา คำสะอาด	น้ำพริกเผาเห็ดนางฟ้า	๓	บ้านลำ
๕๐	สยามเฮอร์เนลชั่นเตอร์เทรด	นางสาวปวิศา ศรีวิเศษ	น้ำมันบำรุงผิว (Moisturizing Aromatic Body Oil)	๗	เจริญธรรม
๕๑	น้ำดื่มประชารัฐบ้านวิหารแดง	นางบุปผา ภิรมย์รักษ์	น้ำดื่มประชารัฐ บ้านวิหารแดง	๑	วิหารแดง
๕๒	บริษัท เนทีฟ ฟู้ด จำกัด	นายสิวพงศ์ สัจจะวัฒนนิมล	น้ำปลาร้าเข้มข้น พลาสติกใส ตราปลายจวัก	๔	คลองเรือ
๕๓	บริษัท เนทีฟ ฟู้ด จำกัด	นายสิวพงศ์ สัจจะวัฒนนิมล	น้ำปลาหวานสูตรแซ่บนัว ตราปลายจวัก	๔	คลองเรือ
๕๔	บริษัท เนทีฟ ฟู้ด จำกัด	นายสิวพงศ์ สัจจะวัฒนนิมล	น้ำปลาหวานแซ่บนัวส์	๔	คลองเรือ

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง	
				หมู่ที่	ตำบล
			พลาสติกเจโรซ์ ตราปลายจวัก		
๕๕	กลุ่มอนุรักษ์สมุนไพรพื้นบ้าน	นางสาวมณี สุขกะ	น้ำฝาง	๑๐	คลองเรือ
๕๖	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	น้ำพริก	๗	เจริญธรรม
๕๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปายาง หมู่ ๓ ตำบลบ้านลำ	นางปราณา คำสะอาด	น้ำพริกปลาข้าวบอง	๓	บ้านลำ
๕๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปายาง หมู่ ๓ ตำบลบ้านลำ	นางปราณา คำสะอาด	น้ำพริกเผาเห็ด	๓	บ้านลำ
๕๙	สยามเฮอร์เนลอินเตอร์เทรด	นางสาวปวีศา ศรีวิเศษ	น้ำมันนวดตัว อโรมา	๗	เจริญธรรม
๖๐	กลุ่มอนุรักษ์สมุนไพรพื้นบ้าน	นางสาวมณี สุขกะ	น้ำมันเหลือง	๑๐	คลองเรือ
๖๑	กลุ่มแปรรูปสมุนไพรตำบลเจริญธรรม	นางฉันทนภัส รัชสิริวรากูดิ	น้ำมันเหลืองสมุนไพร เจริญธรรม	๕	เจริญธรรม
๖๒	กลุ่มพัฒนาอาชีพสตรีเทศบาลตำบลหนองหมู	นางสมควร บุญธรรม	น้ำยาปรับผ้านุ่ม	๘	หนองสรวง
๖๓	กลุ่มพัฒนาอาชีพสตรีเทศบาลตำบลหนองหมู	นางสมควร บุญธรรม	น้ำยาล้างจาน	๘	หนองสรวง
๖๔	ฟาร์มลงหยุด (ศูนย์เรียนรู้หัตถ์ครบวงจรบ้านคลองไทร)	นางสาวพยงค์ แซ่มประเสริฐ	น้ำสปรอร์เห็ดหลินจือ	๙	คลองเรือ
๖๕	นางสมทรง สุขปลั่ง	นางสมทรง สุขปลั่ง	น้ำสมุนไพร	๗	เจริญธรรม
๖๖	ฟาร์มลงหยุด (ศูนย์เรียนรู้หัตถ์ครบวงจรบ้านคลองไทร)	นางสาวพยงค์ แซ่มประเสริฐ	น้ำเห็ดหลินจือ	๙	คลองเรือ
๖๗	กลุ่มผักปลอดภัยบ้านเขาน้อยจอมสวรรค์	นางรัตนา บุญวงษ์	ปลาร้า	๗	เจริญธรรม
๖๘	บริษัท เนทีฟ ฟู้ด จำกัด	นายสิวพงศ์ สัจจะวัฒนนิมล	ปลาร้าทรงเครื่องพลาสติกเจโรซ์ ตราปลายจวัก	๔	คลองเรือ
๖๙	บริษัท เนทีฟ ฟู้ด จำกัด	นายสิวพงศ์ สัจจะวัฒนนิมล	ปลาร้าสับทรงเครื่องพาสเจอร์ไรส์ ตราปลายจวัก	๔	คลองเรือ
๗๐	กลุ่มผักปลอดภัยบ้านเขาน้อยจอมสวรรค์	นางรัตนา บุญวงษ์	ปลาสาม	๗	เจริญธรรม
๗๑	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	ปุ๋ยมูลไส้เดือน	๗	เจริญธรรม
๗๒	กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพบ้านคลองหัวช้าง	นายสังวาลย์ คชประเสริฐ	ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	๑๐	คลองเรือ
๗๓	นายธนภุต ไซสีทอง	นายธนภุต ไซสีทอง	ผักปลอดสาร	๓	หนองหมู
๗๔	กลุ่มผักปลอดภัยบ้านเขาน้อยจอมสวรรค์	นางรัตนา บุญวงษ์	ผักปลอดสารพิษ	๗	เจริญธรรม

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง	
				หมู่ที่	ตำบล
๗๕	กลุ่มทอผ้าเช็ดเท้า	นางเตือนใจ สุขเจริญ	ผ้าเช็ดเท้าแบบถักมือ	๖	หนองหมู
๗๖	กลุ่มทอผ้าเช็ดเท้า	นางเตือนใจ สุขเจริญ	ผ้าเช็ดเท้าแบบทอ	๖	หนองหมู
๗๗	กลุ่มทอผ้าเช็ดเท้า	นางเตือนใจ สุขเจริญ	ผ้าเช็ดเท้าแบบเย็บ	๖	หนองหมู
๗๘	บริษัทระวานด์ เดอะ เนค จก.	นางสาววรรรรัตน์ จันทรสิงห์ทอง	ผ้าไหมทอลาย	๔	วิหารแดง
๗๙	บริษัทระวานด์ เดอะ เนค จก.	นางสาววรรรรัตน์ จันทรสิงห์ทอง	ผ้าไหมพิมพ์ลาย	๔	วิหารแดง
๘๐	กลุ่มทอพรหมเอนกประสงค์	นางสาวอารมณ อเอกเจริญ	พรหมปัก	๑	หนองหมู

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒๑
เครื่องดื่ม	๒
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๓
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๑๗
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๕
รวม	๔๘

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอวิหารแดง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลคลองเรือ	๑๑๖	๔	คลองเรือ	๓๖	นายสมใจ พุทธา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าเช็ดเท้า	๑๐	๑๐	คลองเรือ	๑๐	นางชลธิชา คชประเสริฐ
วิสาหกิจชุมชนเห็ดบ้านคลองไทร	๔๔๑/๗	๙	คลองเรือ	๑๓	นางรุ่งอรุณ โกศลจิต
วิสาหกิจชุมชนคลองเรือร่วมใจ	๘๘/๘	๖	คลองเรือ	๘	นายนิติธร ผิวแดง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลเจริญธรรม	๕๕/๒	๗	เจริญธรรม	๗๖	นายจำปี น้อยยาโน
วิสาหกิจชุมชนปลูกและแปรรูปสมุนไพรบ้านหนองปรือ	๑๓๒/๑	๘	เจริญธรรม	๔๙	นายสมศักดิ์ อินตา
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคกระบือเจริญธรรมก้าวหน้า	๒๓๗	๗	เจริญธรรม	๑๒	นายทองใบ ทรัพย์สมบูรณ์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพทำดอกไม้จันทน์ชุมชนเจริญธรรม	๑๒	๕	เจริญธรรม	๑๔	นางคำน้อย หมวกไสว
วิสาหกิจชุมชนบ้านเขาน้อยจอมสวรรค์	๑๘๖	๗	เจริญธรรม	๗	นางสาวรัตนา บุญวงษ์

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนบ้านสมุนไพรเพื่อสุขภาพและนวดไทย	๓๘	๗	เจริญธรรม	๙	นางปวีศา ศรีวิเศษ
วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงสัตว์สร้างชาติตำบลเจริญธรรม	๔๔	๗	เจริญธรรม	๑๔	นายสุทัศน์ หมวกไสว
วิสาหกิจชุมชนไผ่หวานวิหารแดง	๑๒/๑	๕	เจริญธรรม	๗	ดร.รัฐฉัตรพร ใจกุลสกมณนาถ
วิสาหกิจชุมชนกัญยารักษ์	๑๕/๒	๖	เจริญธรรม	๗	นายสะอาด มโนมัยวงศ์
วิสาหกิจชุมชนอาหารทะเลแช่แข็งบ้านหนองปรือ	-	๘	เจริญธรรม	๗	นายฉันทศักดิ์ หนูชัยแก้ว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์สระบุรี	๑๘๗	๗	เจริญธรรม	๑๐	นายวิฑูรย์ เพ็ชรบริสุทธิ์
วิสาหกิจชุมชนป่าชุมชนบ้านเขาน้อยจอมสวรรค์	๑๔๓	๗	เจริญธรรม	๗	นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ	๑๗/๒	๗	บ้านลำ	๒๖	นางสาวโสภา คำอ้าย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรป่ายาง	๑๗/๙	๓	บ้านลำ	๘	นางปราณา คำสะอาด
วิสาหกิจชุมชนบ้านดงหมี่	๑๕๕/๑	๔	บ้านลำ	๗	นางสาวลัดดา ศรีวิบูลย์
วิสาหกิจชุมชนถ่านอัดแท่งบ้านดงหมี่	๑๕๗	๔	บ้านลำ	๗	นางยุพิน คำศรี
วิสาหกิจชุมชนผลิตเชื้อเห็ดปราณีตฟาร์ม	๗๗/๕	๓	บ้านลำ	๗	นางปราณีต สาดจินพงษ์
วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานสมุนไพรบ้านป่าเขต	๑๐๐	๔	บ้านลำ	๑๖	นางอารีวัลย์ สิงห์เหนียว
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตผลเกษตร หมู่ ๕ ตำบลบ้านลำ	๖๒	๕	บ้านลำ	๗	นายสุชัยวัฒน์ นาคะ
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตผลการเกษตรบ้านดอน	๓๐/๑	๖	บ้านลำ	๗	นายอรรถ สุขชะ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านคลองยาง หมู่ ๒ ตำบลวิหารแดง	๕๔/๑	๒	วิหารแดง	๑๐	นายณรงค์ อาษาพันธ์
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลวิหารแดง	๓๕	๖	วิหารแดง	๒๒	นายละมัย ธรรมศิลป์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมอาชีพ หมู่ที่ ๘ ตำบลวิหารแดง	๘	๘	วิหารแดง	๑๐	นายณรงค์ มณีธรรม
วิสาหกิจชุมชนคนเอากันตำบลวิหารแดงอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี	๑๒๖	๗	วิหารแดง	๑๐	นายนาวิน สาททรัพย์
วิสาหกิจชุมชนสตรีเย็บผ้าตำบลวิหารแดง	๑-ม.ค.	๖	วิหารแดง	๒๐	นางจันทิพย์ วงษ์ทับทิ
วิสาหกิจชุมชนบ้านเนินทราย	๕๗	๔	วิหารแดง	๙	นายบุญมา บรรจบ
วิสาหกิจชุมชนน้ำพริกปูนาแม่มาณีการ์	๔/๑	๓	วิหารแดง	๑๐	นายมารุต คลองตะเคียน
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่กลุ่มเกษตรกรทำนาวิหารแดง	๕๗	๔	วิหารแดง	๔๕	นายชาติ ศรีมาวงศ์
วิสาหกิจชุมชนโรงสีข้าวชุมชนตำบลหนองสรวง	๒๗/๑	๖	หนองสรวง	๒๘	นายพรชัย แยมพลอย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันสระบุรี	๗๔	๒	หนองหมู	๒๘	นายคเชน พิทักษ์อรณพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาอาชีพสตรีเทศบาลตำบลหนองหมู	๙๙	๒	หนองหมู	๕๐	นางสมควร บุญธรรม
วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้บ้านคั่นลำ	๖/๑	๓	หนองหมู	๑๐	นายอำนาจ สันโคตร
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต แปรรูปพืชกระท่อมและสมุนไพรบ้านหนองหมู	๑๕๓/๑	๒	หนองหมู	๗	นายจรรยา อินทนาศักดิ์

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปายาง	๑๗/๑	๓	บ้านลำ	๑๐	นางปราณา คำสอาด
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กศน.หนองสรวง	๒/๑	๒	หนองสรวง	๘	นางสาวสุรรัตน์ ลีละออง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองหมู	๑๒/๒	๓	หนองหมู	๗	นางวารีย์ ปิ่นเปีย
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองหัวช้าง	๑๐	๑๐	คลองเรือ	๑๙	นางชลธิชา คชประเสริฐ
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดคลองใหม่	๓๓/๒	๓	หนองหมู	๒๑	เด็กหญิงสุย เลี้ยว
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดเขาน้อยจอมสวรรค์	๒๔๔	๗	เจริญธรรม	๒๐	เด็กชายไกรวิชญ์ ป้อมสุวรรณ
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนประเทียวิทยาทาน	๒๕๙	๑	หนองสรวง	๔๑	เด็กหญิงสิริยากร คำจ้อย
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริมอาชีพเด็กสร้างป่า	๑๘๖	๗	เจริญธรรม	๑๒	นางรัตนา บุญวงศ์
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลหนองสรวง	๔๙	๙	หนองสรวง	๒๐	นายสัมฤทธิ์ รุ่งรำพรรณ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ	๑๗/๒	๗	บ้านลำ	๒๖	นางสาวโสภา คำอ้าย
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลคลองเรือ	๑๗๐	๔	คลองเรือ	๓๗	นางสุดารัตน์ กรอกแก้ว
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ด หมู่ ๙ ตำบลคลองเรือ	๙๔	๙	คลองเรือ	๑๓	นางสาวพยงค์ แซ่มประเสริฐ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลเจริญธรรม	๑๕๓	๒	เจริญธรรม	๑๗	นายจำปี น้อยยาโน
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตปลาร้าตำบลบ้านลำ	๑๗/๒	๗	บ้านลำ	๑๐	นางสาวโสภา คำอ้าย
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลวิหารแดง	๘/๒	๖	วิหารแดง	๒๒	นายละมัย ธรรมศิลป์

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลคลองเรือ	๑๗๐	๔	คลองเรือ	๓๖	นางสุดารัตน์ กรอกแก้ว
ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลเจริญธรรม	๑๕๓	๒	เจริญธรรม	๗๖	นายจำปี น้อยยาโน
ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ	๑๗/๒	๗	บ้านลำ	๒๗	นางสาวโสภา คำอ้าย
ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลหนองสรวง	๔๙	๙	หนองสรวง	๓๐	นายสัมฤทธิ์ รุ่งรำพรรณ
ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลวิหารแดง	๘/๒	๖	วิหารแดง	๒๒	นายสมชาย ทับเนียม
กลุ่มส่งเสริมอาชีพเด็กสร้างป่า	๑๘๖	๗	เจริญธรรม	๙	นางรัตนา บุญวงศ์
กลุ่มผลิตปลาร้าตำบลบ้านลำ	๑๗/๒	๗	บ้านลำ	๕๕	นางสาวโสภา คำอ้าย

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

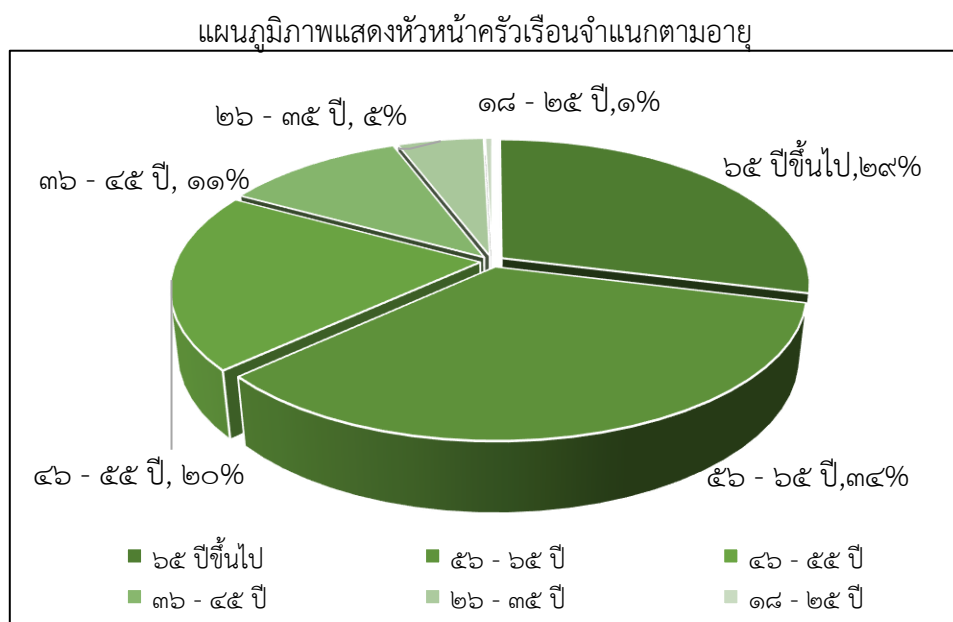
(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

อำเภอเวินแดง มีครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน ๑,๙๐๔ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๖๕๓ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓๐ รองลงมา อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๕๕๐ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘๙ อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๓๗๗ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๘๐ อายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี จำนวน ๒๑๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๔ อายุระหว่าง ๒๖ - ๓๕ ปี จำนวน ๑๐๒ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๖ และ อายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๘ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเวินแดง จังหวัดสระบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๕๕๐	๒๘.๘๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๖๕๓	๓๔.๓๐
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๗๗	๑๙.๘๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๑๔	๑๑.๒๔
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๐๒	๕.๓๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๘	๐.๔๒
รวม	๑,๙๐๔	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร ,พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเวินแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเวินแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

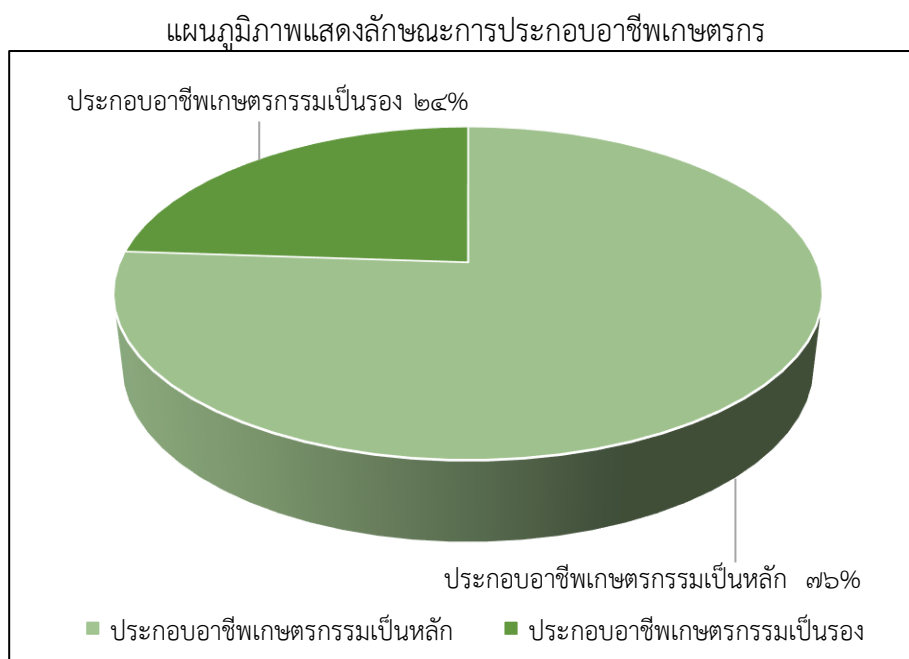
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอิวหารแดง มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑,๔๒๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๗๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๕

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอิวหารแดง จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑,๔๒๙	๗๕.๐๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๗๕	๒๔.๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอิวหารแดง ,พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอิวหารแดง จังหวัดสระบุรี.

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

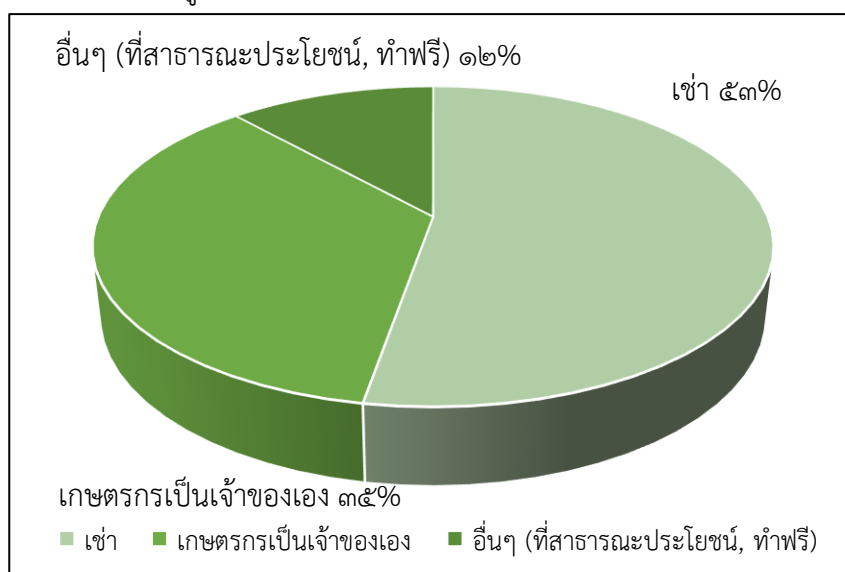
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอิวหารแดง ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๕๓๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙๙ รองลงมาคือ เกษตรกรเป็นผู้เช่า จำนวน ๗๙๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘๘ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑๗๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอิวหารแดง จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๕๓๘	๓๕.๕๖
เช่า	๗๙๘	๕๒.๗๔
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑๗๗	๑๑.๗

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร ,พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

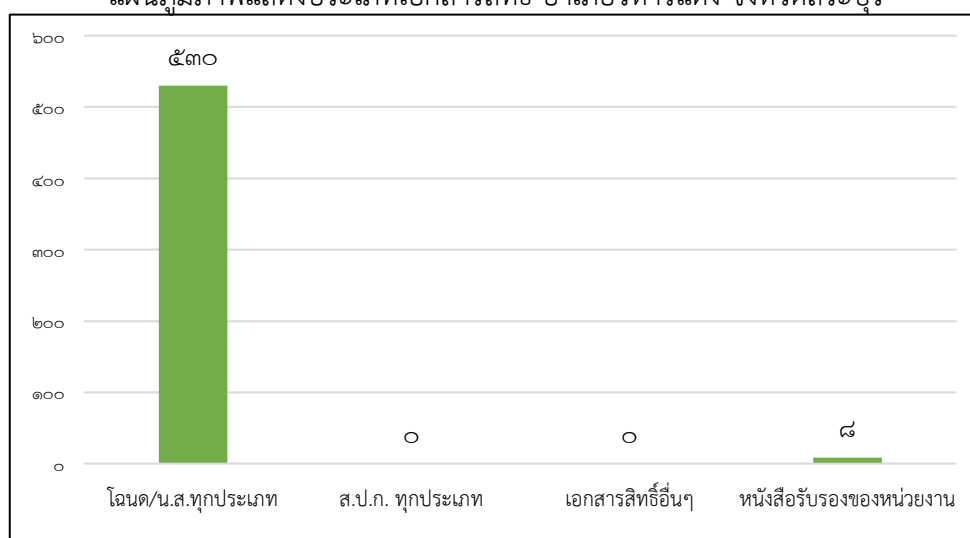
เกษตรกรอำเภอวิหารแดง มีการถือครองที่ดินประเภทโฉนด จำนวน ๕๓๘ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๕๑ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๘ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๓ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครั้วเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๕๓๐	๐	๐	๘	๕๓๘

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร ,พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๒ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) องค์การและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอวิหารแดง มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๘ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๖๕ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๔ กลุ่ม สมาชิก ๔๗ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๗๒ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓๗ แห่ง สมาชิก ๖๐๗ ราย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)
หนองหมู	-	-	๑	๑๐	๑	๒๑	๔	๙๖
เจริญธรรม	๒	๒๗	-	-	๑	๒๐	๑๒	๑๙๐
คลองเรือ	๒	๕๐	๑	๑๗	๐	๐	๔	๕๗
วิหารแดง	๑	๒๒	๐	๐	๐	๐	๘	๑๓๓
หนองสรวง	๑	๓๐	๑	๑๐	๑	๓๐	๑	๒๔
บ้านลำ	๒	๓๖	๑	๑๐	๐	๐	๘	๑๐๗
รวม	๘	๑๖๕	๔	๔๗	๓	๗๒	๓๗	๖๐๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอวิหารแดง มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และ ศพก. เครือข่าย ๑๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๓ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๖ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยีด้านการ พัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
หนองหมู	-	๒	๑	-	๑	-	-	-	-
บ้านลำ	-	๓	๑	๑	๑	-	-	-	-
คลองเรือ	-	๒	-	-	๑	-	-	-	-
วิหารแดง	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
หนองสรวง	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
เจริญธรรม	๑	๓	๑	๑	๑	๑	๑	-	๑
รวม	๑	๑๒	๓	๒	๖	๑	๑	๐	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอวิหารแดง มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕๓ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕๓ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๑๒ ราย และอาสาสมัครปศุสัตว์ ๑๒ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อาสาเกษตร บางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิบัติที่ดิน
หนองหมู	๑	-	๑	๙	๘	๘	-	-	-
บ้านลำ	๔	๑	-	๘	๗	๗	-	-	-
คลองเรือ	๒	-	-	๑๐	๑๐	๑๐	-	-	-
วิหารแดง	-	-	-	๑๐	๑๑	๙	-	-	-
หนองสรวง	-	-	๒	๑๒	๑๑	๑๑	๓	-	-
เจริญธรรม	-	๑	-	๙	๘	๘	-	-	-
รวม	๗	๒	๓	๕๘	๕๕	๕๓	๓	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอวิหารแดงมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอวิหารแดง มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๑ คน

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
บ้านลำ	๒	๑) น.ส.ศิริพร สุปัญญาพาณิชย์ ๒) น.ส.โสภา คำอ้าย	๔๒ ม.๕ ต.บ้านลำ อ.วิหารแดง ๑๗/๒ ม.๗ ต.บ้านลำ อ.วิหารแดง	เกษตรผสมผสาน การทำนาข้าว
คลองเรือ	๒	๑) นางชลธิธา คชประเสริฐ ๒) นายคมกริช ธิโสภา	๑๐ ม.๑๐ ต.คลองเรือ อ.วิหารแดง ๙๙ ม.๑๐ ต.คลองเรือ อ.วิหารแดง	เกษตรผสมผสาน เกษตรผสมผสาน
เจริญธรรม	๒	๑) นายสุทัศน์ หมวกไสว ๒) นายจักรพันธ์ ทรัพย์สมบูรณ์	๔๔ ม.๗ ต.เจริญธรรม อ.วิหารแดง ๑๔๓ ม.๗ ต.เจริญธรรม อ.วิหารแดง	เกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง
หนองสรวง	๒	๑) นายจำเริญ สุขเจริญ ๒) นางสาวลิ ม่วงเปลี่ยน	๓๑ ม.๑ ต.หนองสรวง อ.วิหารแดง ๗๕ ม.๗ ต.หนองสรวง อ.วิหารแดง	เกษตรผสมผสาน เกษตรผสมผสาน
หนองหมู	๑	๑) นายคเชน พัทธ์กัธรรนพ	ม.๗ ต.หนองหมู อ.วิหารแดง	การจัดการศัตรูพืช แบบผสมผสาน

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
วิหารแดง	๒	๑) นายชาติ ศรีมาวงศ์ ๒) นายบุญมา บรรจบ	๓๐ ม.๔ ต.วิหารแดง อ.วิหารแดง ๕๗ ม.๔ ต.วิหารแดง อ.วิหารแดง	เกษตรผสมผสาน เกษตรผสมผสาน
รวม	๑๑			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอวิหารแดง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสุทัศน์ หมวกไสว

บ้านเลขที่ : บ้านเลขที่ ๔๔ หมู่ ๗ ตำบลเจริญธรรม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : สินค้าหลัก ที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว, พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน ทำให้ในฤดูร้อน หน้าแล้งพบว่าน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร

แนวทางการพัฒนา : เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การใช้ปุ๋ยสั่งตัด และการลดต้นทุนในการทำนา

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน

๓. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

หลักสูตรบังคับ

๑. การปรับปรุงดิน

๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

หลักสูตรเสริม

๑. การปลูกพืชใช้น้ำน้อย พืชหลังนา

๒. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการทำเกษตรแบบไร่นาสวนผสม

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๓ ศูนย์

ตารางที่ ๒๘ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์เครือข่าย	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลเจริญธรรม	การจัดการดินปุ๋ย / การปรับปรุงบำรุงดิน	๕	เจริญธรรม	นายสุทัศน์ หมวกไสว	๐๘๕-๔๐๓๔๒๐๕
๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลเจริญธรรม	การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน	๕	เจริญธรรม	นายจำปี น้อยยาโน	๐๘๑-๘๔๑๖๙๖๔
๓	ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลเจริญธรรม	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	๗	เจริญธรรม	นายจำปี น้อยยาโน	๐๘๖-๑๒๙๖๙๓๕

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์เครือข่าย	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๔	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลบ้านลำ	การจัดการดินปุ๋ย / การปรับปรุงบำรุงดิน	๗	บ้านลำ	น.ส.โสภา คำอ้าย	๐๘๑-๔๓๒๑๑๘๖
๕	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลบ้านลำ	การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน	๗	บ้านลำ	น.ส.โสภา คำอ้าย	๐๘๑-๔๓๒๑๑๘๖
๖	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านประมงอำเภอวิหารแดง	การเลี้ยงปลาตัก / กบ บ่อพลาสติก	๖	บ้านลำ	นายจินตนา สุขประเสริฐ	๐๙๕-๘๕๒๙๐๒๖
๗	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านคั่นลำ	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	๓	หนองหมู	นายอดิศร ไขศรีทอง	๐๘๙-๗๔๖๘๓๒๒
๘	กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง	การปลูกปาล์มน้ำมันแบบร่องสวน	๒	หนองหมู	นายคเชน พัทธ์ธีรอรณพ	๐๘๑-๖๑๐๔๗๐๕
๙	ศูนย์เรียนรู้หัตถกรรมบวजरบ้านคลองไทร	การผลิตก้อนเชื้อเห็ดและการเพาะเลี้ยงเห็ด	๙	คลองเรือ	น.ส.เพียว แซ่มประเสริฐ	๐๘๕-๔๒๔๘๘๔๓
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านคลองหัวช้าง	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐	คลองเรือ	นางชลนิศา คชประเสริฐ	๐๘๕-๒๓๕๑๔๐๗
๑๑	ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลหนองสรวง	ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	๙	หนองสรวง	นายสัมฤทธิ์ รุ่งรำพรรณ	๐๘๓-๑๕๘๙๘๙๕
๑๒	กลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลวิหารแดง	ด้านการสหกรณ์ (การรวมกลุ่ม/แหล่งเรียนรู้ด้านสหกรณ์)	๗	วิหารแดง	นายชาติ ศรีมาวงศ์	๐๘๑-๗๕๑๓๓๙๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๓ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและศูนย์เครือข่าย
 ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอวิหารแดง

อำเภอวิหารแดง มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๔ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวตำบลเจริญธรรม

ที่อยู่ตำบลเจริญธรรม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๘๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๔,๔๗๐ บาท (๖.๘%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๕๘๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๖๓๐ กิโลกรัม/ไร่ (๕.๑๗%)
- เป้าหมายรายได้เพิ่มขึ้น ๖๕๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่ายลดลง ๓๓๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
๒. การบริหารจัดการ
๓. การตลาด

ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลเจริญธรรม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. ขั้นตอนเตรียมดิน							←→		→				๑,๑๖๐,๒๕๐	-
๒. ขั้นตอนเพาะปลูก							←→		→				๑๑๖,๐๒๕	-
๓. การดูแลการจัดการ								←→					๒,๙๖๔,๐๕๒	-
๔. เก็บเกี่ยวผลผลิต	←→		→									←→	๗๗๓,๕๐๐	๖,๔๙๗,๔๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำทะเมนชัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านลำ

ที่อยู่: ตำบลบ้านลำ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๗๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๓๒๕ บาท (๑๑.๓๓%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๖๓๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๗๓๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๕.๘๗%)
- เป้าหมายรายได้เพิ่มขึ้น ๖๕๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่ายลดลง ๔๒๕ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
๒. การบริหารจัดการ
๓. การตลาด

ตารางที่ ๓๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านลำ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. ขั้นตอนเตรียมดิน							←→		→				๑,๘๓๒,๒๕๐	-
๒. ขั้นตอนเพาะปลูก							←→		→				๒๑๙,๘๗๐	-
๓. การดูแลการจัดการ								←→					๔,๗๘๐,๙๕๑	-
๔. เก็บเกี่ยวผลผลิต	←→		→									←→	๑,๒๒๑,๕๐๐	๑๓,๗๔๑,๘๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำทะเมนชัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าวตำบลวิหารแดง

ที่อยู่ ตำบลวิหารแดง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๘๔๕ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๖๕๐ บาท (๕.๐๗ %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๖๘๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๗๕๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๐.๒๙%)
- เป้าหมายรายได้เพิ่มขึ้น ๕๒๕ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่ายลดลง ๑๙๕ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
๒. การบริหารจัดการ
๓. การตลาด

ตารางที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลวิหารแดง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. ขั้นตอนเตรียมดิน							←→			→			๙๗๕,๐๐๐	-
๒. ขั้นตอนเพาะปลูก							←→			→			๑๔๙,๕๐๐	-
๓. การดูแล การจัดการ								←→					๒,๕๓๕,๐๐๐	-
๔. เก็บเกี่ยวผลผลิต	←→		→									↔	๖๕๐,๐๐๐	๖,๘๒๕,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันสระบุรี

ที่อยู่ ตำบลหนองหญ้า อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ปาล์มน้ำมัน

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๑๕,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๑๓,๕๐๐ บาท (๑๑.๕๓%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒,๕๘๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๓,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๖.๒๗%)
- เป้าหมายรายได้เพิ่มขึ้น ๑,๒๖๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่ายลดลง ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
๒. การบริหารจัดการ
๓. การตลาด

ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลหนองหมู อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสະบຸຣີ

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. ขั้นตอนเพาะปลูก (๓ ปี จึงให้ผลผลิต)					←	→							๑๖,๖๙๕,๐๐๐	-
๒. การดูแล การจัดการ	←											→	๓๘,๓๙๘,๕๐๐	-
๓. เก็บเกี่ยวผลผลิต	←											→	๑,๐๐๑,๗๐๐	๒๕,๐๔๒,๕๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงเหนือ, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๓๓ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสະบຸຣີ

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	เจริญธรรม	ข้าวตำบลเจริญธรรม	ข้าว	๘๑	๑,๕๔๗.๗๕	นายสุทัศน์ หมวกใส	๐๘๕-๔๐๓๔๒๐๕
๒	บ้านลำ	ข้าวตำบลบ้านลำ	ข้าว	๙๐	๒,๔๔๓.๒๕	น.ส.โสภา คำอ้าย	๐๘๑-๔๓๒๑๑๘๖
๓	วิหารแดง	เกษตรกรทำนาวิหารแดง	ข้าว	๔๕	๑,๓๐๐	นายชาติ ศรีมาวงศ์	๐๘๑-๗๕๑๓๓๙๐
๔	หนองหมู	ปาล์มน้ำมันหนองหมู	ปาล์มน้ำมัน	๕๖	๓,๓๓๙	นายคเชน พัทธ์กษอรรณพ	๐๘๑-๖๑๐๔๗๐๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงเหนือ, พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

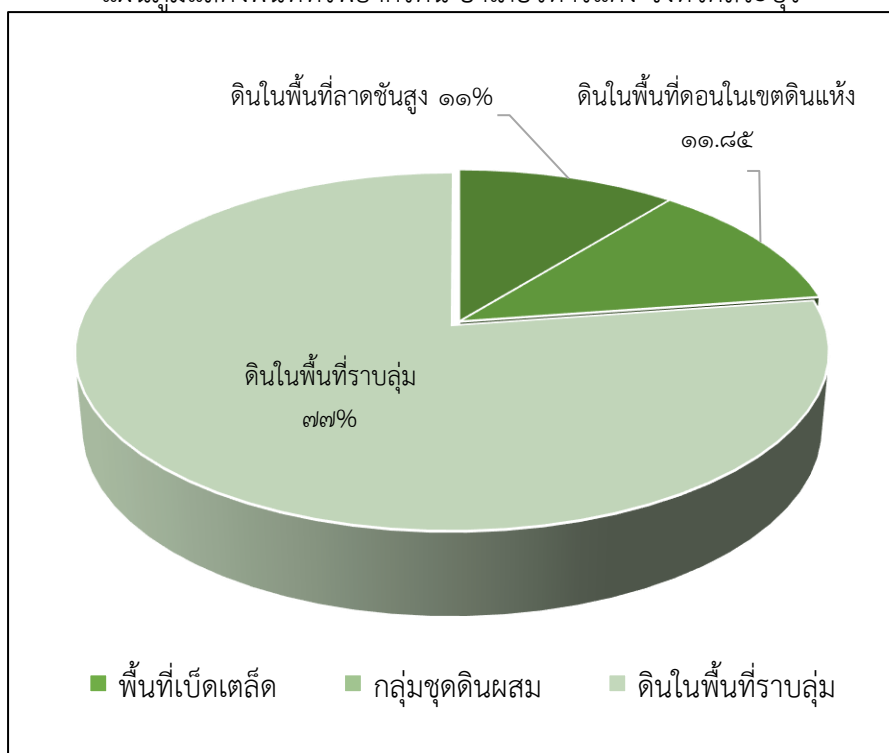
ดินในพื้นที่อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสະบຸຣີ ส่วนใหญ่เป็นดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเป็นดินเหนียว ดินร่วน ดินร่วนปนเหนียว ดินร่วนปนทราย มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นดินมีความลาดชันเชิงภูเขา และดินลูกรัง

ตารางที่ ๓๔ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสະบຸຣີ

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๑๒,๕๑๕	๑๐.๘๔
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๓,๖๗๒	๑๑.๘๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๐	๐
กลุ่มชุดดินผสม	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๘๙,๑๗๔	๗๗.๒๙

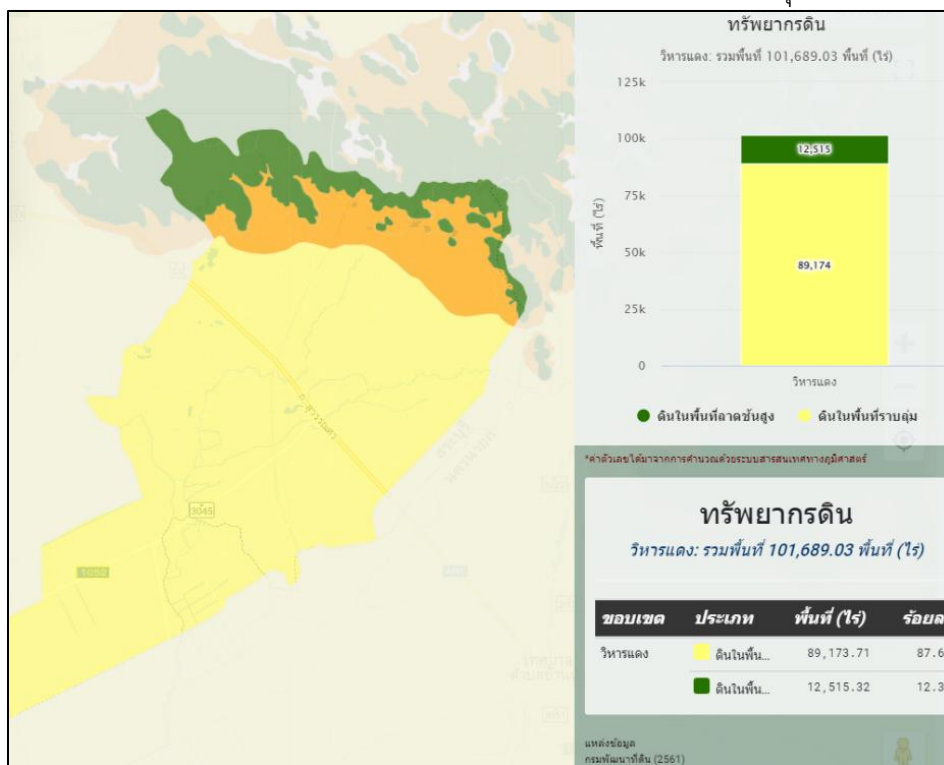
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๕ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ทรัพยากรน้ำ

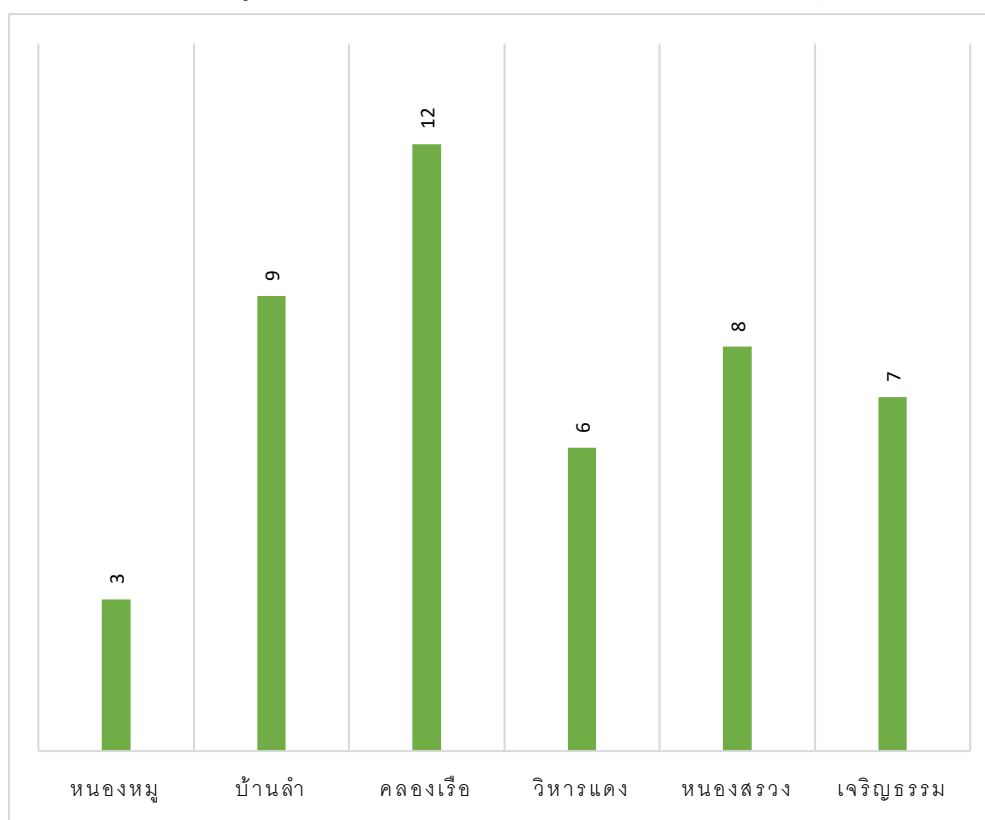
อำเภовิหารแดง เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรและมีพื้นที่เขตชลประทานในตำบลหนองหมู หนองสรวง และบ้านลำบางส่วน แม่น้ำมาคลองหลักคือ คลองระพีพัฒน์ ในการหล่อเลี้ยงทำการเกษตรในพื้นที่ ประมาณ ๓๐%และอีก ๗๐%ของพื้นที่อาศัยน้ำฝนทำการเกษตร ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน

บ่อบาดาลอำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี รวมทั้งสิ้น ๔๕ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

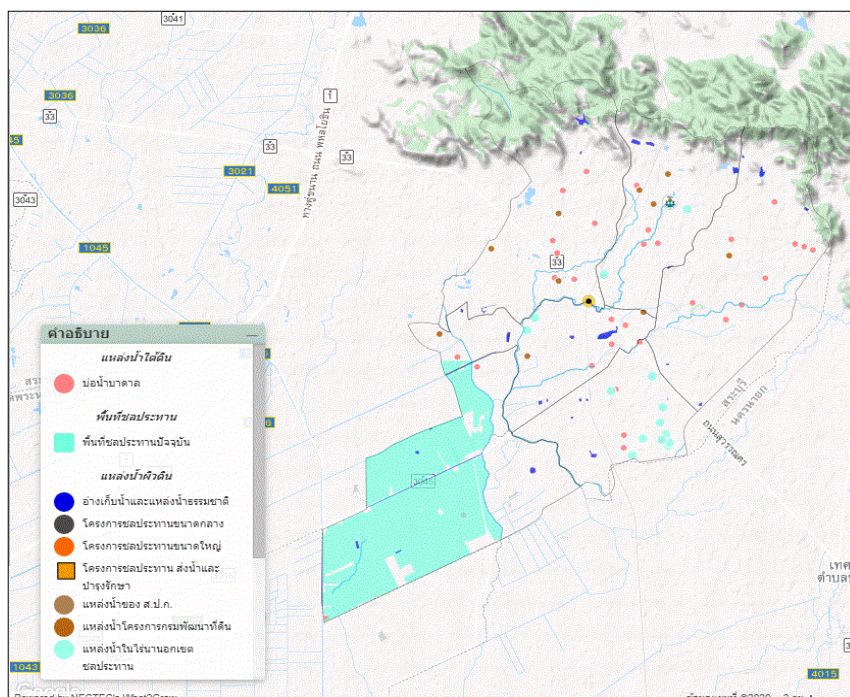
ตำบลหนองหมู	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลบ้านลำ	จำนวน ๙ บ่อ
ตำบลคลองเรือ	จำนวน ๑๒ บ่อ
ตำบลวิหารแดง	จำนวน ๖ บ่อ
ตำบลหนองสรวง	จำนวน ๘ บ่อ
ตำบลเจริญธรรม	จำนวน ๗ บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

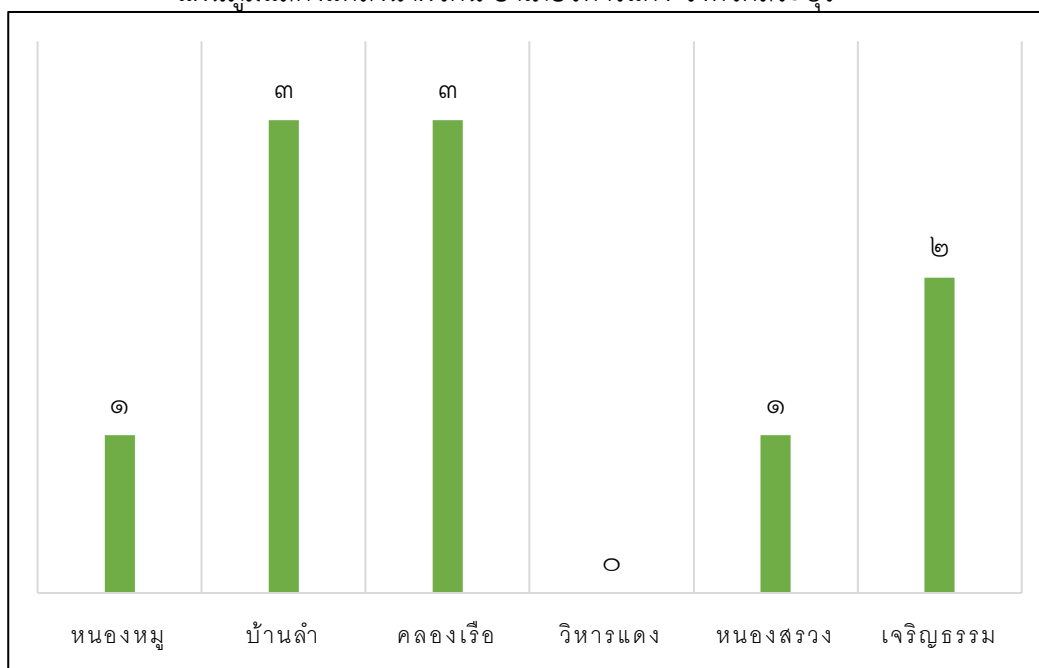

ภาพที่ ๒๗ แสดงแผนที่แหล่งน้ำใต้ดิน อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภовิหารแดง มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑๐ แห่ง คือ ตำบลหนองหมู ๑ บ่อ ตำบลบ้านลำ ๓ บ่อ ตำบลคลองเรือ ๓ บ่อ ตำบลเจริญธรรม ๒ บ่อ ตำบลหนองสรวง ๑ บ่อ

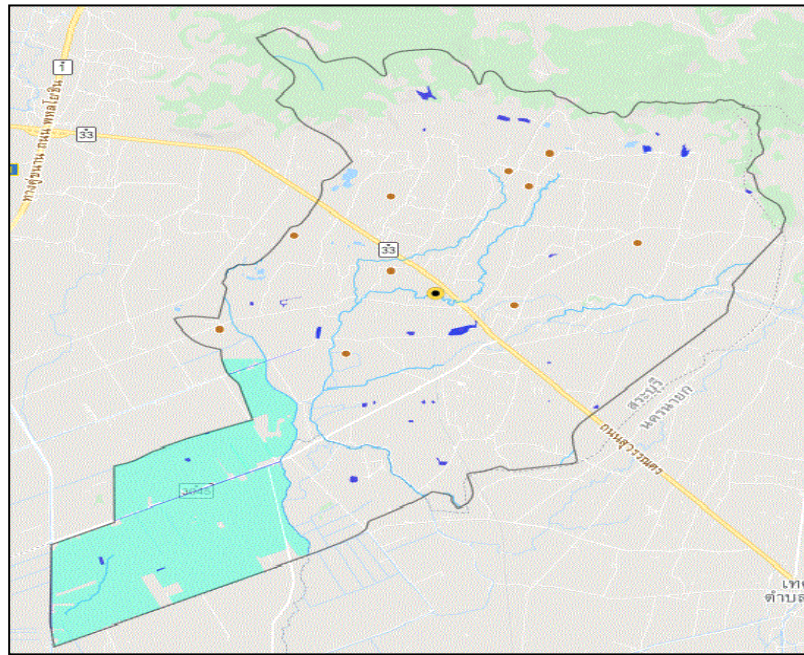
แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๙ แสดงแผนที่แหล่งน้ำผิวดิน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ สีน้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินน้ำ GI

ไม่มีสินน้ำเอกลักษณ์ประจำถิ่น

๑.๔ สินน้ำเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินน้ำข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

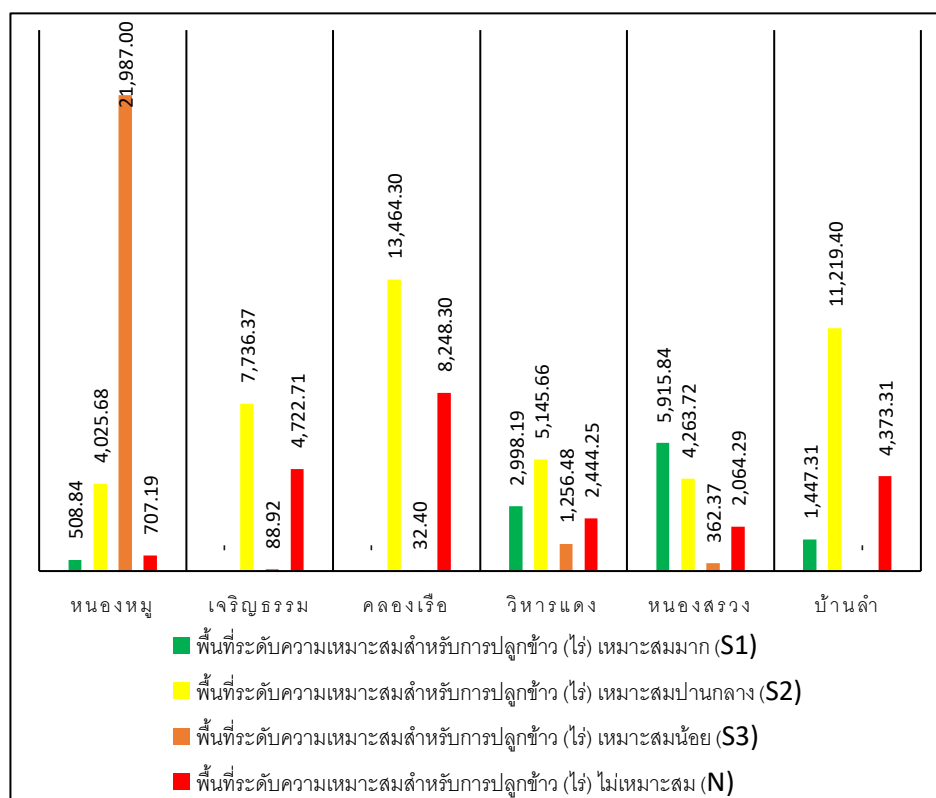
อำเภอวิหารแดงมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๘๐,๔๕๒.๔๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๐,๘๗๐.๑๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๕,๘๕๕.๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๕๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๓,๗๒๗.๑๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๒,๕๖๐.๐๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๑

ตารางที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
หนองหมู	๕๐๘.๘๔	๔,๐๒๕.๖๘	๒๑,๘๘๗.๐๐	๗๐๗.๑๙	๒๗,๒๒๘.๗๑
เจริญธรรม	-	๗,๗๓๖.๓๗	๘๘.๙๒	๔,๗๒๒.๗๑	๑๒,๕๔๘.๐๐
คลองเรือ	-	๑๓,๔๖๔.๓๐	๓๒.๔๐	๘,๒๔๘.๓๐	๒๑,๗๔๕.๐๐
วิหารแดง	๒,๙๙๘.๑๙	๕,๑๔๕.๖๖	๑,๒๕๖.๔๘	๒,๔๔๔.๒๕	๑๑,๘๔๔.๕๘
หนองสรวง	๕,๙๑๕.๘๔	๔,๒๖๓.๗๒	๓๖๒.๓๗	๒,๐๖๔.๒๙	๑๒,๖๐๖.๒๒
บ้านลำ	๑,๔๔๗.๓๑	๑๑,๒๑๙.๔๐	-	๔,๓๗๓.๓๑	๑๗,๐๔๐.๐๒
รวม	๑๐,๘๗๐.๑๘	๔๕,๘๕๕.๑๓	๒๓,๗๒๗.๑๓	๒๒,๕๖๐.๐๕	๑๐๓,๐๑๒.๕๓

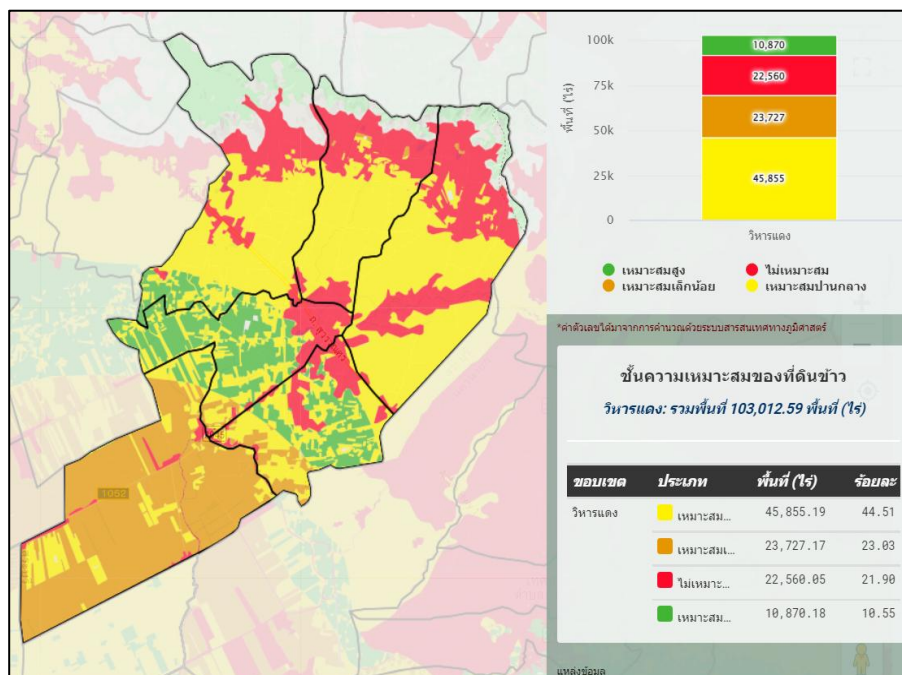
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

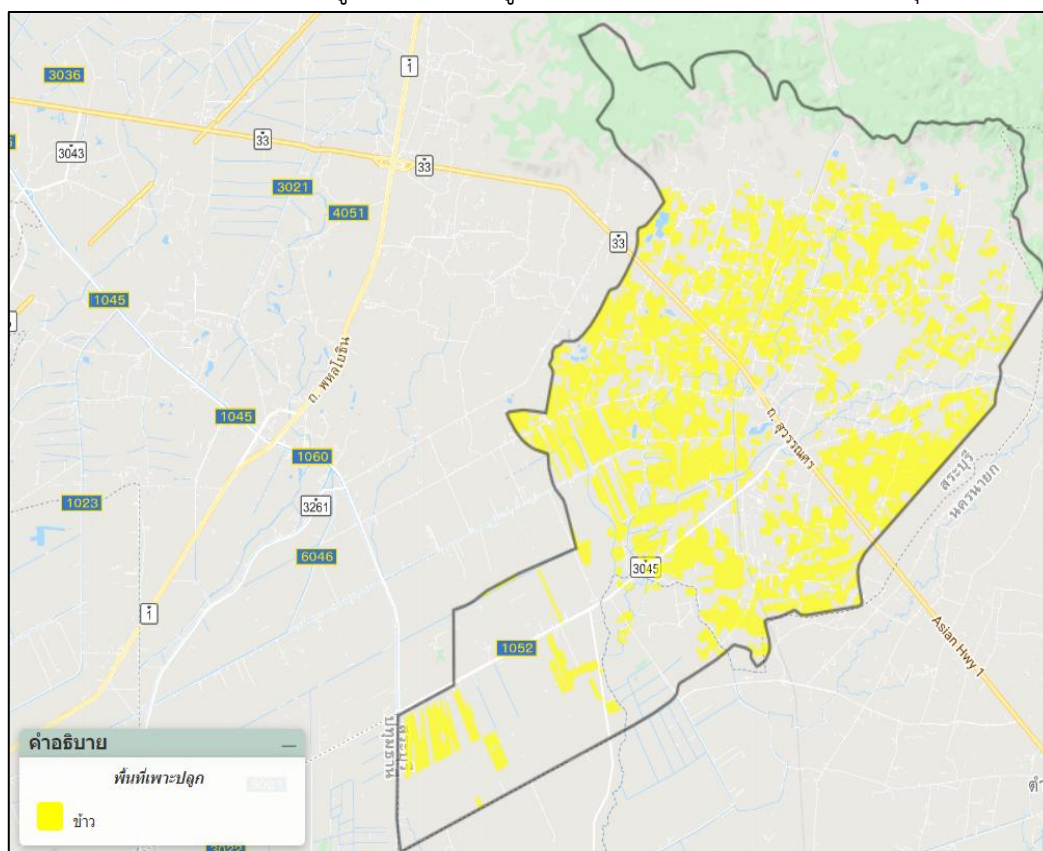
อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๓,๑๒๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองสรวง จำนวน ๕,๕๔๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลเจริญธรรม จำนวน ๔,๔๓๕ ไร่ ตำบลบ้านลำ จำนวน ๓,๙๙๐ ไร่ ตำบลวิหารแดง จำนวน ๓,๔๘๘ ไร่ ตำบลคลองเรือ จำนวน ๓,๔๕๕ ไร่ และตำบลหนองหมู จำนวน ๒,๑๕๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ลำดับที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	หนองสรวง	๕,๕๔๗.๐๐
๒	เจริญธรรม	๔,๔๓๕.๐๐
๓	บ้านลำ	๓,๙๙๐.๐๐
๔	วิหารแดง	๓,๔๘๘.๐๐
๕	คลองเรือ	๓,๔๕๕.๐๐
๖	หนองหมู	๒,๑๕๗.๐๐
รวม		๒๓,๑๒๒.๐๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

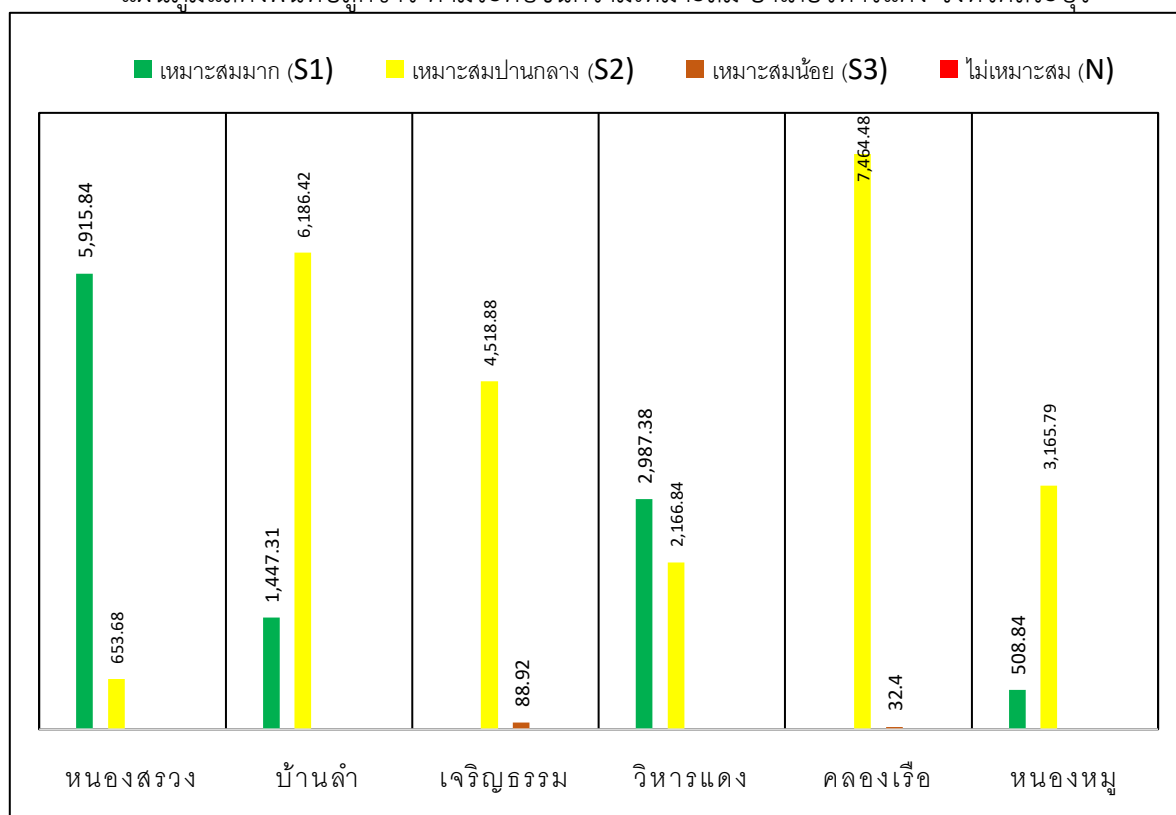
อำเภอวิหารแดง มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๓๕,๑๓๖.๗๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๐,๘๕๕.๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๔,๑๕๖.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๗๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๒๑.๓๒.๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๕ และไม่มีพื้นที่ไม่เหมาะสม (N)

ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๒๔,๔๕๗ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
หนองสรวง	๕,๙๑๕.๘๔	๖๕๓.๖๘	-	-	๖,๕๖๙.๕๒
บ้านลำ	๑,๔๔๗.๓๑	๖,๑๘๖.๔๒	-	-	๗,๖๓๓.๗๓
เจริญธรรม	-	๔,๕๑๘.๘๘	๘๘.๙๒	-	๔,๖๐๗.๘๐
วิหารแดง	๒,๙๘๗.๓๘	๒,๑๖๖.๘๔	-	-	๕,๑๕๔.๒๒
คลองเรือ	-	๗,๔๖๔.๔๘	๓๒.๔	-	๗,๔๙๖.๘๘
หนองหมู	๕๐๘.๘๔	๓,๑๖๕.๗๙	-	-	๓,๖๗๔.๖๓
รวม	๑๐,๘๕๕.๓๗	๒๔,๑๕๖.๐๙	๑๒๑.๓๒	-	๓๕,๑๓๖.๗๙

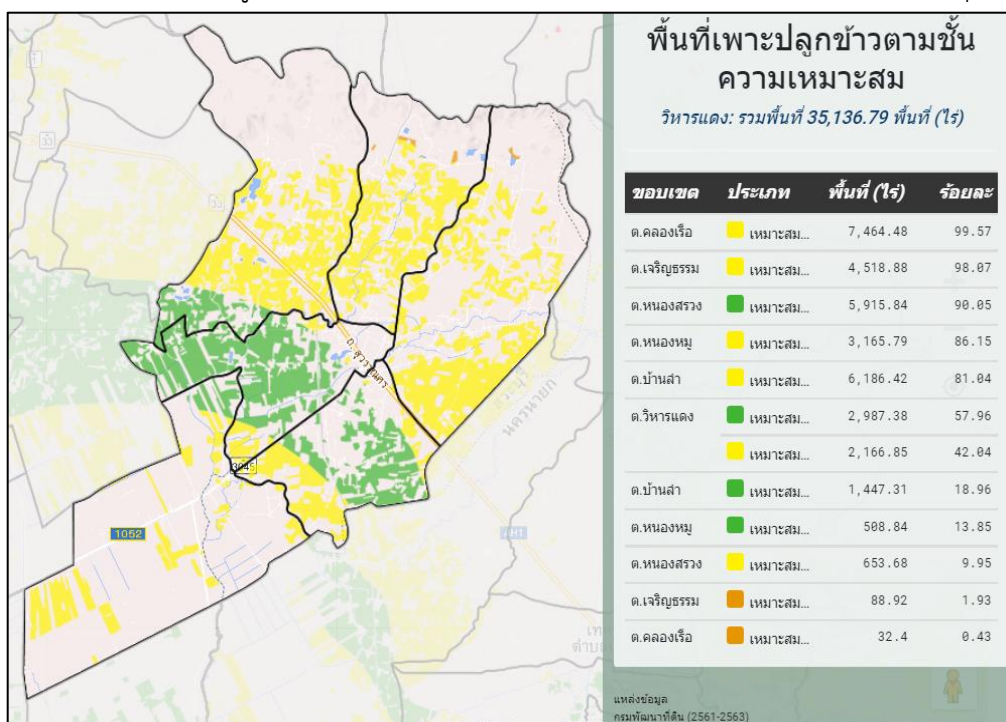
ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภовิหารแดง (ที่มา <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

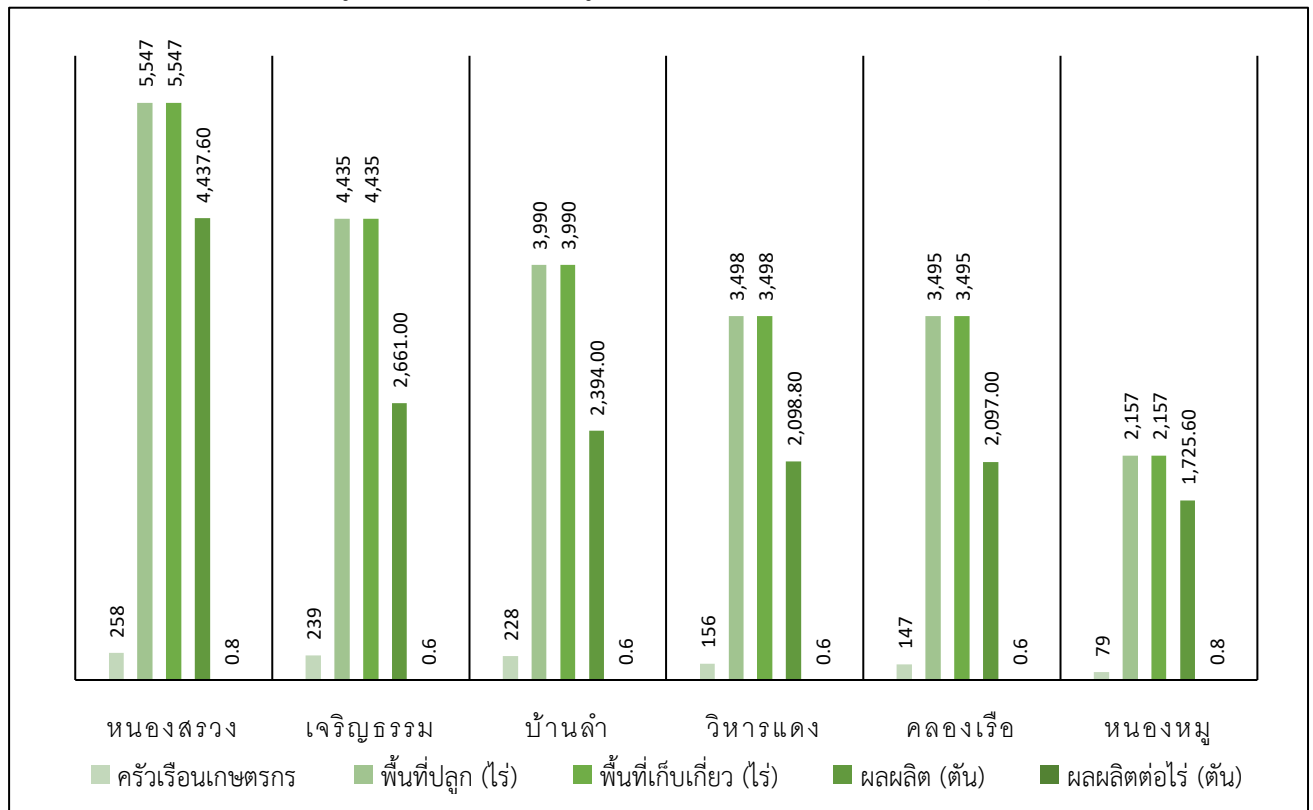
อำเภовิหารแดง มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๓,๑๒๒ ไร่ ๑,๑๐๗ ไร่ ๑,๑๐๗ ไร่ โดยพื้นที่ปลูกมากที่สุด ตำบลหนองสรวง จำนวน ๕,๕๔๗ ไร่ จำนวน ๒๕๘ ไร่ รองลงมาคือตำบลเจริญธรรม จำนวน ๔,๕๓๕ ไร่ ๒๓๙ ไร่ ตำบลบ้านลำ จำนวน ๓,๙๙๐ ไร่ ๒๒๘ ไร่ ตำบลวิหารแดง จำนวน ๓,๔๙๘ ไร่ ๑๕๖ ไร่ ตำบลคลองเรือ จำนวน ๓,๔๙๕ ไร่ ๑๔๗ ไร่ และตำบลหนองหมู จำนวน ๒,๑๕๗ ไร่ ๗๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
หนองสรวง	๒๕๘	๕,๕๔๗	๕,๕๔๗	๔,๔๓๗.๖๐	๐.๘
เจริญธรรม	๒๓๙	๔,๕๓๕	๔,๕๓๕	๒,๖๖๑.๐๐	๐.๖
บ้านลำ	๒๒๘	๓,๙๙๐	๓,๙๙๐	๒,๓๙๔.๐๐	๐.๖
วิหารแดง	๑๕๖	๓,๔๙๘	๓,๔๙๘	๒,๐๙๘.๘๐	๐.๖
คลองเรือ	๑๔๗	๓,๔๙๕	๓,๔๙๕	๒,๐๙๗.๐๐	๐.๖
หนองหมู	๗๙	๒,๑๕๗	๒,๑๕๗	๑,๗๒๕.๖๐	๐.๘
รวม	๑,๑๐๗	๒๓,๑๒๒	๒๓,๑๒๒	๑๕,๔๑๔.๐๐	

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี โดยพันธุ์ที่นิยมปลูกในปีที่ผ่านมา ได้แก่ กข ๗๙, กข ๕๗, กข. ๔๙, กข.๔๗ และ กข ๓๑ โดยหาซื้อเมล็ดพันธุ์จากร้านค้า กรมการข้าว และเมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการคัดเลือกไว้จากการทำนาของตนเอง หลักในการคัดเลือกจะต้องเป็นพันธุ์ดี ผลผลิตสูง ต้านทานโรคและแมลง ไม่มีเมล็ดพันธุ์อื่นและเศษวัสดุอื่นๆ ปะปน

(๒) การเตรียมดิน จะเริ่มจากการไถและไถแปรเพื่อพลิกหน้าดิน ตากดินให้แห้ง ตลอดจนเป็นการคลุกเคล้าเศษฟาง วัชพืช ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักลงไปดิน แล้วคราดหรือใช้ลูกทาบตีเพื่อกำจัดวัชพืชและทำให้ดินแตกตัวเป็นเทือก พร้อมทั้งจะปักดำหรือหว่านกล้าได้ ส่วนนาหว่านข้าวแห้งให้ไถและไถแปรหว่านข้าวแล้วคราดกลบเพื่อให้ต้นข้าวที่งอกแข็งแรงไม่ล้มง่ายและป้องกันการทำลายของนก หนู รวมทั้งศัตรูอื่น ๆ

(๓) การปลูก นิยม ๒ ประเภท คือ หว่านแห้ง และหว่านนํ้าตามกรณีมีน้ำ โดย การหว่านแห้งจะใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ ๓๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านเป็นวงกลม มีระยะห่างระหว่างต้นเพื่อให้แตกกอได้ดี คราดกลบเมล็ดพันธุ์ให้จมดินอย่าให้ลึก เพราะเมล็ดจะงอกช้าและข้าวอาจตายได้ และการหว่านนํ้าตาม จะเป็นการหว่านข้าวที่ถูกเพาะให้รากงอกก่อนนำมาหว่าน (แช่นํ้าไว้ ๑ คืน) หลังจากหว่านข้าวจะระบายน้ำเข้า ๑ ครั้ง เพื่อให้ตะกอนกลบเมล็ดข้าว

(๔) ระบบการให้นํ้า นาข้าวส่วนใหญ่รอนํ้าฝนเพียงอย่างเดียว หากมีพื้นที่สามารถหานํ้าชลประทานได้จะให้นํ้า

(๕) การดูแลรักษา มีการควบคุมวัชพืชจำนวน ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ ก่อนเริ่มทำนา เพื่อคุมหญ้าในแปลง ครั้งที่ ๒ ใช้ในระยะข้าวก่อนแตกกอ เพื่อป้องกันวัชพืชแย่งอาหารสำหรับข้าว และมีการใช้ไตรโคเดอร์มาบำรุงดิน แซ่เมล็ดพันธุ์ก่อนนำข้าวมาหว่าน

(๖) การใส่ปุ๋ย นิยมใส่ ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ จะใส่ปุ๋ยในระยะแตกกอ สูตร ๑๖-๒๐-๒๐ หรือ ๑๘-๒๒-๐ และครั้งที่ ๒ เมื่อข้าวอายุประมาณ ๕๐-๖๐ วัน สูตร ๑๖-๑๖-๘

(๗) การเก็บเกี่ยว ใช้รถเกี่ยวหวด ระบายอากาศไม่ให้ข้าวมีความชื้นสูง เพื่อป้องกันเชื้อราเข้าทำลายเมล็ดข้าว โดยนิยม ๒ วิธี ๑. การตากเมล็ดข้าวลดความชื้น ๒. การใช้เครื่องจักรลดความชื้น

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การแยกสิ่งปะปนหรือสิ่งเจือปนออกจากข้าว และเก็บข้าวเพื่อรอสี ในอดีตจะเก็บในโรงนา แต่ปัจจุบันจะส่งขายตรงไปยังโรงสีชุมชน

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ใช้วิธีผสมผสาน ใช้ทั้งสารชีวภัณฑ์และสารเคมีควบคู่กัน ตลอดจนวิธีใช้พันธุ์ต้านทาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภовิหารแดง มีการปลูกข้าว ดังนี้

ตาราง ที่ ๓๙ แสดงการปลูกข้าวของเกษตรกร อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ชื่อสินค้าข้าว	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.ขั้นตอนเตรียมดิน					←→							
๒.ขั้นตอนเพาะปลูก						←→		△	→			
๓. การดูแล การจัดการ							←→					
๔. เก็บเกี่ยวผลผลิต	←.....→											←.....▽.....→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภовิหารแดงมีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน ๔,๕๘๓ บาทต่อไร่ และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน ๔,๕๘๓ บาทต่อไร่

ตารางที่ ๔๐ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถตะ		๒๕๐		๒๕๐	
ไถแปร		๒๕๐		๒๕๐	
พันธุ์		๕๙๐		๕๙๐	
ปุ๋ย		๑๐๐๐		๑๐๐๐	๒ ครั้งต่อรุ่น
ยาคุมวัชพืช		๑๕๐		๑๕๐	๒ ครั้งต่อรุ่น
ค่าแรงปลูก		๖๐		๖๐	
ค่าแรงพ่นยา		๗๐		๗๐	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย		๑๒๐		๑๒๐	๒ ครั้งต่อรุ่น

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ค่าเก็บเกี่ยว		๕๐๐		๕๐๐	
ค่าขนส่ง		๑๙๓		๑๙๓	
ค่าอื่นๆ		๔๐๐		๔๐๐	
ค่าเช่า		๑,๐๐๐		๑,๐๐๐	
รวม		๔,๕๘๓		๔,๕๘๓	* ราคาเท่ากันเพราะเป็นนาฤดูฝน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

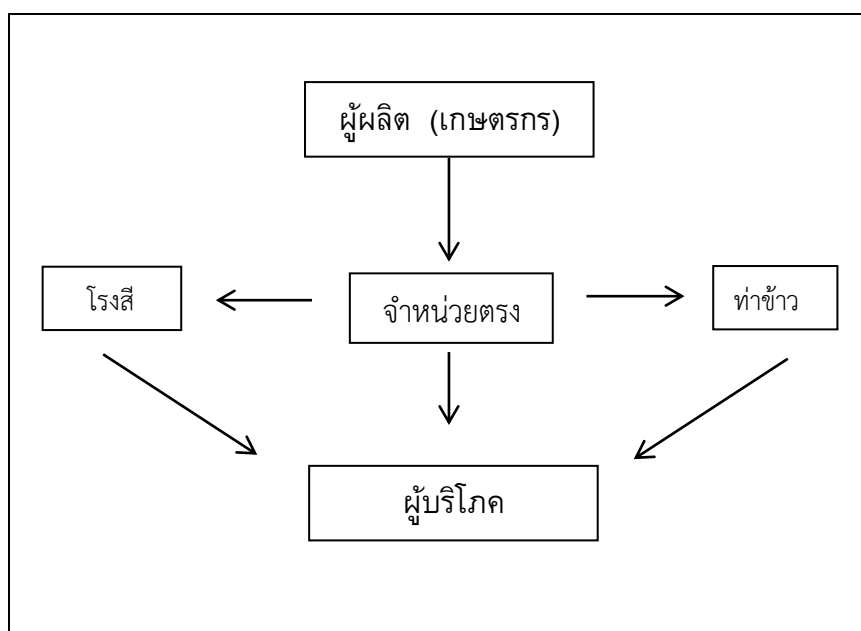
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

ผลผลิตข้าวเปลือกที่ได้จากการปลูกในพื้นที่ อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี รวมปริมาณผลผลิตประมาณ ๑๕,๒๔๙.๗๐ ตันต่อปี

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

สถานการณ์การตลาดข้าว อำเภовิหารแดงแบ่งออกเป็นข้าวเปลือก และข้าวสารที่สีโดยโรงสีข้าวชุมชน เกษตรกรจะจำหน่ายข้าวเปลือกโดยส่งโรงสีเองและทำข้าวพองค้าคนกลาง และจำหน่ายข้าวสารเน้นตลาดชุมชนและอาจจะเป็นการขายออนไลน์

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภовิหารแดง

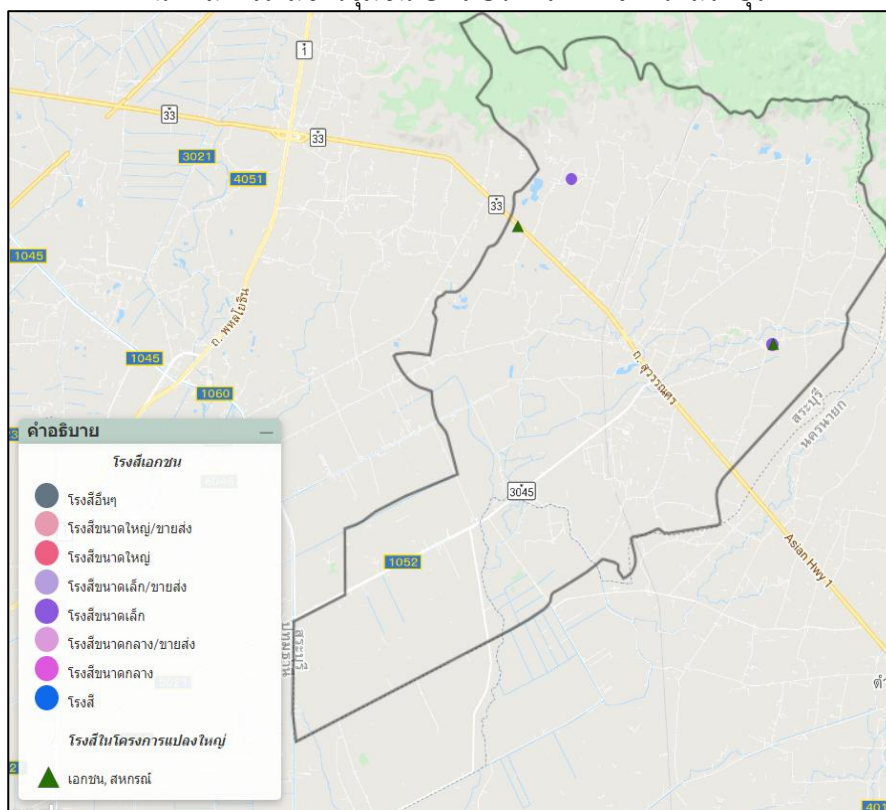
ภาพที่ ๓๖ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอวิหารแดง ไม่มีโรงสี และแหล่งรับซื้อข้าว แต่มีโรงสีข้าวชุมชน

แผนที่แสดงโรงสีข้าวชุมชน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๗ แสดงโรงสีข้าวชุมชน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอวิหารแดง มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑๕๗ ราย องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

นางสาวศิริพร สุปัญญาพานิชย์ ม. ๕ ตำบลบ้านลำ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ยึดหลักการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการนำเทคโนโลยี “ปุ๋ยสั่งตัด” มาใช้ในการทำการเกษตร โดยเฉพาะนาข้าว เพื่อลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่ดีขึ้น ลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวลง จาก ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๑๐ – ๑๕ กิโลกรัม/ไร่

นายสัมฤทธิ์ รุ่งราพรรณ ม. ๙ ตำบลหนองสรวง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ประธานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลหนองสรวง มีการปลูกพืชปรับปรุงดิน เช่น ปอเทือง แล้วไถกลบเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดิน และช่วยปรับปรุงโครงสร้างดิน ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวลง จาก ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๑๐ – ๑๕ กิโลกรัม/ไร่

นายสุทัศน์ หมวกใส เกษตรกรต้นแบบ ม.๗ ตำบลเจริญธรรม อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีความรู้ด้านข้าว เน้นปอเทือง แล้วไถกลบเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดิน และช่วยปรับปรุงโครงการดิน ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิต และการใช้ปุ๋ยคอกจากปศุสัตว์

ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางสาวศิริพร สุปัญญาพาณิชย์	๕	บ้านลำ	วิหารแดง	๒๕๕๕	เกษตรผสมผสาน
๒	นายสัมฤทธิ์ รุ่งรำพรรณ	๙	หนองสรวง	วิหารแดง	๒๕๖๒	เกษตรผสมผสาน
๓	นายสุทัศน์ หมวกใส	๗	เจริญธรรม	วิหารแดง	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง , พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

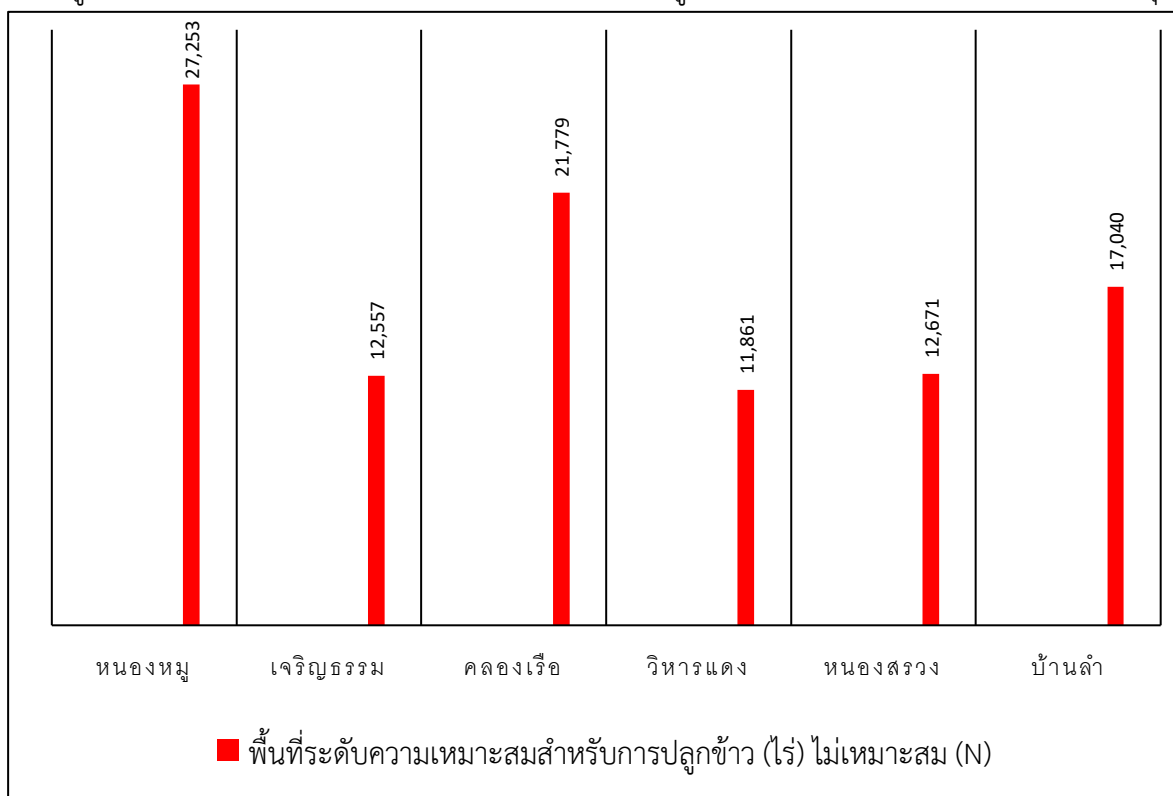
อำเภовิหารแดง มีพื้นที่ที่พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐๓,๑๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
หนองหมู	๐	๐	๐	๒๗,๒๕๓	๒๗,๒๕๓
เจริญธรรม	๐	๐	๐	๑๒,๕๕๗	๑๒,๕๕๗
คลองเรือ	๐	๐	๐	๒๑,๗๗๙	๒๑,๗๗๙
วิหารแดง	๐	๐	๐	๑๑,๘๖๑	๑๑,๘๖๑
หนองสรวง	๐	๐	๐	๑๒,๖๗๑	๑๒,๖๗๑
บ้านลำ	๐	๐	๐	๑๗,๐๔๐	๑๗,๐๔๐
รวม	๐	๐	๐	๑๐๓,๑๖๑	๑๐๓,๑๖๑

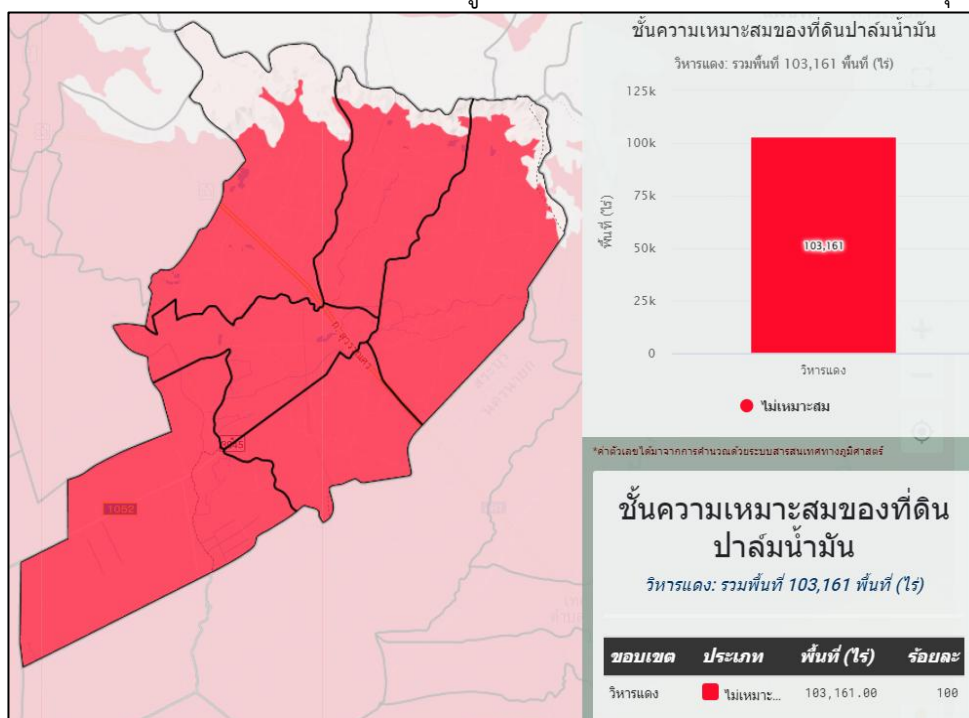
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง ,พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๙ แผนที่เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

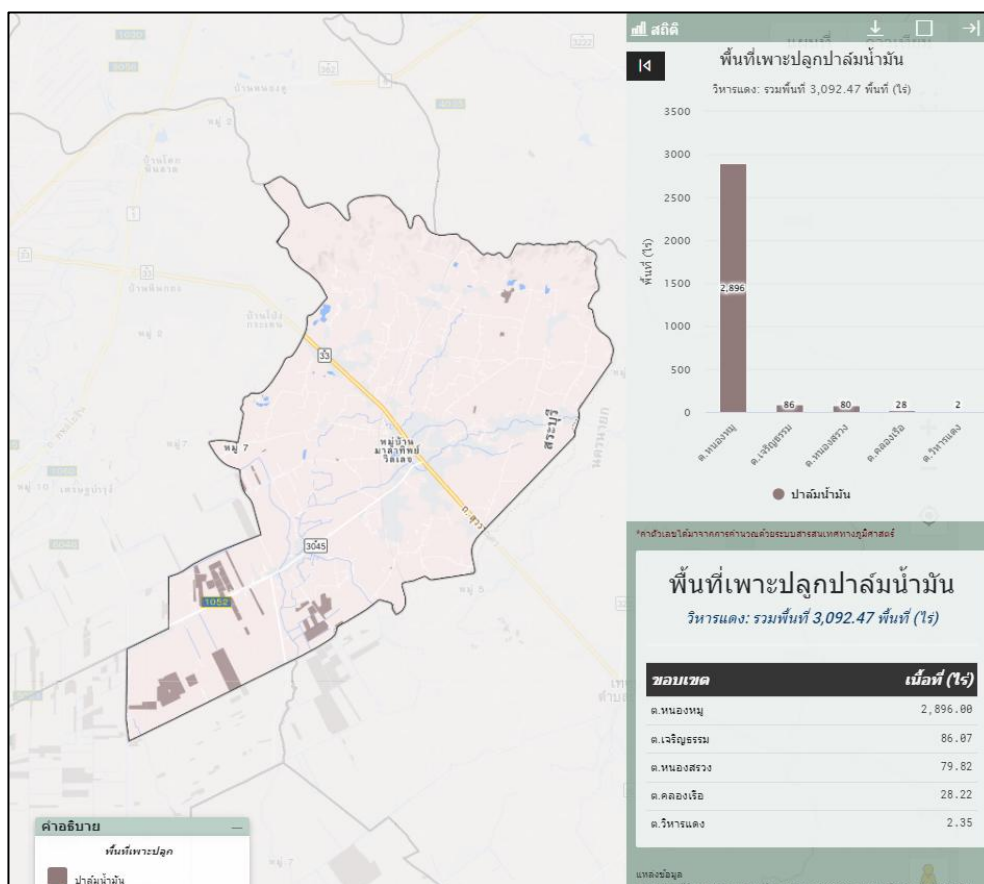
อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๘๘๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ ตำบลหนองหมู จำนวน ๑,๕๙๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลเจริญธรรม จำนวน ๑๐๐ ไร่ ตำบลวิหารแดงและตำบลหนองสรวง จำนวน ๖๐ ไร่ ตำบลบ้านลำ ๓๕ ไร่ และตำบลคลองเรือ ๓๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)
๑	หนองหมู	๑,๕๙๗
๒	เจริญธรรม	๑๐๐
๓	วิหารแดง	๖๐
๔	หนองสรวง	๖๐
๕	บ้านลำ	๓๕
๖	คลองเรือ	๓๐
	รวม	๑,๘๘๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง , พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

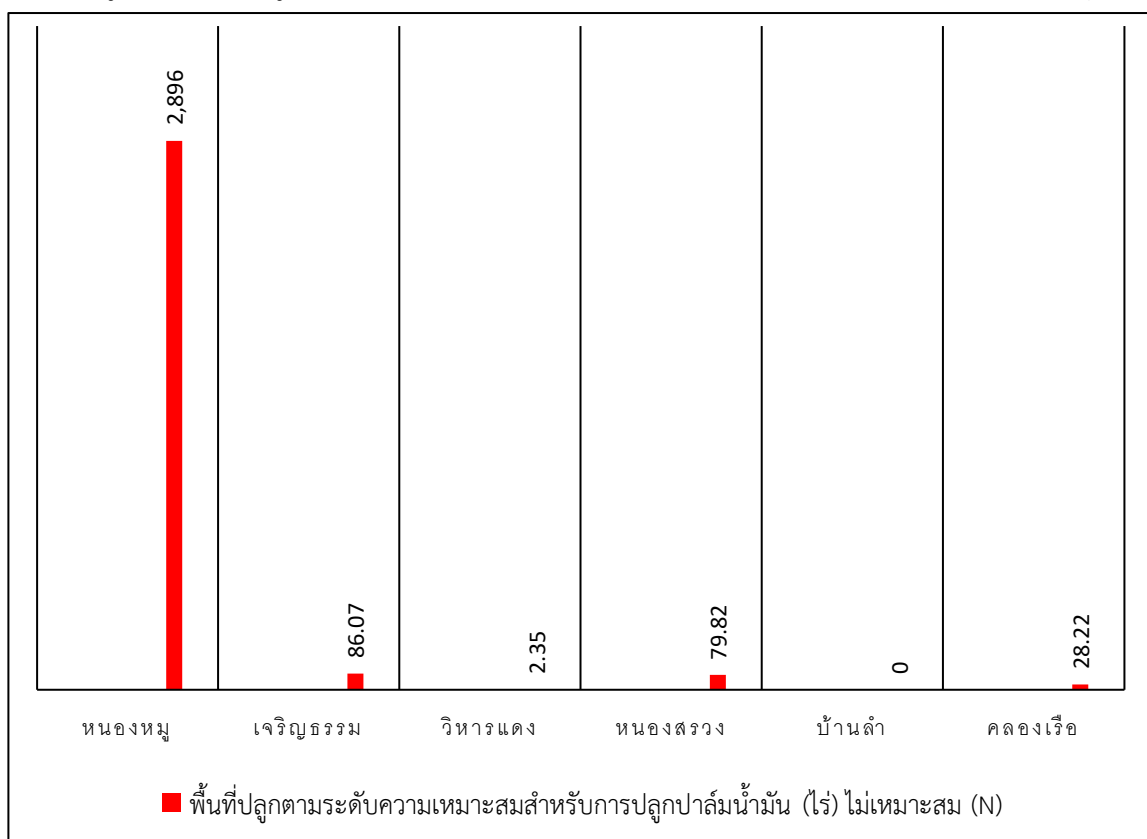
อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๓,๐๙๒.๔๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓,๐๙๒.๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสม ปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
หนองหมู	-	-	-	๒,๘๙๖	๒,๘๙๖
เจริญธรรม	-	-	-	๘๖.๐๗	๘๖.๐๗
วิหารแดง	-	-	-	๒.๓๕	๒.๓๕
หนองสรวง	-	-	-	๗๙.๘๒	๗๙.๘๒
บ้านลำ	-	-	-	๐	๐
คลองเรือ	-	-	-	๒๘.๒๒	๒๘.๒๒
รวม	-	-	-	๓,๐๙๒.๔๗	๓,๐๙๒.๔๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

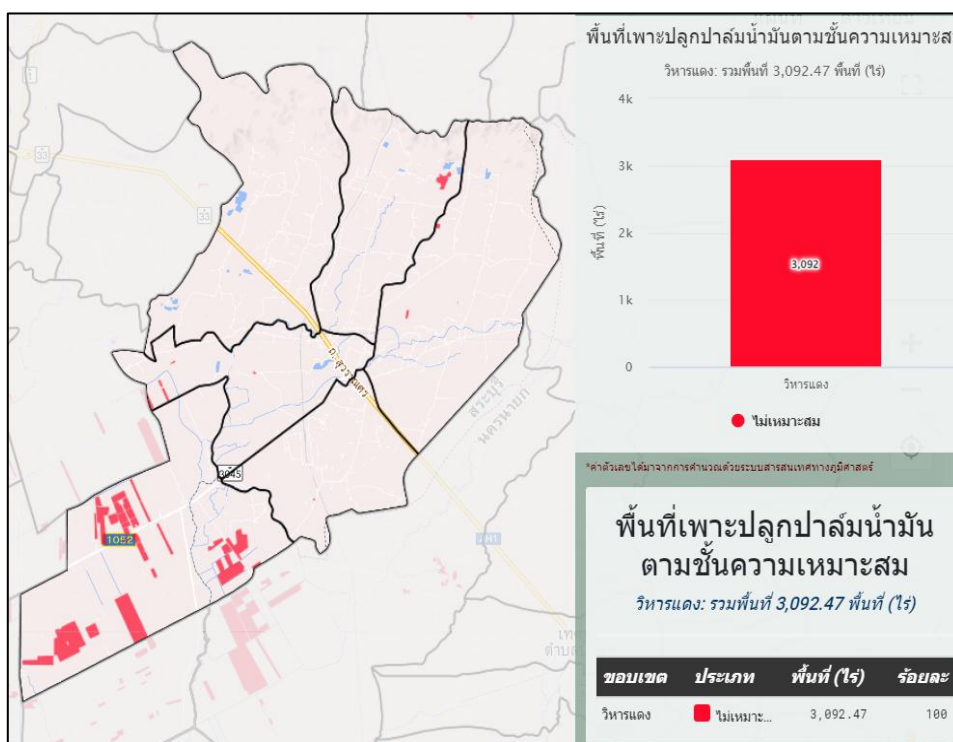
แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๑ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

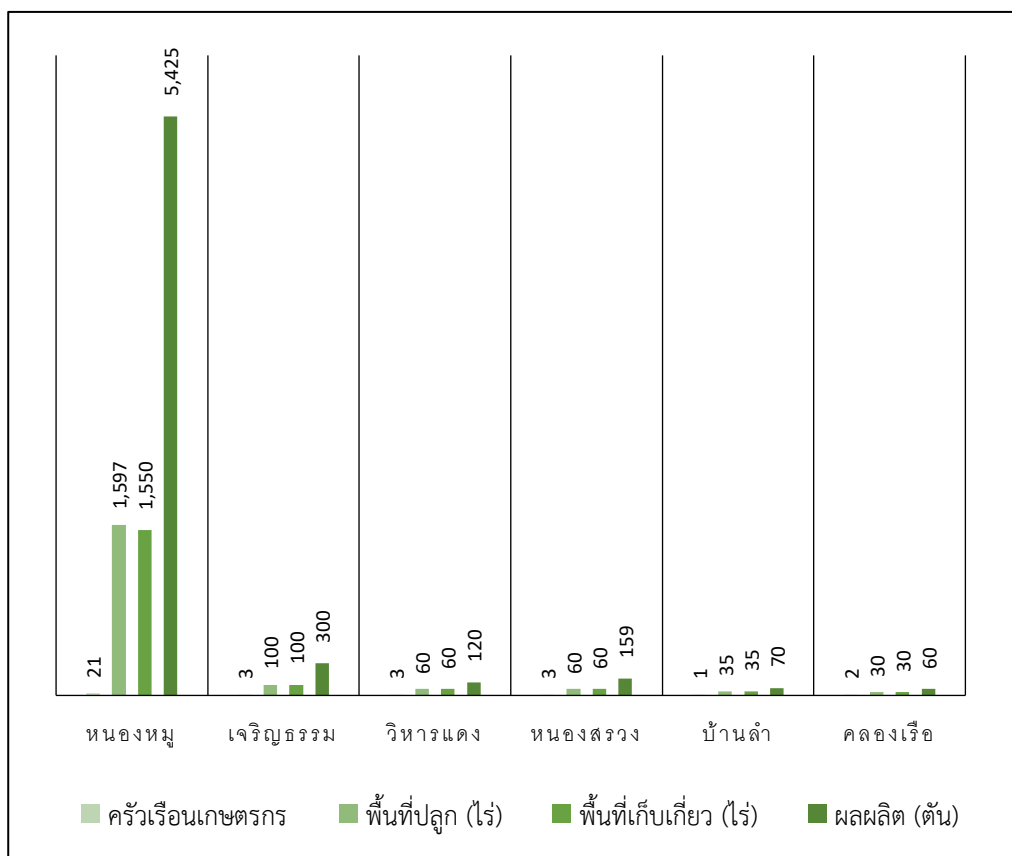
อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๘๒๒ ไร่ ๓๑ ครัวเรือน โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองหมู จำนวน ๑,๕๙๗ ไร่ ๒๑ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลเจริญธรรม จำนวน ๑๐๐ ไร่ ๓ ครัวเรือน ตำบลวิหารแดง จำนวน ๖๐ ไร่ ๓ ครัวเรือน ตำบลหนองสรวง จำนวน ๖๐ ไร่ ๓ ครัวเรือน ตำบลบ้านลำ จำนวน ๓๕ ไร่ ๑ ครัวเรือน และตำบลคลองเรือ จำนวน ๓๐ ไร่ ๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
หนองหมู	๒๑	๑,๕๙๗	๑,๕๕๐	๕,๔๒๕	๓.๕๐
เจริญธรรม	๓	๑๐๐	๑๐๐	๓๐๐	๓.๐๐
วิหารแดง	๓	๖๐	๖๐	๑๒๐	๒.๐๐
หนองสรวง	๓	๖๐	๖๐	๑๕๙	๒.๖๕
บ้านลำ	๑	๓๕	๓๕	๗๐	๒.๐๐
คลองเรือ	๒	๓๐	๓๐	๖๐	๒.๐๐
รวม	๓๑	๑,๘๒๒	๑,๘๓๕	๖,๑๓๔	

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๓ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี พันธุ์ที่นิยมปลูกได้แก่ พันธุ์ปาล์มน้ำมันผสมระหว่างคูราและฟิสิเฟอร่า เนื่องจากให้ผลผลิตดีให้เปอร์เซ็นต์น้ำมันสูง ใช้พันธุ์ดีต้านทานโรค แมลง ที่ได้รับการรับรองพันธุ์ โดยต้นกล้าปาล์มน้ำมันควรมีอายุ ๘ - ๑๒ เดือน

(๒) การเตรียมดิน การใช้ทางปาล์มคลุมดิน เพื่อคลุมไม่ให้วัชพืชเจริญเติบโต และเป็นธาตุอาหารโพแทสเซียมให้แก่ปาล์มน้ำมัน และการควบคุมน้ำในร่องสวนให้สม่ำเสมอ เพื่อให้ดินมีความชื้นตลอดเวลาเพราะปาล์มน้ำมันต้องการน้ำปริมาณมาก ลดการใช้แรงงานในการรดน้ำต้น และป้องกันการพังทลายของร่องสวน

(๓) การปลูก หลังเตรียมดินใช้ระยะปลูกที่ ๑๐ x ๑๐ x ๑๐ เมตร เป็นลักษณะสามเหลี่ยม ด้านเท่า ใน ๑ ไร่ จะใช้ต้นกล้า ๒๐ - ๒๕ ต้น โดยนิยมปลูกในช่วงฤดูฝน เนื่องจากต้นกล้าปาล์มน้ำมันต้องการน้ำเพื่อใช้ในการเจริญโต

(๔) ระบบการให้น้ำ โดยปกติไม่มีระบบให้น้ำเนื่องจากการยกร่องน้ำในแปลงปาล์มน้ำมัน แต่เมื่อถึงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วง จะใช้เรื่อรดน้ำแปลงปาล์มน้ำมัน

(๕) การดูแลรักษา มีการปลูกพืชคลุมดิน เพื่อป้องกันวัชพืชและรักษาความชุ่มชื้นของดิน ควบคุมวัชพืช โดยหากพบการระบาดของศัตรูพืชเช่น หนอนหน้าแมว หนอนหัวดำมะพร้าว จะมีใช้แตนเบียนบราคอน ซึ่งจะทำลายศัตรูพืชโดยวางไข่บนตัวของหนอนศัตรูปาล์มน้ำมัน แล้วจะฟักเป็นตัวอ่อนดูดกินน้ำเลี้ยงของหนอนจนตาย

อัตราปล่อย ๕๐๐ ตัว/ไร่ และหากพบการระบาดของด้วงแรด ด้วงกุหลาบ ถ้าพบว่าไม่ระบาดมากจะฉีดพ่นด้วยเมธาไรเซียมเพื่อป้องกันการระบาดในเบื้องต้น หากพบการระบาดหนักจะฉีดพ่นด้วยคาร์บาริล ๘๕% WP

(๖) การใส่ปุ๋ย การให้ปุ๋ย ในระยะแรกของการเจริญเติบโต ต้นอ่อนอาจจะยังไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ย เนื่องจากจะใช้อาหารสำรองภายในเมล็ด แต่เมื่ออาหารสำรองภายในเมล็ดหมด ก็จำเป็นต้องใส่ปุ๋ย โดยปุ๋ยที่ใช้จะเป็นปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๖-๔ โดยใส่ปุ๋ยทุกสัปดาห์ และหลังจากต้นกล้ามีอายุประมาณ ๑ เดือน ก็ใช้ปุ๋ยในอัตรา ๗ กรัมผสมน้ำ ๕ ลิตร แล้วทำการฉีดพ่นให้ต้น สำหรับการให้ปุ๋ยปาล์มน้ำมันที่อายุมากกว่า ๓ ปี ใช้แม่ปุ๋ยแทนปุ๋ยสูตรได้แก่ ๒๑-๐-๐, ๑๘-๔๖-๐ และ ๐-๐-๖๐ ใส่ในอัตรา ๒ : ๑ : ๓ เสริมด้วย โบรอนและแมกนีเซียม และปุ๋ยคอก

(๗) การเก็บเกี่ยว ตัดทะลายปาล์มน้ำมันอยู่ในระยะสุกพอดี คือทะลายปาล์มเริ่มมีผลร่วง แต่ไม่ควรตัดทะลายปาล์ม รอบของการเก็บเกี่ยว จะอยู่ในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกชุก ควรจะอยู่ในช่วง ๗ ถึง ๑๐ วัน ผลปาล์มที่เป็นลูกร่วงที่อยู่บริเวณโคนปาล์มน้ำมัน และที่ค้างในกาบต้นควรเก็บออกมาให้หมด

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ผลปาล์มน้ำมันตัดแล้วจะส่งให้ถึงโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง ในการขนส่งจะพยายามไม่ให้ปาล์มช้ำและเสียหายระหว่างขนส่ง

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ดูแลบริเวณโคนต้นปาล์มน้ำมันอย่าให้มีวัชพืชปกคลุมเพื่อป้องกันไม่ให้ปาล์มเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค และเป็นที่หลบซ่อนของแมลงที่จะไปกัดบริเวณส่วนยอด ทำให้เกิดผลมีการกำจัดศัตรูพืชโดยใช้วิธีผสมผสาน ทั้งการใช้สารชีวภัณฑ์ สารเคมี และการสำรวจแปลงเป็นประจำ เพื่อสำรวจการระบาดของศัตรูพืช

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอวิหารแดง มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ดังนี้

ตารางที่ ๔๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. ขั้นตอนเพาะปลูก (๓ ปี จึงให้ผลผลิต)					←△→							
๒. การดูแล การจัดการ	←											→
๓. เก็บเกี่ยวผลผลิต	←									▽→		

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี มีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน โดยพื้นที่ในเขตชลประทานเป็นเงิน ๑๐,๔๙๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนปาล์มน้ำมัน เป็นเงิน ๑๑,๔๙๐ บาท

ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๗ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	อายุ ≤ ๓ ปี	อายุ ≥ ๓ ปี	อายุ ≤ ๓ ปี	อายุ ≥ ๓ ปี	
ยกร่อง ขุดร่องน้ำ	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	-ขุดลอกร่องอย่างน้อยปี ๑ ครั้ง
พันธุ์	๕,๐๐๐	-	๕,๐๐๐	-	-อายุเก็บเกี่ยวตั้งแต่ ๓ ปี
ค่าจ้างปลูก	๒๒๐	-	๒๒๐	-	
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	
ค่าแรงจ้างพ่นยา	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	
ค่าแรงตัดหญ้า	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	
ปุ๋ยเคมี (๓ ครั้ง)					-ต้นละ ๖๐๐ กรัม
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	
ค่าแรงให้น้ำ	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	-ช่วงฤดูแล้งให้น้ำ ๑๕๐ - ๒๐๐ลิตร/ต้น/วัน
ค่าน้ำ	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	
เก็บเกี่ยว	-	๕,๐๐๐	-	๕,๐๐๐	
ค่าบริการ	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	
ค่าเช่า	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	
รวม	๑๐,๔๙๐	๑๐,๒๗๐	๑๑,๔๙๐	๑๑,๒๗๐	

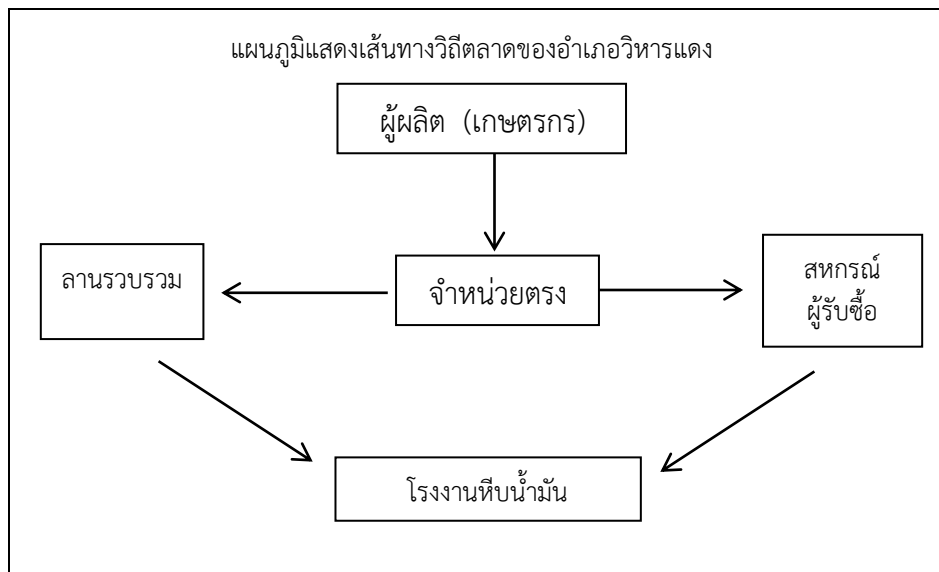
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้จากการปลูกในพื้นที่ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี รวมปริมาณผลผลิตประมาณ ๓,๗๓๓.๒๑ ตันต่อปี

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

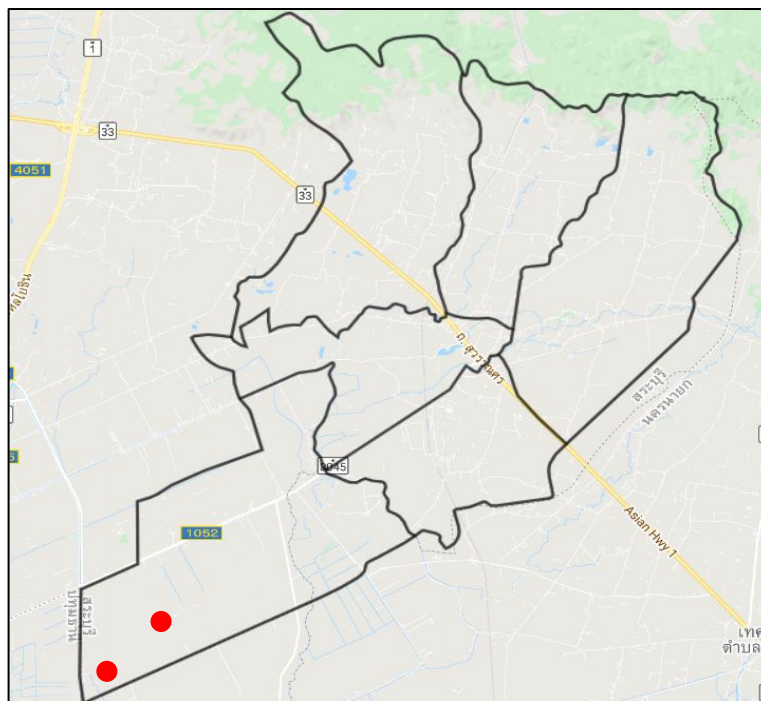
สถานการณ์การตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง สำหรับราคาทะลายปาล์มน้ำมันจะขึ้นลงตามราคาน้ำมันของตลาดโลก และมีการประกันราคาตามนโยบายรัฐบาล

ภาพที่ ๔๔ แสดงวิถีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอวิหารแดง ไม่มีโรงงานปาล์มน้ำมัน แต่มีลานรวบรวม และสหกรณ์รับซื้อ
แผนที่แสดงลานรวบรวมและสหกรณ์รับซื้อปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๕ แสดงลานรวบรวมและสหกรณ์รับซื้อปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอวิหารแดง มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

นายคเชน พัทธ์ธีรธรรม ม.๗ ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

เป็นประธานแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลหนองหมู ปลูกพืชปาล์มน้ำมันแซมพืชชนิดอื่นเช่น โกโก้ มีการตรวจวิเคราะห์ดินและทางใบปาล์มน้ำมัน และใช้เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัดและปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ร่วมกับการจัดทำแปลงทดสอบการจัดการดินปุ๋ยและการจัดการศัตรูพืชทำให้ผลผลิตปาล์มสูงขึ้นจาก ๓ ตัน/ไร่/ปี สูงถึง ๕ ตัน/ไร่/ปี ที่ปาล์มอายุ ๖ ปี

เรือโทพญู อำอินทร์ เป็นอาสาสมัครเกษตร ม.๒ ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

อาสาสมัครเกษตรดีเด่นจังหวัดสระบุรี ปี ๒๕๖๒ มีความรู้ด้านการเกษตร พันธุ์ไม้หายาก การผลิตไม้ผลเชิงธุรกิจ ปราชญ์ท้องถิ่นและมีความรู้ด้านประวัติศาสตร์ในตำบลหนองหมู และยังเป็นผู้ขับเคลื่อนแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ – สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายคเชน พัทธ์ธีรธรรม	๗	หนองหมู	วิหารแดง	๒๕๖๒	ไม้ผลไม้ยืน
๒	เรือโทพญู อำอินทร์	๒	หนองหมู	วิหารแดง	๒๕๖๒	ไม้ผล

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

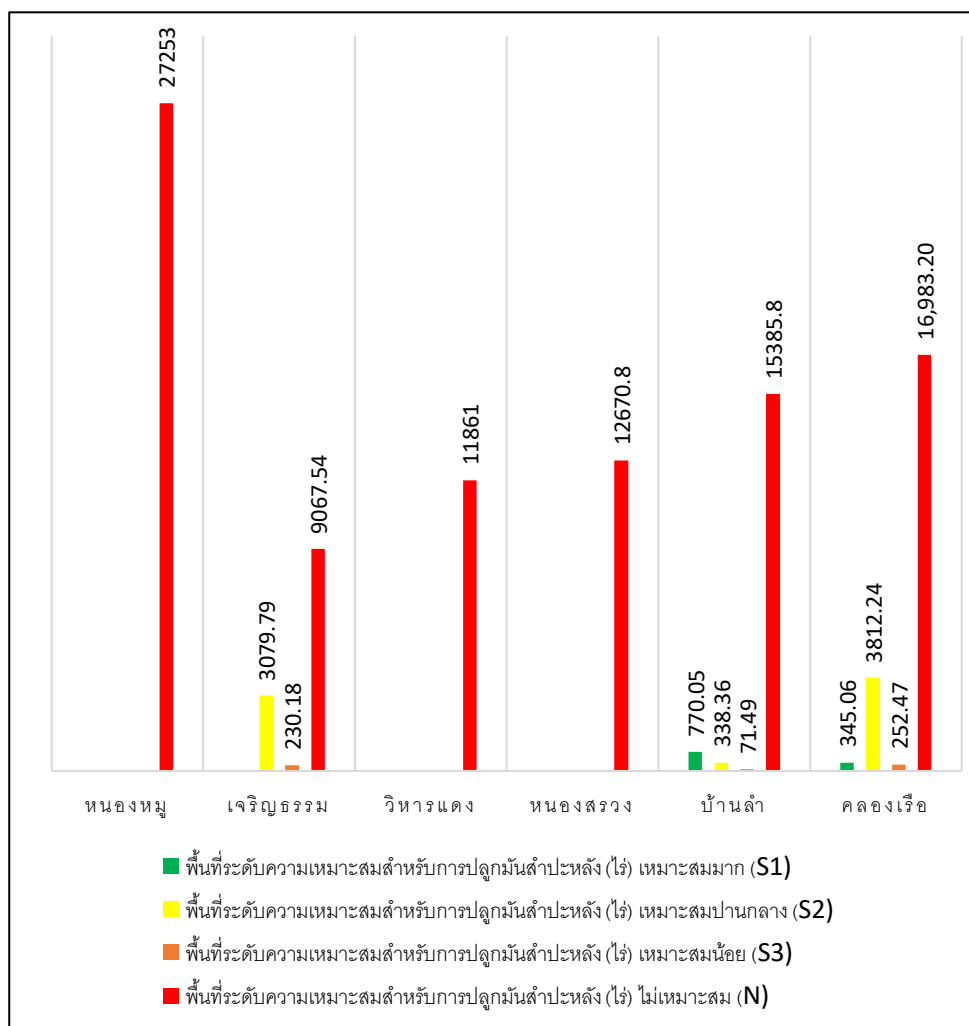
อำเภอวิหารแดง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด จำนวน ๑๐๒,๑๒๐.๙๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๔๔๕.๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗,๒๓๐.๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕๕๔.๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙๓,๒๒๑.๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๒๙

ตารางที่ ๔๙ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสະบຸຣີ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
หนองหมุ	-	-	-	๒๗,๒๕๓.๐๐	๒๗,๒๕๓.๐๐
เจริญธรรม	-	๓,๐๗๙.๗๙	๒๓๐.๑๘	๙,๐๖๗.๕๔	๑๒,๓๗๗.๕๑
วิหารแดง	-	-	-	๑๑,๘๖๑.๐๐	๑๑,๘๖๑.๐๐
หนองสรวง	-	-	-	๑๒,๖๗๐.๘๐	๑๒,๖๗๐.๘๐
บ้านลำ	๗๗๐.๐๕	๓๓๘.๓๖	๗๑.๔๙	๑๕,๓๘๕.๘๐	๑๖,๕๖๕.๗๐
คลองเรือ	๓๔๕.๐๖	๓,๘๑๒.๒๔	๒๕๒.๔๗	๑๖,๙๘๓.๒๐	๒๑,๓๘๒.๙๗
รวม	๑,๑๑๕.๑๑	๗,๒๓๐.๓๙	๕๕๔.๑๔	๙๓,๒๒๑.๓๔	๑๐๒,๑๒๑.๐๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

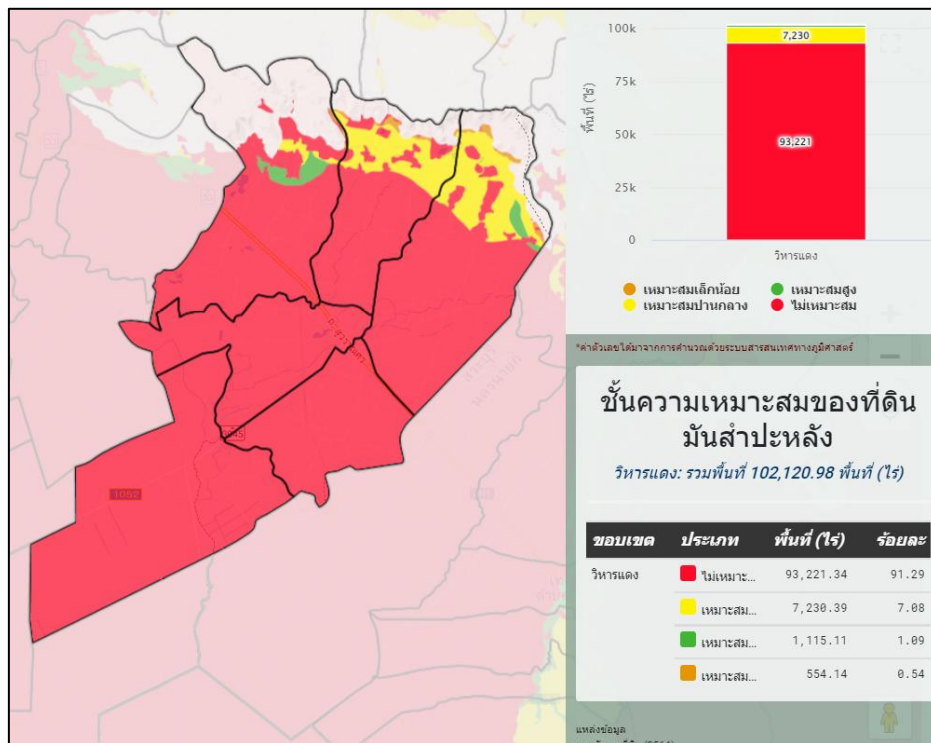
กราฟแสดงความเหมาะสม สำหรับการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสະบຸຣີ

ภาพที่ ๔๖ แสดงระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสະบຸຣີ

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงเหนือ, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนที่แสดงความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับการปลูกมันสำปะหลัง อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๗ แผนที่เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

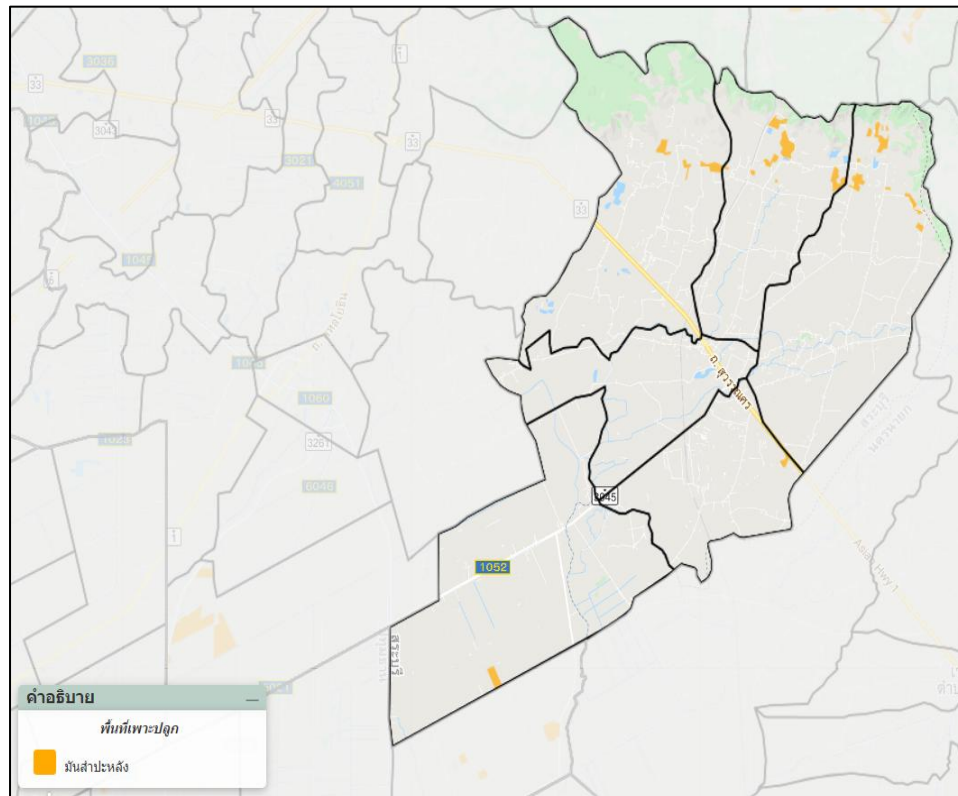
อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑,๖๔๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลคลองเรือ จำนวน ๖๐๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลเจริญธรรม จำนวน ๔๗๐ ไร่ ตำบลบ้านลำ จำนวน ๓๐๐ ไร่ ตำบลหนองหมู ๑๐๐ ไร่ ตำบลวิหารแดง ๗๐ ไร่ ตำบลหนองสรวง จำนวน ๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๐ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)
๑	คลองเรือ	๖๐๐
๒	เจริญธรรม	๔๗๐
๓	บ้านลำ	๓๐๐
๔	หนองหมู	๑๐๐
๕	วิหารแดง	๗๐
๖	หนองสรวง	๕๐
	รวม	๑,๖๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง , พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภовิหารแดง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

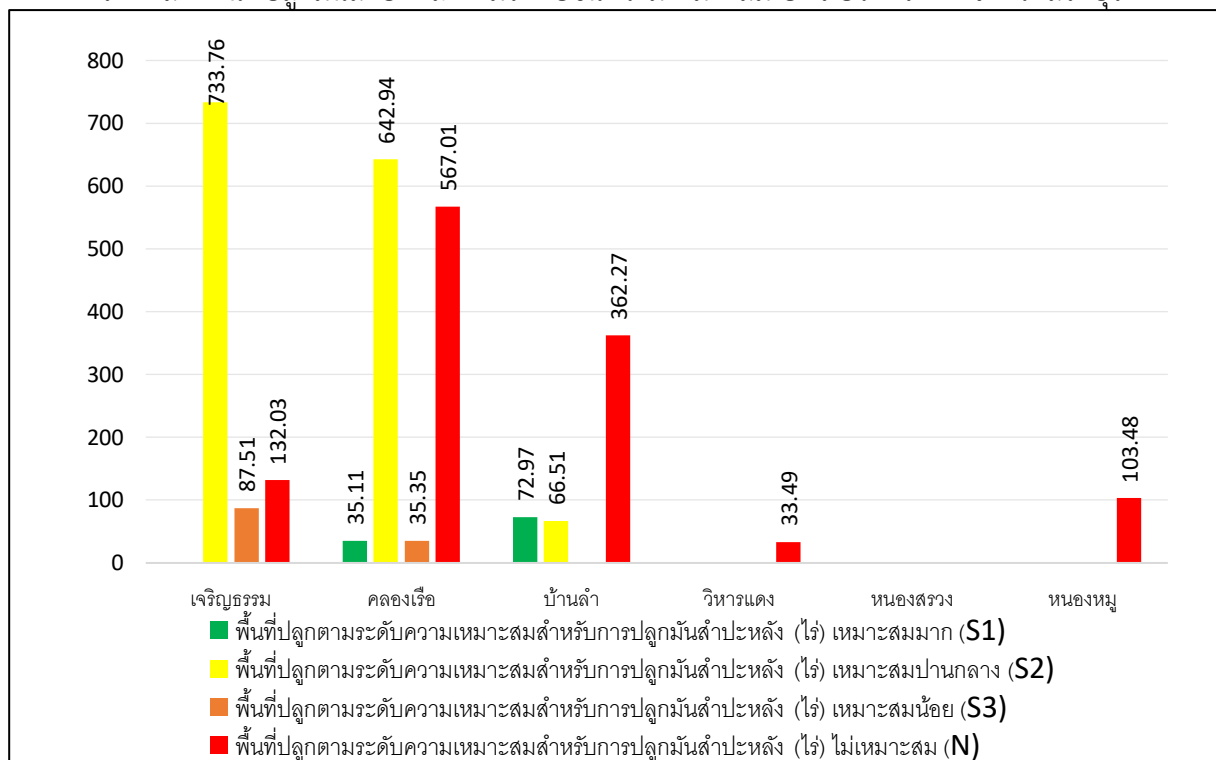
อำเภовิหารแดง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด จำนวน ๒,๘๗๒.๔๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๐๘.๐๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑,๔๔๓.๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๒๒.๘๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๑๙๘.๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๖

ตารางที่ ๕๑ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
คลองเรือ	๓๕.๑๑	๖๔๒.๙๔	๓๕.๓๕	๕๖๗.๐๑	๑๒๘๐.๔๑
เจริญธรรม	-	๗๓๓.๗๖	๘๗.๕๑	๑๓๒.๐๓	๙๕๓.๓
บ้านลำ	๗๒.๙๗	๖๖.๕๑	๐	๓๖๒.๒๗	๕๐๑.๗๕
วิหารแดง	๐	๐	๐	๓๓.๔๙	๓๓.๔๙
หนองสรวง	๐	๐	๐	๐	๐
หนองหมู	๐	๐	๐	๑๐๓.๔๘	๑๐๓.๔๘
รวม	๑๐๘.๐๘	๑,๔๔๓.๒๑	๑๒๒.๘๖	๑,๑๙๘.๒๘	๒,๘๗๒.๔๓

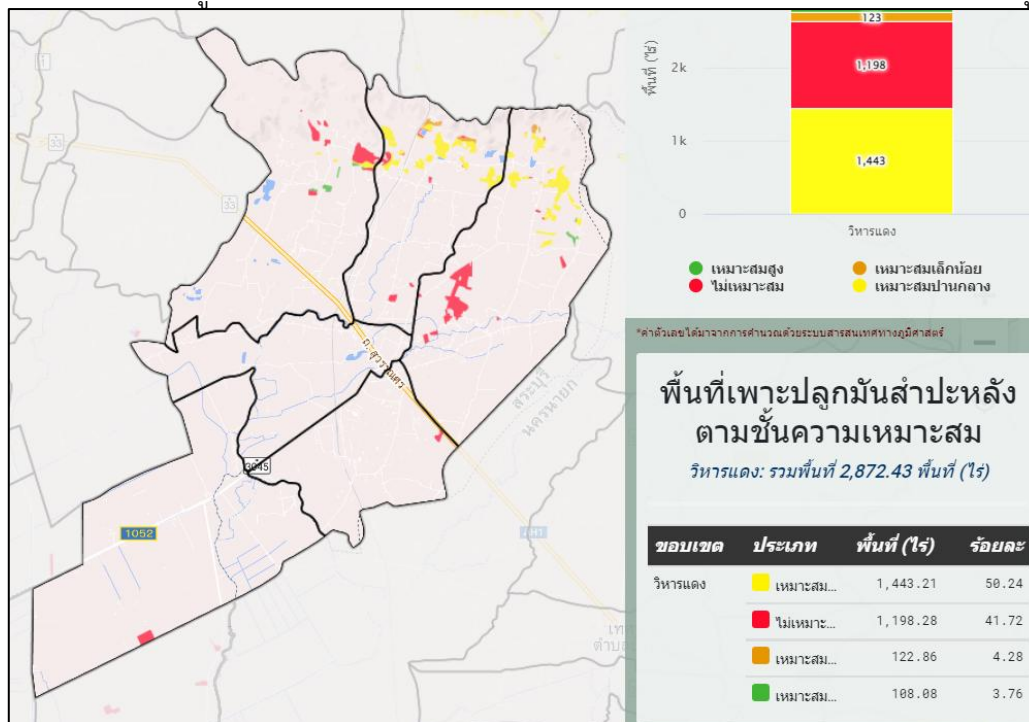
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

กราฟแสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภовิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๕๐ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

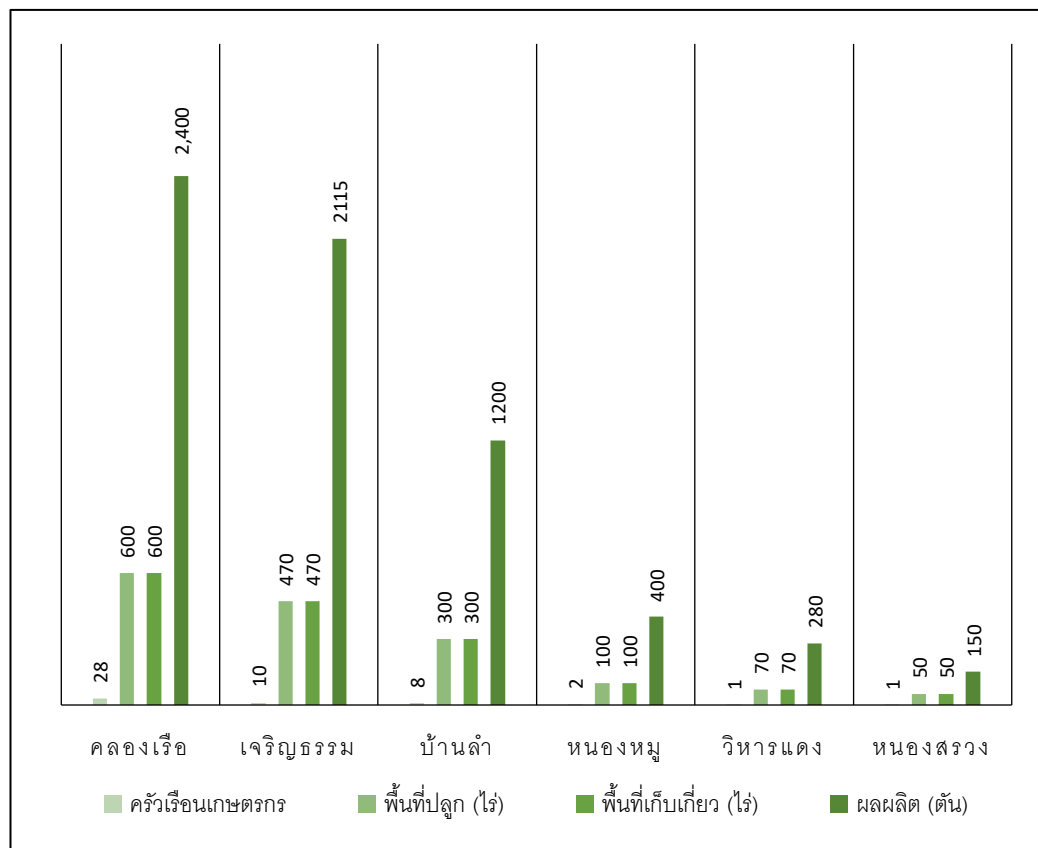
อำเภอวิหารแดง มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑,๖๔๐ ไร่ ๕๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดตำบลคลองเรือ จำนวน ๖๐๐ ไร่ จำนวน ๒๘ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลเจริญธรรม จำนวน ๔๗๐ ไร่ จำนวน ๑๐ ครัวเรือน ตำบลบ้านลำ จำนวน ๓๐๐ ไร่ จำนวน ๘ ครัวเรือน ตำบลหนองหมู จำนวน ๑๐๐ ไร่ ๓ ครัวเรือน ตำบลวิหารแดง ๗๐ ไร่ จำนวน ๑ ครัวเรือน ตำบลหนองสรวง จำนวน ๕๐ ไร่ จำนวน ๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๒ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
คลองเรือ	๒๘	๖๐๐	๖๐๐	๒,๔๐๐	๔
เจริญธรรม	๑๐	๔๗๐	๔๗๐	๒๑๑๕	๔.๕
บ้านลำ	๘	๓๐๐	๓๐๐	๑๒๐๐	๔
หนองหมู	๒	๑๐๐	๑๐๐	๔๐๐	๔
วิหารแดง	๑	๗๐	๗๐	๒๘๐	๔
หนองสรวง	๑	๕๐	๕๐	๑๕๐	๓
รวม	๕๐	๑,๖๔๐	๑,๖๔๐	๖,๕๔๕	

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๕๑ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี ชนิดพันธุ์ที่ปลูกนิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ระยอง ๗๒ และเกษตรศาสตร์ ๕๐ เนื่องจากให้ผลผลิตสูง และต้านทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง

(๒) การเตรียมดิน โถหน้าดินให้ลึก โดยไถด้วยผาน ๓ ในครั้งแรก และไถซ้ำด้วยไถขนาดผาน ๗ ในรอบที่ ๒ สำหรับการปลูกต้นฤดูฝนควรเตรียมดินด้วยการยกร่องแล้วปลูกบนสันร่อง เพื่อให้สามารถระบายน้ำได้

(๓) การปลูก การเตรียมท่อนพันธุ์ ใช้ท่อนพันธุ์ที่มีอายุ ๑๐ - ๑๒ เดือน และตัดไว้ไม่เกิน ๑๕ วัน การนำไปปลูกควรตัดท่อนพันธุ์ให้มีความยาวประมาณ ๒๐ เซนติเมตร มีตาไม่น้อยกว่า ๕ ตา และควรแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมีเพื่อป้องกันการเข้าทำลายของโรคแมลงที่ติดมากับท่อนพันธุ์ ระยะปลูกที่เหมาะสม คือ ๑.๐ x ๑.๐ เมตร

(๔) ระบบการให้น้ำ ช่วงอายุ ๑ - ๕ เดือน มันสำปะหลังมีความต้องการน้ำน้อย ในการเจริญเติบโต แต่ก็มีความจำเป็นเพราะหากขาดน้ำในช่วงนี้จะทำให้ผลผลิตลดลงถึง ๖๐ เปอร์เซ็นต์

(๕) การดูแลรักษา การกำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๑ หลังจากปลูกประมาณ ๓๐ - ๔๕ วัน พร้อมใส่ปุ๋ย ๑๕-๑๕-๑๕ ในอัตรา ๒๕ - ๕๐ กก./ไร่ และกำจัดวัชพืชครั้งที่ ๒ เมื่อมันสำปะหลังมีอายุประมาณ ๖๐ - ๗๐ วัน

(๖) การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕ - ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่พร้อมการกำจัดวัชพืชครั้งแรก วิธีการใส่คือขุดหลุมห่างจากต้นประมาณ ๒๐ - ๓๐ เซนติเมตร

(๗) การเก็บเกี่ยว ช่วงอายุมันสำปะหลังที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยวคือ ๑๐ - ๑๒ เดือน ซึ่งสามารถเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ ๘ เดือนขึ้นไปและอยู่ได้ถึงอายุ ๑๘ เดือน แต่หากอายุมากกว่านี้จะทำให้หัวมันสำปะหลังมีปริมาณเส้นใยมากเกินไป และไม่ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝนตกชุก เพราะจะทำให้เปอร์เซ็นต์แป้งต่ำ

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หลังเก็บเกี่ยว ควรนำหัวมันสำปะหลังไปขายภายใน ๑ - ๒ วัน เพื่อป้องกันการเน่าเสีย และเปอร์เซ็นต์แป้งลดลง

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ดูแลบริเวณโคนต้นอย่าให้มีวัชพืชปกคลุมเพื่อป้องกันไม่ให้ เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค และเป็นที่หลบซ่อนของแมลงที่จะไปกัดบริเวณใบ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอวิหารแดง มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ตารางที่ ๕๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. ขั้นตอนเพาะปลูก				←△→								
๒. การดูแล การจัดการ	←											→
๓. เก็บเกี่ยวผลผลิต		←▽→										

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลวิหารแดง มีการปลูกมันสำปะหลัง ๒ รูปแบบ ได้แก่ แบบอาศัยน้ำฝน และแบบใช้ระบบน้ำหยด ซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่แตกต่างกัน คือ ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลังแบบน้ำฝน ๕,๓๕๐ บาทต่อไร่ และ ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลังแบบใช้ระบบน้ำหยด ๖,๕๑๖ บาทต่อไร่

ตารางที่ ๕๔ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๗ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

รายการ	ต้นทุน (บาท / ไร่)	
	แบบอาศัยน้ำฝน	แบบระบบน้ำหยด
๑. ค่าเตรียมดิน	๙๐๐	๙๐๐
๒. ค่าท่อนพันธุ์	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
๓. ค่าจ้างปลูก	๔๐๐	๔๐๐
๔. ค่าสารเคมี	๕๐๐	๕๐๐
๕. ค่าฉีดพ่นสารเคมี	๒๔๐	๒๔๐
๖. ค่าปุ๋ยเคมี / ค่าฮอร์โมน	๒๕๐	๒๕๐
๗. ค่าจ้างใส่ปุ๋ย	๖๐	๖๐
๘. ค่าจ้างเก็บเกี่ยวผลผลิต	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐
๙. ค่าอุปกรณ์ระบบน้ำหยด	-	๑,๑๖๖
รวม	๕,๓๕๐	๖,๕๑๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

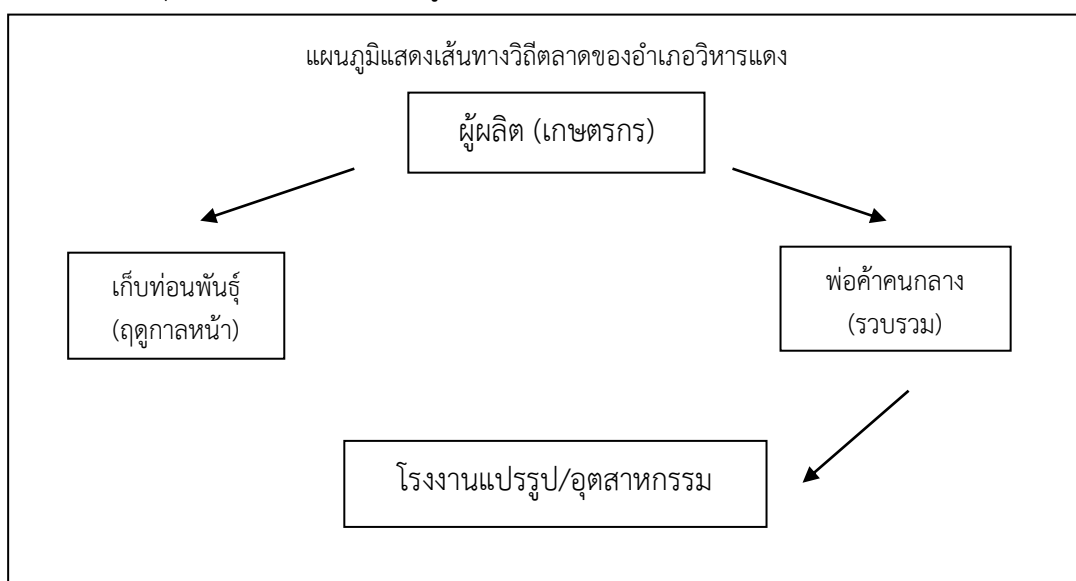
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรจะขายผลผลิตในรูปหัวมันสดให้แก่ผู้ประกอบการลานรับซื้อมันสำปะหลังในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้รวบรวมผลผลิตและแปรรูปเป็นมันเส้นเพื่อจำหน่าย ให้โรงงานอุตสาหกรรม

(๑) วิธีการตลาดของสินค้าส่วนที่จำหน่ายได้

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

มันสำปะหลังหลังจากครบกำหนดการเก็บเกี่ยวเกษตรกรจะเก็บท่อนพันธุ์ไว้สำหรับฤดูกาลผลิตครั้งต่อไปประมาณ ๓๐% ส่วนหัวมันสำปะหลังทั้งหมดจะขายให้พ่อค้าคนกลาง หลังจากนั้นพ่อค้าคนกลางจะรวบรวมแล้วส่งต่อไปยังโรงงานอุตสาหกรรมสำหรับแปรรูปต่อไป

ภาพที่ ๕๒ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอวิหารแดง ไม่มีแหล่งรับซื้อมันสำปะหลังโดยตรง

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอวิหารแดง มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชไร่ จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๒ ราย
องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

นายจ้านงค์ เพชรบังเกิด ม. ๓ ตำบลบ้านลำ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านลำ เกษตรกรที่ปลูกพืชเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญด้านข้าว และพืชไร่ มีองค์ความรู้ด้านการตรวจวิเคราะห์ดิน และใช้เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัดและปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น

นายสุเทพ พิลาชัย ม. ๖ ตำบลเจริญธรรม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

เป็นสมาชิกเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังภาคกลาง เกษตรกรที่ปลูกพืชเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญมันสำปะหลัง การเตรียมดิน การใส่ปุ๋ย และด้านโรคพืช แมลงศัตรูพืช ในมันสำปะหลัง และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องมันสำปะหลังให้แก่บุคคลอื่นได้ รวมทั้งมีการใช้เทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น

ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	สาขา
๑	นายจ้านงค์ เพชรบังเกิด	๓	บ้านลำ	วิหารแดง	พืชไร่
๒	นายสุเทพ พิลาชัย	๖	เจริญธรรม	วิหารแดง	พืชไร่
๓	นายสมชาย มะลิหอม	๖	เจริญธรรม	วิหารแดง	พืชไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๕๖ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว ๒. ปาล์มน้ำมัน ๓. มันสำปะหลัง	๑. ราคาปัจจัยการผลิตสูง ๒. ผลผลิตราคาต่ำ ๓. การระบาดของศัตรูพืช ๔. น้ำสำหรับการเกษตรไม่เพียงพอ ๕. เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง	๑. ส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ๒. ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมครบวงจร ๓. ส่งเสริมการผลิต การตลาด และการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตการเกษตร ๔. สนับสนุนและหาทางปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตทางการเกษตร ๕. จัดให้มีตลาดกลางสินค้าเกษตร ๖. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง ๗. จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึงและเพียงพอ	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. เกษตรกร ๒. กลุ่มเกษตรกร	๑. เกษตรกรมีหนี้สินมาก ๒. ขาดแรงงานด้านการเกษตร ๓. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ๔. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มน้อย ๕. กลุ่มที่จัดตั้งมีการดำเนินงานรูปแบบครัวเรือนมากกว่ากลุ่ม ๖. เกษตรกรไม่เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม	๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ๒. ให้คำแนะนำเกษตรกรในการปลดหนี้ในระบบ และเข้าสู่ระบบของธนาคารแทน เช่น ธกส. ๓. ส่งเสริมให้ใช้เครื่องจักรกลทดแทนแรงงานคน ๔. สร้างจิตสำนึกให้ ลูกหลานหันกลับมาทำการเกษตร ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันผลิต ทำให้สามารถต่อรองราคาได้ทั้งในการจำหน่ายผลผลิต และการจัดซื้อปัจจัยการผลิต	ทุกตำบล	ปานกลาง

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูป ๒. ผลิตภัณฑ์	๑. รูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ยังไม่น่าสนใจ และยังไม่มี ความแตกต่างกับสินค้าอื่น ๒. การแปรรูปสินค้า (ข้าว) เพื่อ เพิ่มมูลค่ายังมีน้อย ๓. ไม่มีแหล่งรับซื้อผลผลิต/ไม่มี โรงงานแปรรูปในพื้นที่	๑. ทำบรรจุภัณฑ์ให้น่าสนใจ ๒. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตข้าวคุณภาพ ปลุกข้าวที่ตลาดต้องการบริโภค ๔. ส่งเสริมให้แปรรูปจำหน่ายในพื้นที่ตำบล ก่อนวางแผนการผลิตทั้งในส่วน ด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้สอดคล้องกัน ๕. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคา แปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย	วิสาหกิจตำบลชุมชน	ปานกลาง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ ๕๗ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (s) ๑. มีเกษตรกรที่มีความรู้ ๒. มีประสบการณ์ด้านเกษตร	จุดอ่อน (W) ๑. เกษตรกรขาดความรู้ใหม่ ๒. เกษตรกรเป็นผู้สูงอายุ (อายุเฉลี่ยเกิน ๕๐ ปี)
โอกาส (O) ๑. มีการคมนาคมสะดวก ๒. มีหน่วยงานที่พร้อมให้การสนับสนุน ๓. มีตลาดรับซื้อผลผลิตที่แน่นอน	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. หน่วยงานราชการ ประสานให้เกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถในการผลิตที่มีคุณภาพ เพื่อขยายผลให้เกษตรกรในพื้นที่ปฏิบัติตาม ๒. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาไปสู่ระบบมาตรฐานต่าง ๆ	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรชี้ให้เห็นข้อดีในการผลิตและการได้รับมาตรฐาน คุณภาพ และเน้นการรวมกลุ่ม ๒. ส่งเสริมให้ผลิตพืชหลากหลายและผลิตผลทางการเกษตรให้มีคุณภาพ
ภัยคุกคาม (T) ๑. โรค แมลงศัตรูพืช ๒. ภัยธรรมชาติ	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. ให้เกษตรกรที่มีประสบการณ์มาถ่ายทอดความรู้ในการป้องกันกำจัดแมลง ศัตรูพืช ๒. ร่วมกับหน่วยงานภาคี วางแผนรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ และ ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนเกษตรกรให้มีการเฝ้าระวัง	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. หน่วยงานราชการต้องติดตาม กระตุ้นการทำกิจกรรมของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลที่จะทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาตนเองไปได้ ๒. เตรียมความพร้อมด้านข้อมูลที่จะทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาตนเองไปได้ ๓. ให้ความสำคัญกลับความต้องการพื้นฐานของเกษตรกรและให้สอดคล้องอย่างเป็นระบบสามารถมองภาพรวมเพื่อพัฒนาต่อยอดได้

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ หน่วยงานราชการ และหน่วยงานภายนอกร่วมกัน ส่งเสริม สนับสนุนให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการผลิตสินค้ามีคุณภาพ

๑.๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้ามีมาตรฐาน เพื่อสร้างเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการเกษตรครบวงจร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อให้สะดวก และง่าย แก่การเข้าร่วมโครงการต่างๆของภาครัฐ ที่จะจัดตั้ง

๒.๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชหลากหลาย เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ

๓. กลยุทธ์ป้องกัน

๓.๑ การอบรม ถ่ายทอดความรู้ตามหลักโรงเรียนเกษตรกร

๓.๒ วางแผนร่วมกับหน่วยงานภาคี เพื่อเตรียมการรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนเกษตรกรในทุกช่องทาง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ หน่วยงานราชการ และภายนอกราชการต้องติดตามการดำเนินงาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวของเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง และรวบรวมข้อมูล

๔.๒ เตรียมความพร้อมด้านข้อมูลที่จะทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาตนเองไปได้

๔.๓ ให้ความสำคัญจากความต้องการพื้นฐานของเกษตรกรและให้สอดคล้องอย่างเป็นระบบสามารถมองภาพรวมเพื่อพัฒนาต่อยอดได้

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เกษตรกรสามารถผลิตข้าวคุณภาพดีได้
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวได้
๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ นำเกษตรกรที่มีองค์ความรู้ ความสามารถในการผลิตข้าวคุณภาพ ถ่ายทอดความรู้ เพื่อขยายผลให้เกษตรกรในพื้นที่ปฏิบัติตาม ซึ่งให้เห็นข้อดีของการผลิตข้าวคุณภาพ และการรวมกลุ่ม

โครงการที่ ๑ โครงการถ่ายทอดความรู้การผลิตข้าวคุณภาพตามระบบโรงเรียนเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ ถอดองค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ ที่มีองค์ความรู้ ความสามารถในการผลิตข้าวคุณภาพ เพื่อเป็นองค์ความรู้ให้กับคนรุ่นต่อไป

โครงการที่ ๑ โครงการถอดองค์ความรู้เกษตรกร Smart Farmer ต้นแบบการผลิตข้าว

๑.๑.๒ ปาล์มน้ำมัน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ราคาที่สูงขึ้น
๒. เกษตรกรสามารถผลิตผลผลิตได้ปริมาณเพิ่มมากขึ้น
๓. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการตรวจวิเคราะห์ดิน

โครงการที่ ๒ โครงการการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์

กลยุทธ์ที่ ๒ สนับสนุนการบูรณาการหน่วยงาน

โครงการที่ ๑ โครงการนำผู้แทนหน่วยงานพบเกษตรกร

๑.๑.๓ มันสำปะหลัง

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เกษตรกรสามารถผลิตผลผลิตได้ปริมาณเพิ่มมากขึ้น
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้
๓. เกษตรกรมีความรู้เรื่องโรคพืชสำคัญๆ และศัตรูพืชในมันสำปะหลัง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีหลากหลาย

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

โครงการที่ ๑ โครงการถอดองค์ความรู้เกษตรกร Smart Farmer ต้นแบบ

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. ส่งเสริมและสร้าง YSF เพื่อพัฒนาให้เป็นเกษตรกรต้นแบบและให้พัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ จัดประชุม เชื่อมโยงเครือข่าย Smart Farmer และ Young Smart Farmer
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพ Smart Farmer และ Young Smart Farmer

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในทุกมิติ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจให้มีความเข้มแข็ง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๒ การเชื่อมโยงเครือข่าย

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนด้านการตลาด

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๔. มีแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตร ครอบคลุมด้านเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านเคหกิจเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็ง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกร

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑ สมาชิกแปลงใหญ่และคณะกรรมการมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. สมาชิกแปลงใหญ่และคณะกรรมการได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็ง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรมีความรับผิดชอบร่วมกัน

ยอมรับความเสี่ยงในการประกอบอาชีพเกษตรกรไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑ สมาชิกศพก.และคณะกรรมการมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. สมาชิกศพก.และคณะกรรมการได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

๓. มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา ศพก.และศพก.เครือข่าย

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็ง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา ศพก.และศพก.เครือข่าย

๑.๒.๖ แหล่งเรียนรู้/เกษตรกรต้นแบบ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เกษตรกรต้นแบบได้รับการพัฒนา

๒. เกษตรกรมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้

๒. เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้ องค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา ศพก.และศพก.เครือข่าย

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ

กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็ง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา ศพก.และศพก.เครือข่าย

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรนำดินมาตรวจวิเคราะห์ เพื่อสามารถปรับปรุงดิน และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้อย่างถูกต้อง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างองค์ความรู้

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการตรวจวิเคราะห์ดิน และใช้ปุ๋ยตามค่าตามค่าวิเคราะห์ดิน

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการใช้ดินอย่างรู้ค่าและเป็นประโยชน์มากที่สุด

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้น้ำอย่างรู้ค่า และปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทน

๒. เกษตรกรมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ตารางที่ ๕๘ แสดงโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑. โครงการส่งเสริม และสนับสนุนศูนย์ ข้าวตำบล	๑. เพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนให้สมาชิก สามารถผลิตข้าว คุณภาพดีได้ ๒. เพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุน ๔. เกษตรกรมี ความรู้เพิ่มขึ้น	สมาชิกกลุ่มสามารถ ผลิตข้าวคุณภาพ และ ลดต้นทุนการผลิตข้าว ได้	ทุกตำบล	- อบรมให้ ความรู้ และ ศึกษาดูงาน	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง -คกก. ศูนย์ข้าว ชุมชน - อบต.
	๒. โครงการถ่ายทอด ความรู้การผลิตข้าว คุณภาพตามระบบ โรงเรียนเกษตรกร	พัฒนาเกษตรกรให้ สามารถผลิตข้าว คุณภาพ	ให้เกษตรกรสามารถ ผลิตข้าวคุณภาพได้	ทุกตำบล	- อบรมให้ ความรู้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
	๓. โครงการส่งเสริม การใช้ปุ๋ยตามค่า วิเคราะห์ดิน	๑. พัฒนาเกษตรกร ให้สามารถลดต้นทุน การผลิต ๒. เพื่อให้เกษตรกร ลดการใช้สารเคมี	ให้เกษตรกรสามารถ ลดค่าใช้จ่าย มีรายได้ เพิ่มขึ้น	ทุกตำบล	- อบรมให้ ความรู้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง - กรม พัฒนา ที่ดิน
	๔. โครงการส่งเสริม GAP	๑. พัฒนาคุณภาพ สินค้าเกษตร ๒. ลดสารเคมีใน การเกษตร	๑. สินค้าเกษตรได้ มาตรฐาน ๒.เพิ่มมูลค่าผลผลิต ๓. ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต	ทุกตำบล	- อบรมให้ ความรู้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
	มีความรับผิดชอบ ร่วมกัน	ในการทำการเกษตร ๒.เพื่อให้ตระหนักถึง ผลกระทบจาก กิจกรรมเกษตรใน หลากหลายรูปแบบ	สิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมมากขึ้น													อำเภอ วิหารแดง
	๖.โครงการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ด้านเคหกิจเกษตร	๑.เพื่อสร้างสถานที่ เรียนรู้ด้านเกษตร ๒.เพื่อให้เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน พื้นที่	๑.พัฒนาความรู้แก่ เกษตรกร	อำเภอวิหาร แดง	อบรมให้ ความรู้ และ ศึกษาดูงาน	-	-	๑	๖๐,๐ ๐๐	-	-	-	-	๑	๖๐,๐ ๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
	๗.โครงการส่งเสริม การเกษตรแบบ แปลงใหญ่	๑. เพื่อให้เกิดความ เชื่อมโยงของกลุ่ม ๒.เพื่อให้กลุ่มเกิด การรวมกลุ่มของ เกษตรกรในพื้นที่	๑.เพื่อพัฒนาองค์ ความรู้,โครงสร้าง, การดำเนินงาน, กิจกรรมของ คณะกรรมการกลุ่ม	กลุ่ม เกษตรกร ผู้สนใจ	อบรมให้ ความรู้	-	-	๑	๕, ๐๐๐	-	-	-	-	๑	๕, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
	๘.โครงการพัฒนา ศักยภาพแปลงใหญ่	๑. เพื่อพัฒนา ความรู้ให้สมาชิก แปลงใหญ่ ๒. เพื่อให้เกิดความ เชื่อมโยงของกลุ่ม ๓.เพื่อให้กลุ่มเกิด ความเข้มแข็ง	๑.เพื่อพัฒนาองค์ ความรู้,โครงสร้าง, การดำเนินงาน, กิจกรรมของ คณะกรรมการกลุ่ม	กลุ่ม เกษตรกร	อบรมให้ ความรู้ และ ศึกษาดูงาน	-	-	๑	๑๐๐, ๐๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐๐, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
	๙.โครงการพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม ส่งเสริมอาชีพ	๑. เพื่อพัฒนา ความรู้ให้สมาชิก ๒. เพื่อให้เกิดความ เชื่อมโยงของกลุ่ม	๑.เพื่อพัฒนาองค์ ความรู้,โครงสร้าง, การดำเนินงาน, กิจกรรมของ	กลุ่ม เกษตรกร	อบรมให้ ความรู้ และ ศึกษาดูงาน	-	-	๑	๑๐๐, ๐๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐๐, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
		๓.เพื่อให้กลุ่มเกิด ความเข้มแข็ง	คณะกรรมการกลุ่ม													
	๙.โครงการส่งเสริม และพัฒนา ศพก. และเครือข่าย ศพก. (ศจช. และ ศดปช.)	๑. เพื่อพัฒนา ความรู้ให้สมาชิก ๒. เพื่อให้เกิดความ เชื่อมโยงของกลุ่ม ๓.เพื่อให้กลุ่มเกิด ความเข้มแข็ง	๑.เพื่อพัฒนาองค์ ความรู้,โครงสร้าง, การดำเนินงาน, กิจกรรมของ คณะกรรมการกลุ่ม	กลุ่ม เกษตรกร	อบรมให้ ความรู้ และ ศึกษาดูงาน	-	-	๑	๑๐๐, ๐๐๐	-	-	-	-	๑	๑๐๐, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการส่งเสริม การตรวจวิเคราะห์ ดิน และส่งเสริมการ ใช้ปุ๋ยตามค่าตามค่า วิเคราะห์ดิน	๑.ส่งเสริมให้ เกษตรกรนำดินมา ตรวจวิเคราะห์ และ ใช้ปุ๋ยตามค่า วิเคราะห์ดิน	๑.เกษตรกรสามารถ ลดต้นทุนการผลิตได้ ร้อยละ ๒๐ ของ ต้นทุนการผลิต	ทุกตำบล	- ถ่ายทอด ความรู้ - ตรวจ วิเคราะห์ดิน											
	๒. โครงการส่งเสริม การปลูกพืชปุ๋ยสด และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ใน กิจกรรมเกษตร	๑. เพื่อปรับปรุง บำรุงดินสภาพดิน ๒. เพื่อเพิ่มธาตุ อาหารในดิน ๓. ลดสารเคมีในดิน	๑. ดินมีความอุดม สมบูรณ์ ๒.ลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ๓.ดินมีโครงสร้างดีขึ้น ธาตุอาหารมากขึ้น	ทุกตำบล	อบรม/ สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
	๓. โครงการส่งเสริม การปลูกพืชใช้น้ำ น้อยในฤดูแล้ง	๑. เพื่อลดการใช้ ทรัพยากรน้ำในฤดู แล้ง ๒. เพื่อลดการทำนา ปรัง ๓. เพื่อลดการ ระบาดของศัตรูพืช	๑. ลดการใช้น้ำในฤดู แล้ง ๒. ดินมีโครงสร้างดีขึ้น ธาตุอาหารมากขึ้น ๓. มีการปลูกพืช หมุนเวียน ๔. ลดการระบาดของ	ทุกตำบล	อบรม/ สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง -ศพก. -อกม.

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
			ศัตรูพืช													
	๔. โครงการถ่ายทอด ความรู้โรคพืช และ การกำจัดศัตรูพืช ด้วยวิธีหลากหลาย	๑. เพื่อปรับปรุง บำรุงดินสภาพดิน ๒. เพื่อความรู้แก่ เกษตรกร ๓. ลดการใช้สารเคมี ๔.รักษาแมลงศัตรู ธรรมชาติ	๑. ลดการระบาดของ ศัตรูพืช ๒.ลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ๓.การระบาดของศัตรูพืช ลดลง	ทุกตำบล	อบรม/ ถ่ายทอด ความรู้	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
	๕.โครงการพัฒนา แหล่งน้ำเพื่อใช้ใน การเกษตร	๑.เพื่อให้มีน้ำใช้ใน ฤดูแล้ง	๑.มีน้ำเพียงพอในฤดู แล้ง	ทุกตำบล	อบรม/ ถ่ายทอด ความรู้	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	๑	๖๐๐, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
การแปรรูป ผลผลิต และพัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑.โครงการส่งเสริม และพัฒนาบรรจุ ภัณฑ์สินค้ากลุ่ม ส่งเสริมอาชีพผลิต ปลาร้า	พัฒนาบรรจุภัณฑ์ กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตรผลิตปลา ร้า	พัฒนาบรรจุภัณฑ์กลุ่ม ส่งเสริมอาชีพ การเกษตรผลิตปลาร้า ให้ได้มาตรฐาน	ทุกตำบล	- ประสาน หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ออกแบบ บรรจุภัณฑ์										๑๐๐, ๐๐๐	สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
	๒. โครงการการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร	เพื่อเพิ่มมูลค่า ผลผลิตทางการเกษตร	ผลิตภัณฑ์จาก ข้าว เช่น ข้าวแต่นีเห็น สามรส	ต.หนอง สรวง ต.คลองเรือ	๑.จัดอบรม ถ่ายทอด ความรู้	-	-	-	-	-	-	-	-	๖	๑๐๐, ๐๐๐	สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง
	๓. โครงการส่งเสริม GAP	๑. พัฒนาคูณภาพ สินค้าเกษตร ๒. ลดสารเคมีใน การเกษตร	๑. สินค้าเกษตรได้ มาตรฐาน ๒.เพิ่มมูลค่าผลผลิต ๓. ปกอดภัยทั้งผู้ผลิต	ทุกตำบล	- อบรมให้ ความรู้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
		๓. เกษตรกรสุขภาพ แข็งแรง	ผู้บริโภค													- กรม พัฒนา ที่ดิน
	๔. โครงการตลาดนัด เกษตรประจำอำเภอ	๑. เพื่อสร้างรายได้ แก่เกษตรกร ๒. เพื่อส่งเสริมช่อง ทางการจำหน่าย สินค้าเกษตร ๓. เพื่อให้เกิดช่องทาง การตลาดในพื้นที่	๑. เกษตรกรมีรายได้ เพิ่มมากขึ้น ๒.เพิ่มมูลค่าผลผลิต ๓. เกิดการรวมกลุ่ม อาชีพ ๔. มีช่องทางจำหน่าย เพิ่มขึ้น	ทุกตำบล	- อบรมให้ ความรู้/ สนับสนุนพื้นที่ จำหน่าย	๔	๔๐, ๐๐๐	๔	๔๐, ๐๐๐	๔	๔๐, ๐๐๐	๔	๔๐, ๐๐๐	๔	๔๐, ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง - พช. - อบต. - ท้องถิ่น
	๕.โครงการร่วมมือ กับหน่วยงานภาคีใน การส่งเสริมและ พัฒนาวิสาหกิจ ชุมชน	๑.เพื่อให้เกิดการ เชื่อมโยงเครือข่าย ๒.เพื่อพัฒนากลุ่มให้ เข้มแข็ง	๑.เกิดการบูรณาการ ระหว่างเครือข่าย	ทุกตำบล	- ประชุม เชื่อมโยง	๑	๕,๐ ๐๐๐	๑	๕,๐ ๐๐๐	๑	๕,๐ ๐๐๐	๑	๕,๐ ๐๐๐	๑	๕,๐ ๐๐๐	- สนง. เกษตร อำเภอ วิหารแดง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง, พ.ศ. ๒๕๖๗

บรรณานุกรม

- การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ. (๒๕๖๘). http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/.
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอวิหารแดง. (๒๕๖๘). <http://smce.doe.go.th/smce๑/>.
- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๘). *เขตการใช้ที่ดินอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี*. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๘). https://www.ddd.go.th/thaisoils_museum/๖๒_soilgroup/main_๖๒soilgroup.htm
- กรมอุตุนิยมวิทยา. (๒๕๖๘). *สภาพภูมิอากาศ*. สถานีอุตุนิยมวิทยาลพบุรี จังหวัดลพบุรี
- ข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๘). <https://co-farm.doe.go.th/profilesamplis.php>
- ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๘). <https://asa-center.doe.go.th/form-profile>.
- ความลาดชันของพื้นที่. (๒๕๖๗). <https://agri-map-online.moac.go.th/>.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาวิหารแดง.(๒๕๖๘) *สินเชื่อและภาวะหนี้สินเกษตรกร*. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาวิหารแดง
- แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอวิหารแดง. (๒๕๖๘).*แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอวิหารแดง*. สำนักงานเกษตรอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี.
- แผนพัฒนาอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๗). *การแบ่งเขตการปกครอง*. ที่ว่าอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- พื้นที่ป่าไม้อำเภอวิหารแดง. (๒๕๖๗). <https://agri-map-online.moac.go.th/>.
- ทรัพยากรดินในพื้นที่อำเภอวิหารแดง. (๒๕๖๗). <https://agri-map-online.moac.go.th/>.
- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอวิหารแดง. (๒๕๖๔). <https://learningpoint.doe.go.th/form-profile>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๗). *ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานทะเบียนอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๗). *จำนวนประชากรในอำเภอวิหารแดง*. ที่ว่าอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวิหารแดง. (๒๕๖๗). *OTOP อำเภอวิหารแดง*. สำนักงานพัฒนาชุมชน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ข้าวตำบลบ้านลำ

๑. หลักการและเหตุผล

ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ ได้รวมตัวกันจัดตั้งขึ้นเพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีการพัฒนาความรู้ในการผลิตข้าวคุณภาพ ผลิตเมล็ดพันธุ์ที่ดีมามาตรฐานเพื่อให้เกษตรกรในชุมชนได้มีเมล็ดพันธุ์ดีไว้ใช้เพาะปลูก เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี ซึ่งการได้ใช้เมล็ดพันธุ์ดีจะส่งผลทำให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น มีการตรวจวิเคราะห์ดิน เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และรวมกลุ่มกันจัดซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต ที่ประชุมกลุ่มศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ จึงได้จัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลำ เพื่อจัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานให้กับสมาชิกกลุ่ม สามารถได้รับความรู้ เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองได้ ทำให้เกิดความยั่งยืนในอาชีพการเกษตรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนให้สามารถผลิตข้าวคุณภาพดีได้
๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตข้าว
๓. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล และสร้างความเข้มแข็งของศูนย์ในการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน
๔. เพื่อให้เกษตรกรสมาชิกกลุ่ม ได้รับความรู้โดยสามารถนำมาปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ได้

๓. เป้าหมายของโครงการ

สมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ กุมภาพันธ์ – กันยายน ๒๕๖๘

๕. วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมสมาชิกเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขการดำเนินการ
๒. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
๓. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๔. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการจากศูนย์ฯ ที่ประสบผลสำเร็จ และด้านเศรษฐกิจพอเพียง
๕. ติดตามแนะนำและประเมินผลโดยหน่วยงานของทางราชการที่เกี่ยวข้องและองค์การบริหารส่วนตำบล

๖. สถานที่ดำเนินการ

ณ ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ ภายใต้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบ้านลำ อำเภอวิหารแดง

๘. งบประมาณ

กิจกรรม การถ่ายทอดความรู้ผลิตข้าวคุณภาพดี (การทำแปลงขยายพันธุ์ข้าว) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการทำการเกษตรโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด ๖๔,๑๐๐ บาท

๙ .ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ ได้รับการถ่ายทอดความรู้ความรู้ และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม

๒. เกิดความสามัคคี และความเข้มแข็งในกลุ่ม เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนต่อไป

๓. เกิดการพัฒนาอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในภาคการเกษตร

๔. นำความรู้ไปถ่ายทอด และให้คำปรึกษาเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีความรู้ส่งต่อสู่เกษตรกรรุ่นต่อไป

๑๐. ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวโสภา คำอ้าย)

ประธานศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านลำ

โครงการส่งเสริมและควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน ตำบลหนองหมู

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน ๗.๓ ล้านครัวเรือนทั่วประเทศต้องเผชิญปัญหาและได้รับความเดือดร้อนต่างๆ ทั้งด้านการผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต เนื่องจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (Covid-19) ในประเทศที่ผ่านมาก ส่งผลกระทบระยะยาวต่อทุกภาคส่วน รวมถึงภาคการเกษตรดังนั้นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากโรคระบาดดังกล่าว ๆ คือการลดต้นทุนในการทำการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรมีภาระค่าใช้จ่ายลดลง ลดปัญหาการเกิดหนี้ในครัวเรือนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นถึง ๗๙.๕%

ด้วยประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลหนองหมู มีการประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเกษตรกรมีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรเป็นปริมาณมากต่อปี ทำให้ต้นทุนการทำการเกษตรของเกษตรกรมีต้นทุนที่สูง และผลจากการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ทำให้เกษตรกรมีการสะสมสารพิษในร่างกาย และผลผลิตที่ออกสู่ผู้บริโภคก็มีสารเคมีสะสมเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคอีกด้วย เนื่องมาจากความไม่เข้าใจในการใช้สารเคมีที่ถูกต้องของเกษตรกร และเกษตรกรยังไม่เข้าใจถึงวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้อง

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมู จึงได้ร่วมกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลจัดกิจกรรมส่งเสริมและควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน ขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้และศักยภาพ ของสมาชิกศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองหมู โดยมุ่งหวังว่าสมาชิกศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองหมู จะได้รับความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการปลูกพืช และลดปริมาณการใช้สารเคมีลง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตรต่อไป

๒.วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สมาชิกศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และเกษตรกร มีความรู้ในการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองได้
๓. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการทำการเกษตรได้
๔. เพื่อให้เกษตรกรลดปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตร
๕. เพื่อให้เกษตรกรมีสุขภาพดีขึ้น ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

๓. เป้าหมายของโครงการ

- คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
- เกษตรกรผู้สนใจ

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนกันยายน ๒๕๖๘

๕. วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
๒. จัดทำโครงการเสนอองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมู
๓. จัดการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ

๕. สรุปและประเมินผลความพึงพอใจ

๖. สถานที่ดำเนินการ

- ที่ทำการกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันสระบุรี หมู่ ๒ ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมู

๘. งบประมาณ (ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถหักจ่ายกันได้) ๔๖,๕๑๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรและผู้สนใจเข้ารับการอบรม เข้ารับการถ่ายทอดความรู้การควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน
๒. เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน
๓. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

๑๐. ตัวชี้วัดโครงการ

เชิงปริมาณ

๑. เป้าหมายผู้เข้าอบรม ได้รับการอบรมเรื่องสร้างการรับรู้เรื่องการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน
๒. ผู้เข้าอบรมสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ร้อยละ ๒๐

เชิงคุณภาพ

๑. ผู้เข้าอบรมได้รับการอบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมเกษตรได้
๒. ผู้เข้ารับการอบรมใช้สารเคมี ยากำจัดศัตรูพืช ยากำจัดวัชพืช ลดลงในกิจกรรมเกษตร

โครงการพัฒนาคุณภาพข้าว แปลงเมล็ดพันธุ์ข้าว และธนาคารข้าวในชุมชน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) หนองสรวง

๑. ชื่อโครงการ

โครงการพัฒนาคุณภาพข้าว แปลงเมล็ดพันธุ์ข้าว และธนาคารข้าวในชุมชน

๒. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นสินค้าที่สำคัญของประเทศในหลายมิติในด้านเศรษฐกิจ ประเทศไทยส่งออกข้าวมีมูลค่ากว่าแสนล้านบาทต่อปี เป็นอันดับสองรองจากยางพารา ในด้านสังคมมีเกษตรกรที่ปลูกข้าวกว่า ๔ ล้านครอบครัวหรือประมาณ ๑๖ ล้านคน ประชาชนคนไทยทุกคนบริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก การปลูกข้าวทำให้ประเทศไทยมั่นคงทางอาหาร นอกจากนี้ การปลูกข้าวยังแหล่งกำเนิดวัฒนธรรมของชาติมากมาย ในด้านสิ่งแวดล้อมการปลูกข้าวทำให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงามในช่วงฤดูปลูกไปจนถึงการเก็บเกี่ยวข้าว เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สำคัญ การปลูกข้าวของไทยที่ผ่านมายังประสบปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดโลกน้อยถอยลงตามลำดับ ในอดีตประเทศไทยสามารถส่งออกข้าว คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ของการส่งออกของโลก และเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลกกว่า ๓๐ ปี โดยมีมูลค่าสูงกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี แต่ในปัจจุบันมีสัดส่วนการตลาดประมาณร้อยละ ๑๕ และอยู่ในลำดับที่ ๒-๓ ของการส่งออกข้าวของโลก ทั้งนี้เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศคู่แข่ง เช่น อินเดีย และเวียดนาม ในภาคเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจำนวน ๔.๖๐ ล้านครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน เนื่องจากราคาผลิตแปรปรวนมาก บางครั้งต่ำกว่าต้นทุน และปัจจัยการผลิตมีราคาแพง เช่น ปุ๋ยเคมีเกือบทั้งหมดต้องนำเข้าจากต่างประเทศ นอกจากนี้ เกษตรกรยังประสบปัญหาขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวไปประกอบอาชีพอื่นในเมืองหรือกรุงเทพฯ แต่ไม่สามารถจะจัดหาเครื่องจักรมาทดแทนแรงงานได้เนื่องจากขาดแคลนเงินทุน และมีพื้นที่ขนาดเล็กไม่คุ้มกับการลงทุน รวมทั้งยังประสบกับภัยธรรมชาติทั้งฝนแล้ง น้ำท่วม โรคแมลงศัตรูข้าวระบาดอีกด้วย

ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และการสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในพื้นที่จึงมีความสำคัญมาก และจะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการขับเคลื่อนระบบการผลิตข้าวในระยะยาว การร่วมกันแก้ปัญหาด้านการพัฒนาการผลิตข้าวที่จะทำให้เกษตรกรมีรายได้ดีและอยู่ด้วยตนเองได้ต้องเริ่มจากการพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งอย่างจริงจัง ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวพึ่งพาตนเอง ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของกลุ่มเกษตรกร พัฒนาระบบรูปแบบการผลิตข้าวคุณภาพดี สร้างอำนาจในการต่อรองราคา เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ วางแผนในการผลิตพันธุ์ข้าวให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับช่วงเวลา ความต้องการของตลาด ลดภาระด้านงบประมาณของรัฐบาล เพื่อให้การประกอบอาชีพทำนาของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ด้วยวิธีผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ มีรายได้ที่มั่นคง ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถทำการผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง มีรายได้จากการจำหน่ายข้าวเพิ่มขึ้น

๔. เป้าหมาย

คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ผู้นำชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๕๐ คน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๖๘

๖. วิธีการดำเนินการ

๑. สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพ

จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาองค์กรเกษตรกร โดยมีเป้าหมายประกอบด้วยคณะกรรมการ ศบกต. หนองสรวง และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ด้วยวิธีผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ มีรายได้ที่มั่นคง ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถทำการผลิตข้าวได้อย่างประสิทธิภาพสูง มีรายได้จากการจำหน่ายข้าวเพิ่มขึ้น

๒. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพข้าว แปลงเมล็ดพันธุ์ข้าว และธนาคารข้าวในชุมชน

จัดกระบวนการเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ด้วยวิธีผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ มีรายได้ที่มั่นคง ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถทำการผลิตข้าวได้อย่างประสิทธิภาพสูง มีรายได้จากการจำหน่ายข้าวเพิ่มขึ้น

๓. การกำกับ ติดตาม และรายงานผล

ให้คำแนะนำ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพข้าว แปลงเมล็ดพันธุ์ข้าว และธนาคารข้าว ในชุมชนและการใช้ประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการฯ ไปใช้ประโยชน์

๗. งบประมาณ

ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๘ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสรวง

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสรวง ร่วมกับคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองสรวง

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีองค์ความรู้การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ด้วยวิธีผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ ผลิตข้าวได้อย่างประสิทธิภาพสูง และมีรายได้จากการจำหน่ายข้าวเพิ่มขึ้น

๑๐. ผู้เสนอโครงการ

ลงชื่อ.....

(นายพรชัย แยมพลอย)

ประธาน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองสรวง

โครงการขยายพันธุ์พืช และสนับสนุนกล้าไม้ตำบลบริหารแดง ประจำปี ๒๕๖๘

๑. ชื่อโครงการ

โครงการขยายพันธุ์พืช และสนับสนุนกล้าไม้ตำบลบริหารแดง ประจำปี ๒๕๖๘

๒. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาเกษตรกรรมและองค์กรเกษตรกรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ดำเนินการโดยมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรกรรมและองค์กรเกษตรกรรม ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำเพื่อส่วนรวม การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก มีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก และเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ เกิดการสร้างอาชีพและกระจายรายได้ และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคจากระดับชุมชน

โดยส่งเสริมและพัฒนาให้มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง เกิดความมั่นคงด้านอาหาร มีคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างความภาคภูมิใจในอาชีพด้านการเกษตร และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ภายใต้หลักการ “เกษตรกรรมเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ยกระดับความรู้ ความสามารถตามความต้องการของเกษตรกรรม ส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งกลุ่ม มีการบริหารจัดการกลุ่มตั้งแต่ขั้นพื้นฐานไปสู่การเป็น Smart Group เป็นองค์กรเกษตรกรรมขั้นพื้นฐานจึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระดับฐานรากให้มีความเข้มแข็ง ผ่านกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเพื่อนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในเชิงธุรกิจและสังคม พัฒนาช่องทางการตลาด รวมทั้งการบริหารจัดการกองทุน เกิดการกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืน ตลอดจนยกระดับกลุ่มที่มีศักยภาพสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และมีส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การขยายพันธุ์พืช ลดต้นทุนการผลิต สร้างความมั่นคงทางอาหาร และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้แก่เกษตรกร

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ผู้เข้าร่วม ๕๐ ราย ประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) หนองสรวง และเกษตรกรผู้สนใจ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

มีนาคม ๒๕๖๘

๖. กิจกรรม/วิธีการดำเนินการ

๑. สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพ

จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาองค์กรเกษตรกร โดยมีเป้าหมายประกอบด้วยคณะกรรมการ ศบกต. หนองสรวง และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งวางแผนการขับเคลื่อนงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ส่งเสริมการขยายพันธุ์พืช และ สนับสนุนกล้าไม้

จัดกระบวนการเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้การขยายพันธุ์พืช ลดต้นทุนการผลิต สร้างความความมั่นคงทางอาหาร และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้แก่เกษตรกร และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ในการสร้างแหล่งอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยการสนับสนุนกล้าไม้ ให้แก่ผู้เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพ

๓. การกำกับ ติดตาม และรายงานผล

ให้คำแนะนำ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการขยายพันธุ์พืช และสนับสนุนกล้าไม้ และการใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหาร การบริหารจัดการแหล่งอาหารที่เกิดขึ้น

๗. ผลผลิต/ผลลัพธ์/ตัวชี้วัด

๑. ผลผลิต (output)

คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) หนองสรวง และเกษตรกร ผู้ที่สนใจ ได้รับองค์ความรู้การขยายพันธุ์พืช เพื่อลดต้นทุนการผลิต สร้างความความมั่นคงทางอาหาร และมีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

๒. ผลลัพธ์ (outcome)

คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) หนองสรวง และเกษตรกร ผู้ที่สนใจ มีแนวทางในการประกอบอาชีพ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น เพื่อสร้างรายได้ให้กับกลุ่ม สามารถนำไปขยายผลสู่ชุมชน ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง พึ่งพาตนเองได้

๓. ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) หนองสรวง และเกษตรกร ผู้ที่สนใจ ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้การขยายพันธุ์พืช ลดต้นทุนการผลิต สร้างความความมั่นคงทางอาหาร และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้แก่เกษตรกร

เชิงคุณภาพ

ร้อยละ ๖๐ ของผู้ที่เข้าร่วมโครงการฯ มีทักษะการขยายพันธุ์พืช และมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ หลังเข้าร่วมโครงการฯ

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีองค์ความรู้การขยายพันธุ์พืช สามารถลดต้นทุนการผลิต สร้างความความมั่นคงทางอาหาร และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

๙. ผู้เสนอโครงการ

ลงชื่อ.....

(นายชาติ ศรีมาวงศ์)

ประธาน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบริหารแดง

โครงการพัฒนาบริหารจัดการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จัดตั้งขึ้นภายใต้โครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรชุมชน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ควบคู่กับการพัฒนาด้านการเกษตรโดยชุมชนมีส่วนร่วม อันเป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่ต้องการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจกรรมท้องถิ่นได้เอง โดยรัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล นอกจากนี้ยัง มุ่งเน้นพัฒนาการเกษตรให้มีความเข้มแข็ง จึงได้มีการบูรณาการให้มีการเชื่อมโยงการปฏิบัติงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่ ภาครัฐ องค์กร แกนนำกลุ่มอาชีพ และหน่วยงานต่าง ๆ โดยมีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นศูนย์กลางและตามที่มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ได้สั่งการให้ทุกอำเภอถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนของการส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจที่ต้องถ่ายโอน จำนวน ๒ ด้าน ๙ ภารกิจ

ตามหนังสือ ที่ มท ๐๘๑๙.๓ /ว ๙๖๘๓ เรื่องบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กับกรมส่งเสริมการเกษตร ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๑ โดยมีใจความสำคัญถึงเรื่องการกำหนดรูปแบบการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรูปแบบการถ่ายโอนในลักษณะ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับรัฐ” โดยใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในระดับ ตำบล ดังนั้น ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลจึงเปรียบเสมือนหัวใจหลักในการ พัฒนาการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นหนึ่งในภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการถ่ายโอนให้ดูแลรับผิดชอบ เพื่อให้มีงบประมาณที่จะสามารถดำเนินกิจกรรมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรและสนองตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตราที่ ๗๘ ที่รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง

ดังนั้น เพื่อให้งานการบริหารงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลเจริญธรรม มีการขับเคลื่อนงานได้อย่างเต็มรูปแบบ สามารถรองรับงานที่ได้รับการถ่ายโอนและดำเนินการไป อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนางานการเกษตรของตำบลเจริญธรรมได้เหมือนกับที่กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญธรรม จึงได้จัดทำโครงการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการในการพัฒนาการเกษตรที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบัน เกษตรกร และชุมชน มีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนด้วยตนเองและสอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน

๒. เพื่อให้มีการบริการทางด้านการพัฒนาการเกษตรที่มีการผสมผสานสามารถให้บริการแก่เกษตรกรที่จุดเดียว โดยผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

๓. เพื่อเพิ่มศักยภาพชุมชนในการวางแผนทางและพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาการเกษตร

๔. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลและบริการข่าวสารด้านการเกษตร และประสานการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

๓. เป้าหมายการดำเนินโครงการ

๑. กิจกรรมการประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน ๑ ครั้ง เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานด้านการเกษตร

๒. กิจกรรมส่งเสริมและสร้างการรับรู้เรื่องการงดการเผาในพื้นที่เกษตร และการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ (ตัวแทนหมู่ละ ๔ คน จำนวน ๘ หมู่ ๓๒ คน)

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

๑. กิจกรรมการประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๒. กิจกรรมส่งเสริมและสร้างการรับรู้เรื่องการงดการเผาในพื้นที่เกษตร และการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์

๕. พื้นที่ดำเนินการ/สถานที่ดำเนินการ

ณ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเจริญธรรม หมู่ที่ ๕ ตำบลเจริญธรรม อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๑. จัดการประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเจริญธรรม

๒. กิจกรรมส่งเสริมและสร้างการรับรู้เรื่องการงดการเผาในพื้นที่เกษตร และการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์

- สนับสนุนปัจจัยการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์

๗. งบประมาณ

๑. จัดการประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเจริญธรรม งบดำเนินการวงเงิน ๒,๘๕๐ บาท (สองพันแปดร้อยห้าบาทถ้วน) ดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันสำหรับคณะกรรมการฯ จำนวน ๑๙ รายๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๙๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มคณะกรรมการฯ จำนวน ๑๙ รายๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๙๕๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๒,๘๕๐ บาท (สองพันแปดร้อยห้าบาทถ้วน)

๒. จัดกิจกรรมส่งเสริมและสร้างการรับรู้เรื่องการงดการเผาในพื้นที่เกษตร และการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ งบดำเนินการวงเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท (สองหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน) ดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันสำหรับผู้เข้าร่วม จำนวน ๓๒ ราย ๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๒๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๒ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑,๖๐๐ บาท

๓. ค่าวิทยากร จำนวน ๓ ชั่วโมงๆ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

๔. ค่าปัจจัยการผลิตเมล็ดพันธุ์และปุ๋ย จำนวน ๓๒ ชุด เป็นเงิน ๒๐,๔๐๐ บาท (เพาะเห็ดฟางในตะกร้า)

รวมเป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท (สองหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๒๗,๐๐๐ บาท (สองหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

๘. ตัวชี้วัดโครงการ

เชิงปริมาณ

๑. คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเจริญธรรม จำนวน ๑๙ ราย มีการประชุมเพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานด้านการเกษตร

๒. ผู้เข้าร่วมจำนวน ๓๒ ราย ได้รับการอบรมเรื่องสร้างการรับรู้เรื่องการงดการเผาในพื้นที่เกษตร และการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์

เชิงคุณภาพ

๑. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์อื่นๆได้

๒. คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเจริญธรรม มีการประชุมเพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานด้านการเกษตร

๙. ผลลัพธ์/ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลผลิต (Output)

- มีการนำความรู้ด้านการจัดการวัสดุเหลือใช้และไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือน
- เกิดการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ
- เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร เพื่อให้การ พัฒนาการเกษตรเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ

- เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่มการเกษตรให้ก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการฯ

องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญธรรม

โครงการอบรมศึกษาดูงานด้านการแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตรแบบครบวงจร

๑. หลักการและเหตุผล

ตำบลคลองเรือเป็นพื้นที่การทำกิจกรรมการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งนาข้าว ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชไร่ โดยเกษตรกรมีองค์ความรู้ด้านการเกษตร และประสบการณ์ด้านการเกษตร แต่ด้านการแปรรูปและการตลาดยังมีองค์ความรู้ไม่ครอบคลุม เนื่องจากปกติขายแค่ในร้านค้าชุมชนในพื้นที่ หรือขายผ่านพ่อค้าคนกลางเพื่อรวบรวมไปขายตลาดไท และตลาดสี่มุมเมืองต่อไป การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จึงมีความสำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตร ลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ช่วยยกระดับราคาผลผลิต และสามารถลดต้นทุนในด้านการดูแลรักษาผลผลิต และลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง มุ่งเน้นการนำวัตถุดิบ ทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพใหม่ในชุมชน นอกจากนี้ การแปรรูปยังต่อยอดให้เกิดรายได้ทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรธรรมดาไปสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ได้

ดังนั้น การส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรให้กับผู้ประกอบการ โดยการสนับสนุนองค์ความรู้และทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจ จะช่วยยกระดับสินค้าชุมชนให้สามารถแข่งขันทางการตลาด สร้างรายได้ เกิดการจ้างงาน และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อเป็นการบูรณาการแผนโดยไขกลไกในระดับพื้นที่สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบัน การเงิน และภาคประชาชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับ หมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ (หมู่บ้าน ตำบล) อย่างแท้จริง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถวิเคราะห์ศักยภาพและ โอกาส วางแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด มีตลาดรองรับที่ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนธุรกิจ เกษตรกรรายสินค้าในการเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน ตลอดจนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็น การทำเกษตรที่ได้ มาตรฐานเพื่อยกระดับการผลิตของตนเอง และเพื่อให้มีฐานข้อมูลกิจกรรมการทำเกษตร ที่มีความเป็นปัจจุบันเวลาใช้ประกอบการวิเคราะห์ ประมวลผล ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย บริหารจัดการ และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ โดยการดำเนินการทั้งหมดนี้มีการสร้าง กลไกการบริหารงาน และการมีส่วนร่วมตั้งแต่ในระดับพื้นที่และสวนกลางในการขับเคลื่อนและพัฒนาภาค การเกษตรให้บรรลุเป้าหมาย ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อทบทวนและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน รวมทั้งจัดทำแผนงาน/โครงการ ด้านการเกษตรที่มีความเชื่อมโยงกับแผนชุมชน ซึ่งได้มาจากปัญหาและความต้องการของประชาชนที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรระดับหมู่บ้าน ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๒. เพื่อสร้างเสริมให้อาสาสมัครเกษตรระดับหมู่บ้านสามารถเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนภาค การเกษตรระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อบูรณาการการทำงานด้านการเกษตรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เกิดขึ้น เป็นรูปธรรมในระดับหมู่บ้าน

๔. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกสะเดาเกิดการรวมกลุ่ม ให้มีอำนาจต่อรองในการขายสินค้า

๕. เพื่อแปรรูปสินค้า เพิ่มมูลค่าให้ผลผลิตการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกสะเดา ในพื้นที่หมู่ ๑๐ ตำบลคลองเรือ

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๘

๕. วิธีการดำเนินการ

๑. ประชุมเกษตรกรผู้ปลูกสะเดาเพื่อแต่งตั้งประธาน กรรมการ และจัดทำกฎระเบียบข้อบังคับร่วมกันของกลุ่ม
๒. อบรมถ่ายทอดความรู้ครั้งที่ ๑
 - เรื่องการจัดการการเกษตรที่ดี เพื่อขอการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร
๓. อบรมถ่ายทอดความรู้ครั้งที่ ๒
 - เรื่องการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า (สะเดา)
๔. การศึกษาดูงานแบบครบวงจร (การผลิต, แปรรูป, การตลาด)

๖. สถานที่ดำเนินการ

๑. การอบรมถ่ายทอดความรู้ ครั้งที่ ๑ และ ๒ ณ ศาลาประชาคม หมู่ ๑๐ ตำบลคลองเรือ
๒. ศึกษาดูงาน (สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามเหมาะสม)

๗. งบประมาณ

อยู่ในขั้นตอนการนำแผนเข้าเสนอ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเรือ

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเรือ ร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หมู่ ๑๐ ตำบลคลองเรือ

๙. ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรผู้ปลูกสะเดาเกิดการร่วมกลุ่ม ไม่น้อยกว่า ๗ ราย (จัดตั้งวิสาหกิจชุมชน)
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการ
๓. เกษตรกรผู้ปลูกสะเดาได้รับรองมาตรฐานสินค้า (เฉพาะสมาชิกที่รวมกลุ่ม)

เชิงคุณภาพ

๑. สะเดาได้รับมาตรฐานรับรอง
๒. มีการแปรรูปผลผลิต และสามารถจำหน่ายได้ราคาสูงขึ้น
๓. เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนที่มีการดำเนินงานต่อเนื่อง

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาเผยแพร่ ปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในเชิงคุณภาพ
๒. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. เกิดการรวมกลุ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบกระบวนการกลุ่ม เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนต่อไป
๕. ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพ ได้มาตรฐานรับรอง
๖. มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร

๑๐. ผู้เสนอโครงการ

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๐ ตำบลคลองเรือ